

MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Északi Egyházkerület

2015

KERÜLETI KRÓNIKA

Életképek a Magyarországi Evangélikus Egyház
Északi Egyházkerületének életéből

Tartalom

Kedves Olvasó!	1
Előszó	2
Egyházkerületi események	3
Az északi missziói napon elhangzott igehirdetések	9
Az egyházmegyék életéből	17
Borsod–Hevesi Egyházmegye	18
Budai Egyházmegye	24
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	31
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	38
Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye	44
Nógrádi Egyházmegye	50
Külső kapcsolatok és események	55
Oktatási és diakóniai intézmények eseményei	61
Események a püspöki hivatalban és egyéb püspöki szolgálatok	68
Az egyházkerület elnökségének jelentései	74
Személyi változások az Északi Egyházkerületben 2014	84

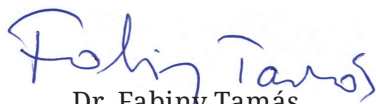
Kedves Olvasó!

Sok szeretettel adjuk az északi egyházkerület híveinek kezébe – immár hetedik alkalommal – az egyházkerületünk életét, a gyülekezetek, egyházmegyék, a püspöki hivatal, a diakóniai és oktatási intézmények történéseit és külkapcsolatainkat bemutató *Kerületi krónikát*. Abban bízunk, hogy az segít átélni: Urunk a 2015-ös esztendőben is szeretett, megtartott és gazdagon megáldott minket.

Örülünk, hogy egy kicsit továbbfejlesztett formában jelenhet meg a *Kerületi krónika*. Az események bemutatásán túl a 2015-ös missziói napunkon elhangzott igehirdetések közlésével lelki tartalommal is igyekeztünk megtölteni azt, és a kiadványt tovább színesítik az esperesek által írt egyházmegyei panorámák is.

Hálásak vagyunk a Luther Kiadónak – benne az *Evangélikus Életnek* és az *evangelikus.hu*-nak –, hogy a 2015-ös anyagok között tallózhattunk, és segítséget kaptunk a *Kerületi krónika* szerkesztési-előkészítési munkálataiban is. Ezúton köszönjük meg a gyülekezetek és esperesek hozzájárulását, a név nélkül megjelenő, általuk beküldött szövegeket és fotókat, valamint a szerkesztésben részt vevő további munkatársak hűséges fáradozását.

Testvéri köszöntéssel:

Dr. Fabiny Tamás
püspök

Dr. Fábri György
egyházkerületi felügyelő

Előszó

Végtelenül hiszek a személyességben. A szavak, a közlés és nyomában az összeköttetés, a találkozás erejében. Mert a beszéd alapvetően adás és befogadás. Tehát több, mint tájékoztatás és tájékozódás. Bevallom, ezért kételkedem a média ezer csatornájából áradó, ránk dőlő személytelen információ hasznában.

Olyan kiadványt tart kezében a kedves Olvasó, amely első látásra csupán dokumentál és informál. Hiszen erre való a krónika: végigtekinti a múlt történéseit, rögzíti, elmondja szavakkal és képekkel. Ezek voltunk mi 2015-ben, az Északi Evangélikus Egyházkerületben.

Ám bizonyára tapasztalták már Testvéreink, hogy egy fénykép megtekintése vagy egy levél elolvasása mi mindent képes előhívni belőlünk a mélyből. Olyasmit is, ami mégoly szuper fotótechnikával sem rögzíthető. Olyasmit, ami a szavak mögött meghúzódó, szavakba önthetetlen valóság. A krónika tényeket közöl, híreket a megtörténtekről. Amit azonban megmozgat bennünk, fölelevenít, az a pusztai tényeknél színesebb, mélyebb valóság. Kívánom, hogy miközben újra látjuk-olvassuk egyházkerületünk eseményeit, gyülekezeti életünk történéseit, elevenedjenek meg és erősítsenek meg az ott átéltek.

Krónikánk lapjain az ünnepi pillanatokot osztjuk meg egymással. Az említésre és megőrzésre méltót. Itt nem beszélünk a nagy valószínűséggel szürkébb, bukdácsoló, néha szóra sem érdemes hétköznapokról. De hiányoznak a lapból hitéletünk nem hírértékű, mégis valóságos, apró örömei is. Egy jól sikerült bibliaóra, hittanóra, az éppen időben történt látogatás, egy üdítő énekkari próba vagy a lelkem mélyéig megmozgató istentisztelet, új reménységgel megajándékozó beszélgetés – mindez itt, most nem megosztható. Merész álmaimban azonban elképzelem, hogy valaki fogja a telefonját, és beszélgetni vagy találkozni akar azokkal, akikről olvasott. Megkérdezi, hogy mi előz meg egy ünnepet, hogyan születik az ünnep, és milyen a folytatása. Álmodom arról, hogy kíváncsiak leszünk egymásra, nem csak az egymásról szóló hírekre. Álmodom arról, hogy szemtől szemben egymással „napra teregethető”, megosztani valók gyógyításra váró kudarcaink is. Abban bízom, hogy semmilyen információs és kommunikációs dömping nem írhatja felül a személyes találkozások örömet és áldását.

Hitünk szerint húsvéti követek vagyunk. A Feltámadott, az élő Jézus gyermekei, útitársai, tanúi. A tanítvánnyá formálódáshoz, az újjászületéshez soha nem voltak elegendőek a pusztai információk. Az üres sírról szóló hírek, de még a hely látása sem. Csak a személyes találkozás – amikor Jézus maga kereste föl az elszéledteket – ajándékozott bizalmat, új kezdetet, jövőt a tanítványoknak. Minden beszéd hallgatással, meghallgatással kezdődik. A tanúskodás is Isten ránk találásának ölelő csöndjéből születik.

Az emmausi tanítványok vigasztalása, megerősítése is így történt. „Miközben beszélgettek és vitatkoztak egymással, egyszerre Jézus is melléjük szegődött, és együtt ment velük.” Magyarázta nekik a róla szóló írásokat, átforrósította a szívüket, asztaluknál törte meg a kenyeret – és közben kapták Jézus felismerésének és örömük megosztásának áldott lehetőségét.

„Még abban az órában útra keltek...”

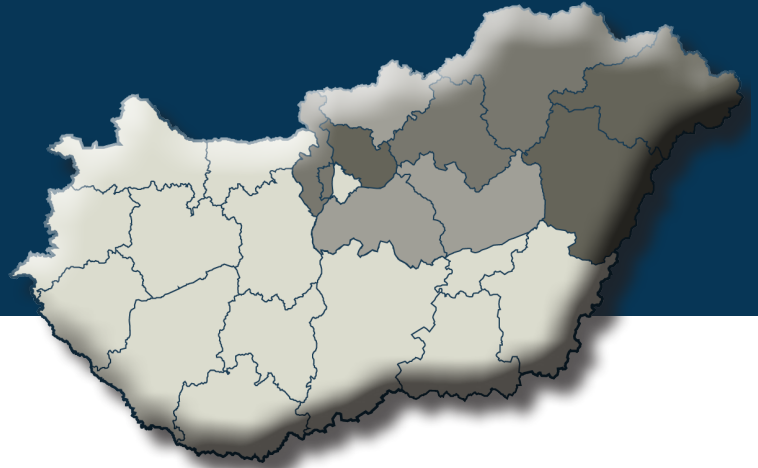

Cserhátiné Szabó Izabella

Dr. Cserhátiné Szabó Izabella
püspökhelyettes

CONSERVANDO ET RENOVANDO

„Krisztus szolgálóiként cselekedjétek Isten akaratát: lélekből, jóakarattal szolgáljatok, mint az Úrnak és nem mint embereknek.” (Ef 6,6-7)

Egyházkerületi események

Nagycsütörtök a börtönben

Budapest, 2015. április 16.

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben jellemzően a nagy ünnepeken egyházi vezetők végeznek szolgálatot – a kialakult gyakorlat szerint karácsonyhoz kötődően római katolikus, a húsvéti időszakban pedig református vagy evangélikus püspök személyében. Nagycsütörtök alkalmából

negyven fogvatartott részére tartottak ünnepi istentiszteletet, ahol dr. Cserhátiné Szabó Izabella, egyházkerületünk püspökhelyettese szolgált. A 2015-ös év igéje (Róm 15,7) alapján tartott igehirdetésében hangsúlyozta: Jézus közösséget vállal mindenkivel, ami arra indítja az általa megszólított embert, hogy az Isten által kijelölt helyes utat követve élje életét a világban. Arra kérte az istentiszteleten résztvevőket, hogy ezt az üzenetet adják tovább a környezetükben élőknek húsvéti ünnepén.

Ajándékok és feladatok – Az Északi Evangélikus Egyházkerület tavaszi közgyűlése

Alberti, 2015. április 17.

Az alberti egyházközség néhány éve felavatott, igényes kialakítású, akadálymentesített vendégháza különböző gyülekezeti, ifjúsági és egyéb spirituális alkalmaknak ad otthont. Áprilisban az északi egyházkerület tavaszi közgyűlésére érkezők élvezhették a gyülekezet vendégszeretetét. A közgyűlésen Túri Krisztina lelkész és Iker Ferenc felügyelő köszöntötte a résztvevőket, majd Győri Péter Benjámint esperes tartott áhítatot.

Ezután dr. Fabiny Tamás püspök jelentése következett, melyben kifejtette: „A lutheri, evangélikus teológiában különösen is egyértelműnek kell lennie, hogy a keresztyénség és annak minden lelki és gyakorlati vonzata előbb ajándék, csak utána

feladat.” Majd ennek fényében tekintette át az előző és az aktuális év gyakorlati vonatkozásait. Dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő jelentésében a keresztyén hitükért üldözöttek és a minket körülvevő társadalmi nyomorúság tágabb kontextusába helyezve számolt be szolgálatának kerületi és országos vonatkozásairól.

Ezután felvetődött az egyházkerület székelyének kérdése, továbbá a közgyűlés megbízta a kerületi elnökséget, hogy a Mevisz bevonásával a megfelelő országos fórumon tegyen javaslatot Andorka Eszter lelkész emlékének megörökítő és az ehhez szorosan kapcsolódó területen végzett tevékenységgel kapcsolatos díjra. Bakay Péter cigánymissziói referens e szolgálati terület egyházkerületen belüli kibővülésének lehetőségeiről beszélt. Végül pedig megemlézték a később, májusban megrendezendő missziói napot is.

Krisztus-arcú egyház – Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Debrecen, 2015. május 16.

Krisztus-arcú egyház címmel rendezték meg az Északi Evangélikus Egyházkerület missziói napját, mely alkalomból több száz evangélikus érkezett a kálvinista Rómaként emlegetett Debrecenbe. Már a hivatalos kezdés előtt nagy volt a nyüzsgés a Nagytemplom előtti főtéren, hiszen környékbeli közösségek és országos intézmények, szervezetek állítottak fel sátrakat az evangélikus *Lehetőségek* vásárán. A program szerint 10 órakor kezdődő missziói napon dr. Fekete

Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke köszöntötte a Nagytemplom padja- it megtöltő evangélikusokat, kiemelve, hogy jó és fontos is demonstrálni a két felekezet össze- tartozását. Komolay Szabolcs alpolgármester a nagyváros arányaihoz mérten csekély létszá- mú evangélikus közösséget méltatta, amely a programok és előkészületek gördülékeny lebo- nyolítását tette lehetővé és egész nap kiváló há- zigazdának bizonyult. A missziói nap központi témájáról dr. Béres Tamás, az Evangélikus Hit- tudományi Egyetem Rendszeres Teológiai Tan- székének vezetője tartott előadást *Krisztus-arcú egyház – a cselekvő ember otthona* címmel. Az in- dító gondolatok után öt lelkipásztor tartott rövid igehirdetést, amelyben egy-egy képzőművészeti alkotáson keresztül szóltak Krisztus különböző arcairól. A prédikációk között az egyházkerü- let gyülekezeteinek egyesített kórusa szolgált. Az énekkar a Bach-kamaraegyüttes kíséreté- vel – többek között – J. S. Bach 37. kantátáját is előadta Pazár István karnagynak, a Debreceni Evangélikus Egyházközség kántorának a ve- zényletével. Ezt követően a Nyíregyházi Evan- gélikus Kossuth Lajos Gimnázium színjátszó

köre bemutatta Réz-Nagy Zoltán evangélikus lelkésznek és református szerzőtársának, Csor- ba Dávidnak a protestáns gályarabokról írt da- rabját, amelyet Tamási Melinda tanárnő tanított be az ifjúságnak. Ezt követően dr. Fabiny Tamás püspök és dr. Fábri György egyházkerületi fel- ügyelő a Nagytemplom mögötti emlékkertbe vonult a korhű jelmezt viselő fiatalokkal, hogy – a református egyházi előljárók társaságában – koszorút helyezzen el a gályarabok oszlopánál. A délelőtti programot a mandabokori ifjúsági kör bizonyágtétele zárta le. Ezt követően kü- lönböző programok, workshopok és előadások várták az ide érkezőket. A missziói nap záró igehirdetésének végén Fabiny Tamás püspök egymással való testvéri kézfogásra kérte a pad- sorokban ülő hallgatóságot az útravalónak is

szánt köszöntéssel: „Legyen békeség közöttünk a Krisztus-arcú egyházban!”

A missziói napon elhangzott igehirdetéseket külön fejezetben teljes terjedelmükben közöljük.

„Az Úristen egyedül akar igehirde- tő lenni” – az északi egyházkerület munkaévkezdő lelkésztalálkozója Piliscsaba, 2015. augusztus 25–27.

A piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthon- ban megszervezett háromnapos lelkésztalálkozó központi témája az igehirdetés volt, ezt járták körül az előadások, valamint a találkozó lelki vezetője, Horváth-Hegyi Olivér által szervezett áhítatok és csoportos beszélgetések.

„A tanítványok prédikálnak” című nyitóáhíta- tában dr. Fabiny Tamás püspök Lk 9,1–6 alapján kiemelte annak fontosságát, hogy Jézus először összehívta a tanítványokat, felkészítette őket, majd együtt küldte ki őket, hogy hirdessék az igét. Mindehhez erőt és hatalmat adott nekik. A talál- kozó további áhítatait Endreffy Géza („A szánk” – Jak 3,10), Novotny Dániel („Az Úr szól” – Ám 3,7–8) és Malik Péter („Hittem, azért szóltam – 2Kor 4,13b) tartotta.

A konferencia fő előadója dr. Fekete Károly református püspök volt. „A homiletika néhány jelenkori csomópontja” című előadásában a vo- natkozó teológiai szakirodalom rendkívül mély áttekintését adta. Az előadást csoportos beszél- getések követték, majd az ott megfogalmazott kérdéseket az újra összegyűlő lelkési karnak az előadó válaszolta meg.

Természetesen a komoly lelki és tudományos tartalom mellett könnyebb kikapcsolódásra is adódott lehetőség. Az első nap estéjén Barabás Lőrinc trombitás zenéjét hallgathatta meg a szép számmal jelen lévő lelkési kar. A szerda délelőtti áhítat után az idén átadott Dévényi Antal kilátó- hoz tett kirándulás nemcsak fizikai mozgásra, ha- nem további beszélgetésekre, véleménycserére is nagyszerű alkalmat adott. A napi programok vé- gén pedig az esték kötetlen beszélgetéssel teltek.

Szerda délután volt a lelkésztalálkozó egyik csúcspontja: komoly, a konferencia témájához is illeszkedő tartalommal, de vidám hangulatban, kikapcsolódásként. A Gyülekezeti és Missziói Osztály által szervezett vetélkedő témája Luther válo- gatott műveinek eddig megjelent kötetei, különö- sen is az *Asztali beszélgetések* volt. Egy ebből vett idézet volt a teljes háromnapos program mottója is: „Az Úristen egyedül akar igehirdető lenni.” Reménység szerint az öt csapat között lezajlott

vetélkedő elérte célját, és játékos formában, nagy nevetések és izgalmak közepette, a lelkész testvérek ismereteinek bővítésére is lehetőséget adva, inspirált Luther további olvasására. Mi más is lehetett volna a Péter Zoltán által vezetett győztes csapat nyerevénye a Luther-vetélkedőn, mint egy hordó jó német sör!

Az utolsó nap reggelén dr. Cserhátiné Szabó Izabella imája után dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő is a fő témához kapcsolódóan tartott különösen élénk beszélgetést kiváltó előadást „Prédikációk az igehallgató szempontjából” címmel.

A lelkésztalálkozó programját számos egyéb témájú pont is színesítette. Bemutatkozási lehetőséget kapott a Paksy Sándor által szervezett *Válóháló* közösség. Az Országos Iroda részéről Krámer György igazgató tartott rövid tájékoztatót, Németh Zoltán, az Országos Iroda Gyülekezeti és Missziói Osztályának vezetője munkatársaival együtt bemutatta az új munkaprogramot, Veres Andrea ismertette a Templomkert-projektet, a hitoktatással kapcsolatos ügyintézésről Bárdosy Tamás, az új hittankönyvekről pedig Mesterházy Balázs beszélt. Végül a Diakóniai Osztály képviselőjében Mészáros Attila tartott előadást a migráció kérdéséről, és Hajdú Tiborral együtt kérték a lelkési kar közreműködését a menekültek segítségével kapcsolatos feladatokban.

Csütörtökön délelőtt a missziói otthon udvarán került sor az úrvacsorás záró istentiszteletre Lindákné János Zsuzsanna szolgálatával (Péld 25,11 alapján).

6 Három lelkész tett sikeres parókusi vizsgát az Északi Evangélikus Egyházkerületben

ÉPH, 2015. november 26.

Liszka Viktor Gábor, a Budavári Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze, Horváth-Hegyi Áron, a Sámsonházai Evangélikus Egyházközség

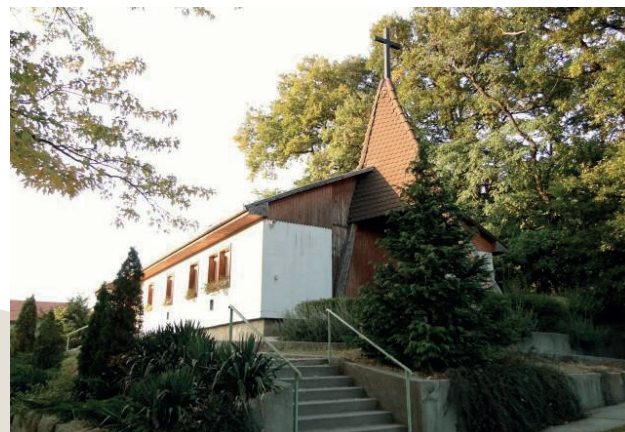
beosztott lelkésze és Dobó Dániel, a Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze vett részt az Északi Egyházkerület püspöki hivatala által meghirdetett 2015. őszi alkalmassági vizsgálaton. A vizsgázók a szóbeli meghallgatáson négyfős bizottság előtt bizonyították alkalmasságukat az önálló gyülekezeti szolgálat elvégzésére, ezzel pedig a választható lelkészek sorába léptek. A vizsga mellett a szolgálatra való felkészülés részének tekinthető testvéri és szakmai beszélgetés is zajlott, amely után a püspök áldást kívánt a szolgálathoz, átnyújtotta az okleveleket, és ezzel hivatalosan is három új parókusi lelkésze lett az Északi Evangélikus Egyházkerületnek.

Lelkeszi hivatásgondozó napokat tartottak az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Piliscsaba, 2015. november 4–5.

Kétnapos hivatásgondozói együttlétre gyűltek össze Piliscsabán az Északi Egyházkerület 10, 15... 35 éve ordinált lelkészei Piliscsabán. Az őszinte beszélgetést és sok áldást hozó alkalmon tizenöt lelkész vett részt. A konferencia programjait dr. Varga Gyöngyi docens és dr. Percze Sándor ménfőcsanakai lelkész vezette.

Hogy ügyeink jó irányba menjenek – Az Északi Evangélikus Egyházkerület őszi közgyűlése

Budahegyvidék, 2015. november 13.

A Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség látta vendégül az Északi Egyházkerület közgyűlését őszi ülése alkalmával 2015. november 13-án. Nyitóáhitatában Szabó András esperes Jakab levelének negyedik fejezetéből olvasta fel a 6. és 10. verset: „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmét adja... Alázzátok magatokat az Úr előtt, és ő felmagasztal titeket.” A Nógrádi Egyházmegye lelkészi vezetője rámutatott arra, hogy miként rántja le a leplet kudarcainkról és képmutatásainkról Jakab levele. Ezért önmagunk megerősítésére van szükség, aminek következtében imádságunk követelés helyett dialógussá válik, szavaink pedig építők lesznek, és észrevehetjük, hogy ügyeink jó irányba haladnak.

Az áhítatot követően dr. Fábri György felügyelő nyitotta meg a közgyűlést, amely első napirendi pontjában a missziói lelkészek feladatköréről tárgyalt. Ennek során először dr. Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettes, Szeverényi János országos missziói lelkész és dr. Gonda László református lelkész, egyetemi docens tartott rövid előadást, amit izgalmas, mégis feszültségektől mentes beszélgetés követett.

A továbbiakban szó volt a megüresedett országos bizottsági helyek betöltéséről, majd a Nógrádi Evangélikus Egyházmegye új egyházrajzi koncepcióját mutatta be az esperes és Koncz István egyházmegyei felügyelő. A következő napirendi pontban már a tavaszi ülésen is tárgyalt két ügyről beszélgetett tovább a közgyűlés: az egyházkerület székhelyéről, valamint az Andorka Eszter emlékére létrehozandó díjról.

Végül Fabiny Tamás ismertette az egyházkerület 2016-os munkatervét, valamint aktuális témákról ejtett szót. Ilyen fontos dolog például, hogy a 2016-os évben az Északi Egyházkerület nem kü-

lönálló missziói napot szervez, hanem helyette a gyülekezeteket a július közepén megrendezendő Föld sója találkozóra hívja. Ennek szombati napja egyúttal egyházkerületi missziói nap is lesz.

Lelkészi munkaközösségi alkalmak

Az egyházkerület lelkészi vezetője rendszeresen látogatást tesz az egyházmegyékben havonta szervezett lelkészi munkaközösségek egyes alkalmain. Ilyenkor rendszerint nemcsak résztvevőként van jelen a vasárnapi szolgálatokra együtt készülő lelkész testvéreivel, hanem rövid áhítatot vagy előadást is tart. A püspöki látogatások központi témája 2015-ben az igehirdetés volt, de

mindig nyílt lehetőség más témákban felmerülő gondolatok megvitatására is. A 2015-ös látogatások helyszínei és időpontjai a következők voltak:

- ▶ Budai LMK az északi püspöki hivatalban január 7-én, Kelenföldön február 4-én és Szentendrén szeptember 2-án,
- ▶ Nógrádi LMK Galgagután február 25-én,
- ▶ Észak-Pest Megyei LMK Nagytarcsán március 11-én,
- ▶ Hajdú-Szabolcsi LMK Kölcshén május 27-én,
- ▶ Dél-Pest Megyei LMK Mendén szeptember 16-án.

Ordinációk és új szolgálattevők

Minden évben kiemelt és fontos esemény a gyülekezetek életében, ha valakit útjára indíthatnak lelkészi szolgálatában. Ezek mindig különleges

lehetőséget és eseményeket jelentenek az egyházkerület életében is. A teológiai tanulmányokat követően kerül sor a gyakorlati, vagyis hatodévre, ahol az adott gyülekezetbe küldött lelkészjelölt készülhet a lelkészi szolgálatra a gyülekezet lelkészének mentori segítségével. A sikeres gyakorlati év után következik az ordináció. Ehhez két esemény kapcsolódik. Először a lelkészjelöltek meghívást kapnak az őket ordináló püspökhöz, hogy lelkészi szolgálatuk megkezdése előtt közösen csendesedjenek el, valamint a lelki tartalom mellett a gyakorlati tudnivalókat is megbeszélik. Ezután következik maga a lelkézszentelés, amelyre nagy ünnepséggel készülnek a gyülekezet tagjai és a lelkészjelölt hozzátartozói. 2015-ben is volt néhány ilyen alkalom, amikor együtt adhattunk hálát Istennek, hogy továbbra is küld aratókat és munkásokat a földekre. Az alábbi eseményekről a *Kerületi krónika* későbbi fejezetei adnak bővebb tájékoztatást:

- ▶ Seben Glória ordinációja 2015. június 13., Csömör
(*Észak-Pest Megyei Egyházmegye hírei, 40. o.*)
- ▶ Czöndör István ordinációja 2015. augusztus 1., Ostffyasszonyfa
(*Egyéb püspöki szolgálatok, 85. oldal*)
- ▶ Kulcsár Márton ordinációja 2015. augusztus 2., Nyírtelek
(*Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye hírei, 47. o.*)
- ▶ Tóth Orsolya ordinációja 2015. augusztus 28., Nyíregyháza
(*Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye hírei, 48 o.*)
- ▶ Bence Áron ordinációja 2015. augusztus 29., Budapest-Kelenföld
(*Budai Egyházmegye hírei, 27. o.*)
- ▶ Bence Győző ordinációja 2015. október 30., Budavár
(*Budai Egyházmegye hírei, 29. o.*)

Egyházkerületi pedagógustalálkozók

Az Északi Egyházkerületben évek óta hagyomány, hogy az egy-egy szakmához, hivatáshoz

tartozó, világi munkahelyen dolgozó evangélikusokat összegyűjtik, felkínálva ezzel az ismeretség, a későbbi kapcsolattartás pozitív hozadékait. A meghívottak ez alkalommal a világi iskolákban tanító pedagógusok voltak, és az eseményt az esperesi karral közösen hozott döntés értelmében három helyszínen, két-két egyházmegye közös szervezésében rendezték meg. Október 3-án Nyíregyházán (Hajdú–Szabolcsi és Borsod–Hevesi Egyházmegye), november 14-én pedig Óbudán (Budai és Dél-Pest Megyei Egyházmegye), valamint Aszódon (Észak-Pest Megyei és Nógrádi Egyházmegye) nyílt alkalmuk a pedagógusoknak az egymással való találkozásra, az ige körüli elcsendesedésre és a szakmai tapasztalatcserére.

Templomkert-projekt

A többéves előzmények után 2015-ben újraindított, eredetileg északi egyházkerületi, de mára országos szinten működő Templomkert kezdeményezést egyházunk Országos Irodájának Gyülekezeti és Missziói Osztálya koordinálja. Az Amerikai Evangélikus Egyház (ELCA) által is támogatott program fő célja, hogy segítsen az evangélikus termelőknek és vásárlóknak egymásra találni, valamint olyan projekteket támogatni, amelyek a gyülekezetek tagjait is bevonják a „templomkertek” közösségi megművelésébe. A 2015-ös évben Veres Andrea vezetésével a projekt jelen volt egyházkerületi és országos rendezvényeken, és egy fotópályázatot is meghirdettek. Megszervezték továbbá az első két „Templomkert családi piknik és piacot”: október 4-én a zuglói, december 13-án pedig a békásmegyeri evangélikus templomkertben, ahol a hangulatos programokkal gazdagított gyülekezeti napon termelői vásár várta az érkezőket.

CONSERVANDO ET RENOVANDO

Az északi missziói napon elhangzott igehirdetések

Krisztus-arcú egyház

MISSZIÓI NAP

AZ ÉSZAKI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLETBEN

2015. MÁJUS 16.

DEBRECEN, REFORMÁTUS NAGYTEMPLOM

*„Az az indulat legyen bennetek,
ami Krisztus Jézusban is megvolt”*

(FILIPPI 2:5)

MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLET

A missziói nap offertóriumával nehéz helyzetben lévő kárpátaljai magyar református testvéreink egyházkerületi családi csendesnapját támogatjuk.

Öt lelkész öt-öt percben

Ki hitte volna, hogy a megtestesülés, az Atya lehajlása gyermekeihez idevezet? Sőt, még mélyebbre is, egészen a kereszthalálig. Ernst Barlach metszetén a teljesen elcsigázott Jézust látjuk a Gecsemánék kertben. Lukács agóniának nevezi a végsőkig kimerült Jézus tusáját.

„Azután eltávozott tőlük mintegy kőhajításnyira, és térdre borulva így imádkozott: Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied. Ekkor angyal jelent meg neki a mennyből, hogy erősítse őt. Halálos gyötrődésében még kitartóbban imádkozott, és verejtéke olyan volt, mint a földre hulló nagy vércseppek.” (Lk 22,41–44)

Gecsemáné – a kép címe a gyötrelem helyét jelöli. Az ábrázolás pedig beszédesen mutatja a címszó jelentését: olajprés. Ilyen tehát présben lenni. Amikor elviselhetetlenül nehéz a küldetés terhe. Amikor valóságos kísértés, hogy elmeneküljön a szenvedés megaláztatása elől. Más akarni, mint Isten.

Szabad-e őt így látnunk? A félelemtől ennyire erőtlenné, földből valónak, megbotránkozottan emberinek? Volt, amikor Lukács evangéliumában zárójelbe tették az erősítésre szoruló, félelmében vért verejtékező Jézusról szóló versszakokat. Pedig ha Jézus igazi emberségével találkozzunk, bátorságot kaphatunk ember voltunk

igaz vállalásához. Pilinszky János így mondja: „Napra kellene teregetnünk mindazt, ami rejteni való.” Milyen jó, hogy ott van a napfényben, a megváltás fókuszában az ember, az emberi! Hiszen Isten arca az ember Jézus földi útján keresztül válik felismerhetővé.

Van-e bátorságunk ahhoz, hogy a „ragyogóan kékszemű”, „jóllakottan derűs”, „kitelt, enyhe piros, tejbeesett rózsza arcú” Jézus-képet levegyük a falunkról – ahogyan Dsida Jenő megteszi a *Krisztus* című versében? Van-e készletünk arra, hogy úton lévő, Krisztus-arcú egyházként ne csak a célról, a végső diadalról, hanem a győzelmet megelőző Istenre szorultságunkról is merjünk beszélni a teljesség kedvéért, a Teljesség nevében?

A képen átláthatatlanok, kibogozhatatlanok a Jézusra nehezedő terhek. Hordozni való súlyként ott vagyunk mi magunk is. Hiszen inkább taszít, mint vonz kiszolgáltatottságot is vállaló szeretete. Rosszul viseljük, akár kardot is rántunk, mint Péter, ha Isten ereje gyengeségben rejtőzik el. Nem értjük, hogy Jézus nem él az erő eszközével, hogy meggyőzzön hatalmáról. Óriási lecke a tanítványok útján, Krisztust követve felismernünk megbízatásunk határait. Hol van hát otthonunk, védettségünk, miközben Isten országának láthatóvá válásáért fáradozunk?

Dr. Cserhátiné Szabó Izabella

„[Jézus] hozzátartozói elindultak, hogy elfogják, mivel azt mondták: magán kívül van.” (Mk 3,21)

Láttuk Krisztust présben, szenvedve. Ez az ő egyik arca. A szenvedő, értünk, miattunk tusakodó Krisztus. Kérdés, van-e egyáltalán más arca is, mint szenvedő és miattunk tusakodó.

- a gyermeki arc, aki most született;
- a figyelmes, érdeklődő kiskamasz, aki belefeledkezik az írástudókkal való beszélgetésbe;
- a szánakozó arc, aki látja a gyászoló özvegy anyát vagy a szolgájáért aggódó századost;
- a fáradt arc, amikor leül egy fa tövébe vagy egy kút mellé, és szeretné, ha kicsit békén hagynák, de mindjárt felélénkül, és beszélgetést kezdeményez, mielőtt valaki mégis a közelébe kerül.

Lehetne még sorolni az evangéliumok alapján kirajzolódó Krisztus-arcokat.

Ám ott van a szigorú, a számon kérő arc is, aki hitelenségükért korholja tanítványait, ami-

kor kétségbeesnek a háborgó tengeren, vagy nem tudnak segíteni egy aggódó apán.

Legvégül azonban ott a dicsőséges arc is. Akit nem lehet többé megalázni, leköpni, elutasítani, kritizálni. Ellenben ő fog megfellebbezhetetlen és végső véleményt alkotni mindnyájunk életéről. Az ítéletre gondolva milyen Krisztus-arcot képzelünk magunk elé? Az egyház-arcú Krisztust? Nehogy valaki rosszat álmódjon emiatt, de azért érdemes ebbe is belegondolni.

- marcona keresztes vitézek;
- reneszánsz főurakként pöffeszkedő pápák és bíborosok;
- ezeréves birodalom kezdetét hirdető paranoiás szektavezérek és hű alattvalóik;
- inkvizítorok és önjelölt erkölcsrendészek;
- a mindenkori hatalmasságoknak behódoló vagy velük összebútorozó buzgómócsingok...

Szerencsénkre Krisztus nem egyházarcú.

Lovis Corinth 1925-ben készült festményén jobbra a Pilátust megjelenítő bős rendcsináló – „ez a törvény, ezt kell tudomásul venni, és különben is most ilyen időket élünk, nincs mozgástér”. Balra a jóságos doktor bácsi – „na gyere, majd mi tudjuk, hogy mi a jó neked a saját, jól felfogott érdekedben”. Ismerős, ugye? És te vállaltál már

magadra valaha valamit ezekből a szerepekből? Netán épp a félreértett Krisztus nevében?

Van-e merszed a valódi Krisztust követni? Vagy rémülten visszahőkölsz és korlátjaidba kapaszkodsz, amikor tényleg bátorság kellene egy helyes döntés meghozatalához?

Felismered embertársadban a krisztusit? Vagy az ékes, jó rend és a felsőbbség iránti engedelmesség nevében kész vagy minden befolyásodat latba vetve ellehetetleníteni az illetőt – ha már épp olyan időket élünk, hogy meggyilkolni kissé körülményes volna? Vagy jobb híján tőled is csak egy bornírt és cinikus sajnálkozásra futja, miszerint „az ilyen miért nem kezelte magát”?

Ne áltasd magad. Nézz Krisztus arcára. A képen ő van középen. Most is, mint a Golgotán. Ijedt, értetlen arccal, kiszolgáltatottan. És a három közül mégis ő lesz az, aki előtt egy napon a másik kettő is és te is letérdelsz. Ha tetszik, ha nem. Most még van lehetőség eldönteni, hogy melyikükkel cimborálsz.

Bartha István

„Jézus ekkor hangosan felkiáltott: Atyám! Kezedbe teszem le életemet! És ezt mondvá meghalt.” (Lk 23,46)

Megállok csendben keresztfádnál – énekeltük, és most pár pillanattal szemléljük tényleg így csendben ezt a képet. A nagy angol prédikátor, Spurgeon mondta: „A természet

gyönyörű templomában láthatod Isten keze nyomát. De ha Istent a szíveddel akarod látni, Krisztus keresztye alatt kell megállnod”.

A wittenbergi templom oltárképe, Cranach festménye a megváltás allegóriája, vizuális magyarázata. Amit teológiai gondolatok sokaságával, igehirdetésekkkel tudunk többé-kevésbé elmagyarázni, azt Cranach ebben a képben sűríti össze, amely mindent elmond, mindenki megérti. Ennek a megváltásnak a kifejezője a keresztre feszített Jézus sebéből kiömlő vér. Luther kezében a nyitott Biblia, amelyben olvassuk: „Jézus Krisztus vére megtisztít minket minden bűntől.” A vér Krisztus sebéből a magát is a képre festő Cranach fejére hullik, ezáltal illusztrálja a bibliai szöveget. Cranach nem teológiai igazságot mond el. Személyes hitvallás ez: a kereszten kifolyt vérével engem tisztított meg bűneimből, engem váltott meg Jézus.

Csermely Péter biokémikus, hálózatkutató írja blogjában, idézem: „A megváltás nem fér bele a XXI. század mindennapjaiba. Éppen olyan zavartan állunk előtte, mint a születés, a halál vagy az emberi lét bármely igazán fontos pillanata előtt.” A megváltást nem tudjuk megfogni. Csak gyöt-

rődünk, mert azt érezzük, hogy így élni nem jó, nem teljes, de megfogni, megmondani már nem tudjuk, mitől akarunk megszabadulni. A körülményeinktől, a világ ránk erőszakolt elvárásaitól, a másik embertől, önmagunktól, a haláltól. Mindentől. A sokféle rabságból a test, a lélek szabadulásra vágyik. Pál apostol kétségbeesett felkiáltással írja le ezt az állapotot: „Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?” A kiáltásra van felelet: „Hála az Istennek, a mi Urunk, Jézus Krisztus!”

A megváltás annak a felismerése, hogy valahová tartozunk, valaki elfogad, valaki kezébe vesz. József Attila azon gyötrődik: „Nem emel föl már senki sem, belenehezültem a sárba.”

Cranach azt üzeni ezzel a képpel, hogy Jézus felemel, és az ő vére megtisztít minden bűntől. A megváltás azt az üzenetet jelenti: elfogadtalak, szeretlek, hozzáam tartozol. Szabad vagy, mert Jézus nem tart rabságban, akár bármikor el is hagyhatod őt. De vele élhetsz is, rabság nélkül.

Ez a szabadság a megváltás. Jézus szabadon választotta értünk a halált, hogy mi szabadon választhassuk benne az életet. Ezt csak az érti, az tapasztalja meg, aki megállt már csendben a keresztfánál. Mert ÉLNI több, mint az életről elmélkedni.

Befejezésül ehhez szeretnék még egy kis történetet elmondani. Egy műkereskedő a halálos ágyán feküdt. Az utolsó kenetet feladó pap imádkozott mellette, és egy feszületet tartott a halálkó elé. A műkereskedő fáradtan ránézett, és azt mormolta: elefántcsont, bécsi műhely, barokk utánzat, nem különleges. Majd lecsukta a szemét

és meghalt. A műkereskedő mindent tudott a keresztről, de nem értette meg, miért is tartotta azt a lelkipogozója a szeme elé.

Számunkra, mindent tudó hívőknek, szakértő teológusoknak mit jelent Jézus keresztje? Mit jelent a megváltás? Jelenti-e azt, amit a festő Cranachnak jelentett, amit ezen a képen olyan bensőséges hitvallással megfestett: a kereszt alatt történik velünk a legnagyobb dolog: bűnbocsánat, szabadulás, új élet. Egyszóval a megváltás: Isten és ember csodálatos találkozása.

Balicza Iván

„Alászállt a poklokra...”

Kivetítve látjuk magunk előtt a velencei Szent Márk-templomban található mozaikot, mely Jézus pokolra szállását jeleníti meg előttünk. A megdicsőült Krisztus leigázva a Sátánt, karon fogja és egyenként vezeti ki a pokolból a megváltásra várakozókat.

Egyházi esztendőnk minden ünnepén az ol-tár előtti igeszakasz felolvasása után, fennállva együtt valljuk meg a hitünket az Apostoli hitvallással. A konfirmációra jól megtanult szavakat sokszor gépiesen mondjuk egymás után, akár egy iskolai memoritert, s talán bele sem gondolunk abba, hogy a második hitágazat ezen részének nincs is egyértelmű szentírási alapja.

Hitvallási irataink egyike arra int bennünket, hogy „ne firtassuk azt, miképpen szállt le Jézus Krisztus egész személye a poklokra, győzte le a Sátánt, vette el a pokol hatalmát, s ragadta el az ördögtől annak minden erejét. Ebből a hitcikkből

merítsünk igaz vigasztalást, hogy sem az ördög, sem a pokol nem képes minket és minden más Krisztusban hívőt hatalmába keríteni vagy nekünk ártani”.

A kivetített képen megjelenő arcok azonban magukért beszélnek. Akik már a túloldalon, biztonságban vannak, azoknak kisimult vonásairól leolvasható a megnyugvás: mi már átjutottunk! Ugyan ketten közülük még kérdően tekintenek vissza Urukra, vajon hányan jutnak még át, egyikük ellenben csak hátat fordítva, hívóan int a többiek felé.

Akik még odaát vannak, azoknak a mimikájából érezhető a feszültség és az aggodalom: és vajon mi mikor kerülünk sorra? S a Jézus felé kinyújtott karjaik arról árulkodnak: hadd legyen én a következő...

A képre tekintve egy öt évvel ezelőtti esemény idéződik föl bennem. A Nyíregyházi Jósa András Kórház II. számú sebészetén aznap is hosszúra nyúlt a délelőtti rendelés, végeláthatatlanul kígyózik sor, s egyre türelmetlenebbek a betegek. Nincs időpont vagy sorszám, csak az érkezés ideje, illetve az asszisztens az, aki meghatározza a behívási sorrendet. Többen próbálnak tolamakodni, a sorban előrébb jutni fájdalmaikra, állapotuk súlyosságára hivatkozva, esetleg az éppen melázó vagy nehezen mozgó pácienseket megelőzni.

Mellettem ül alig harmincéves szolgatársam, aki egyben a legjobb barátom. Szervezetében az előzetes vizsgálatok szerint a rettegett, gyilkos kór viharos sebességgel burjánzik. Előttünk egy fiatal hölgy, aki a szemölcsseit távolíttatná el, utánunk sérvműtétet követő varratszedésre várakozik egy fiatal ember.

Különböző kórképek, eltérő súlyosságú esetek, melyeket tárgyilagosan szemlélve talán rangsorolni lehetne, de mindegyikük betegséget hordoz, mely megnyomorítja az életét, s mindenki szeretne mihamarabb sorra kerülni, hiszen a hön áhított dolog, ami az ajtón túl vár, nem más, mint a gyógyulás reménye és a megújult élet lehetősége.

Barátomnak ez a fajta megújulás sajnos nem adatott meg, de a rendelésen lezajló emberi játszmák eszembe juttatták azt a lutheri mondatot, ami az után hangzott el a szószéken a reformátor szájából, hogy a wittenbergi hittestvéri közösségen belül háborúskodás támadt: „Nem egyedül vagyunk hivatottak a mennybe jutni, hanem azokat a testvéreinket is magunkkal kell vinnünk, akiket most nem tartunk barátainknak.”

Hatszáznyolcvannégy, hatszázkilencvenöt. Nem, nem engem ért az a megtisztelő feladat, hogy e rövidke megszólalási lehetőség keretében még a missziói nap résztvevőinek számáról is helyzetjelentést adjak.

Többek előtt ott a meghívóként és programként szolgáló kiadvány, melyet sokan hazavisznek majd emlékként, könyvjelzőként. Hatszáznyolcvannégy kép és hatszázkilencvenöt emberi arc szerepel rajta.

Egyenként csupán ismeretlen, hétköznapi emberek képei érzéseket, gondolatokat tükröző arcokkal. Együtt szemlélve azonban nem válnak masszává, hanem valódi Krisztus képet alkotnak. Ámen.

Asztalos Richárd

Krisztus-arcú egyház – a reménység egyháza

A padon kétféleképpen lehet ülni. Az életet kétféleképpen lehet élni. Az egyházat kétféleképpen lehet látni. Míg mielőtt valaki felkapná a fejét arra, hogy milyen borzasztó leegyszerűsítés ez, hadd mutassak a festményre, amely áhítatom gondolatmenetének segítője.

Két alakot látunk – egy magába roskadót és egy szenvedő arcú, mégis türelmes reménykedőt. Látunk egy embert, aki feladja a küzdelmet, aki megadja magát az életnek, aki lefelé néz, és aki beleöregszik a kilátástalanságba. A másik alak legalább felfelé néz. Talán pont a másik ember feladását látva, utoljára erőt vesz magán, kiegyenesedik, felemeli a fejét – közben tekintettel van

a másikra –, és az arcvonásai valamilyen különleges tapintatról, szeretetről és reménységről tanúskodnak.

A pad két szélén a két ember kétféleképpen ül. Ami közös bennük, hogy van valami, amit mindketten átéltek. Az ember által átélt mélységet, a szenvedést. A fehér ruhás alak keze súlyos,

véres sebek nyomát hordozza, tekintete a megtöretettség tekintete. De mégis, alakja felfelé viszi a képet, emeli a tekintetet. A másik ember szinte leesik a képről. Arcát sem láthatjuk, de az idős, magába roskadó ember alakját mégsem tudjuk elengedni. Ahogyan a fehér ruhás tekintete sem engedi őt leesni vagy „kiesni” a képből.

Ki hát ez a két alak, miben és hogyan ismerhetünk rájuk? A válasz a fehér ruhás személyében kézenfekvő. A fehér ruha, a kínok nyomát hordozó arc, a sebek a kézen – a feltámadott Jézust, a Messiást látjuk magunk előtt. A másik alak a választott nép, a zsidóság megtestesítője. Megtorpan az ember, amikor így együtt látja őket.

És mégis, Reuven Rubin, a XX. század eleji, Romániából származó zsidó festő a *Találkozás* című művén egy képre helyezte, sőt egy padra ültette őket. Gyönyörű, gyógyító képet festett meg az emberiség történelmének két, egymástól elválaszthatatlan alakjáról. Talán akkor még nem is tudta, hogy a vérzivataros, tragédiákkal sújtott XX. század történelme hogyan fogja ezt a képet titokban, lopva magával vinni a XXI. századba. Mert miközben a Krisztus-arcú egyházat keressük, ez a kép valahogyan kipottyant a történelem belső zsebéből, és tükröt tart elénk.

Tükröt, amely kérdéssé teszi, hogy egy padra tudunk-e ülni mi magunk is a fehér ruhással? Egy padra tudunk-e ülni az újat hozóval, a kezén a szögek nyomait hordozóval, a zsidóság gyermekével, a názáreti Messiással? Nem is könnyű a válasz, mert nem is olyan egyszerű ezt a ránk is tekintettel lévő, figyelmét rólunk le nem vevő Krisztust valóban meglátni.

A Krisztus-arcú egyház képe az egyház számára az identitásunk teljes valósága. Nincs más arc, amely a mi arcunk lehetne, talán ebből a szempontból ez a kép különösen is igaz. A két alak közül csak az egyik arcát látjuk. Nekünk is ezt az arcot kell magunk előtt látnunk. Krisztus arcát, amely nem fordul el attól, aki önmagában kevés lenne ahhoz, amire egyedül a Krisztus képes: reménységet és növekedést hozni a vele egy padon ülők életébe.

A festményen kék virágokat látunk alul nőni – a szabadulás szimbólumai ezek. A Krisztus alakja mellett a kis fa nem kókad el, hanem él. Krisztus körül újjáépülő házak vannak tetőikkel, melyek visszatükrözik haja színét.

Milyen a Krisztus-arcú egyház? Ilyen közösséget vállaló, a másikkal egy padra telepedő, a szenvedést közösen hordozó, a reménységet mindenáron sugárzó. Nincs más arc, amely a mi arcunk lehetne, hiszen ahogyan Péter apostol első levelének első fejezete harmadik versében olvassuk:

Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre.

Ámen.

Dr. Pángyánszky Ágnes

Záró igehirdetés

„A barbárok nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk, mert tüzet raktak, és a ránk zúduló eső és a hideg miatt mindnyájunkat befogadtak.” (Apcsel 28,2)

Krisztus-arcú egyház – ez a mai missziói nap témája. Ma újra és újra meg kell magunkat kérdezni: megvan-e, megvan-e még ez a Krisztus-arcunk? Tartok azonban tőle, hogy legelőször azt kell megkérdeznünk: megőriztük-e emberarcunkat? A költő Nagy László nem sokkal halála előtt emlékezetes interjút adott a televízióban. Arra a kérdésre, hogy mit üzen a következő századnak, valahogy így felelt: „Ha lesz még emberi arcuk, akkor csókolom őket.”

Milyen arcunk van?

Szakemberek mára már különleges arcfelismerő szoftvereket fejlesztettek, amelyek a jellegzetes ismertetőjegyeket kezdik vizsgálni. Ha bekapcsolunk bizonyos számítógépeket vagy telefonokat, nem kell jelszót van PIN-kódot beütnünk, hanem elég a monitorra mosolyognunk, amely intelligensen felismeri az arcunkat. E szoftver állítólag 97%-os pontossággal felismeri az emberi arcot. Az élő szervezet szeme ezt ugyan 97,5%-os pontossággal végzi el, ám amíg az ember néhány száz, maximum néhány ezer arcot képes felismerni, addig a számítógép a Facebook 1,4 milliárd (!) felhasználójának arcát tárolja... Ez a technika persze az üzlet szolgálatában is áll, hiszen a gép felismeri az aktuális felhasználó korát és nemét, hogy aztán annak megfelelő reklámokat sugározhasson. Rémisztő távlatai vannak ennek a biztonság terén, hiszen bárhol járunk, az arcfelismerő szoftverrel kiegészített biztonsági kamerák felismernek minket, és adott esetben kitiltanak egy városrészből vagy akár országból. Nem véletlen, hogy sokan úgynevezett „antiparazzo” szemüveggel járnak: a csúcstechnológiai okuláré által kibocsátott fény összezavarja a kamerát.

Milyen arcunk van?

Lehet, hogy a technika forradalmian új, maga a tanítás nagyon régi.

Isten a maga képmására teremtette az embert. Ám a bűn következtében talán egészen mélyre került bennünk ez az Isten-arc, amelyet így – Reményik Sándor módjára – a fölébe tornyosuló ezer rétegtől meg kell szabadítani, hogy ismét reneszánsza legyen (Isten-arc).

Hiszem, hogy Isten minden arcfelismerő szoftvernél külön módon megismer minket. Tudja, hogy mégiscsak az ő arcát viseljük, és így hozzá tartozunk. Ezért persze elrejtőzni sem tudunk.

Jézus megszentelte az emberarcot. A csecsemő arcát is Jézus hordta. A koldus arcát is, ahogy Dsida Jenő írja: „Megfürdettem egy öreg koldust, / akinek Krisztus-arc volt az arca.” (Békés mederben)

Missziói napunkon arról volt szó, hogy egy Krisztus-arcú egyház tagjai lehetünk. A plakáton síkban, kinyomtatva szerepel az egyetlen Krisztus-portrét formázó sok száz emberi arc. A valóságban hús-vér módon nekünk kell ezt megvalósítani. Ha ránk néznek, látják-e Krisztus vonásait? Ráismernek-e? Nem hozunk-e szégyent Urunkra?

Ezekre a kérdésekre három történet segítségével keressük a választ.

Az első elbeszélés a Krisztus utáni első századból való. Az Apostolok cselekedeteiről szóló könyv vége felé arról értesülünk, hogy Pált és társait fogolyként, hajón viszik Itáliába. A tengerészek ellenségesen viselkednek az utasokkal, akik több százan zsúfolódnak össze a hajón. Már hetek óta nem ettek semmit. Egyszer csak hajótörést szenvednek, és a katonák meg akarják ölni a foglyokat. Aztán nagy nehezen – ki úszva, ki deszkákba kapaszkodva – csak partra evickélnek Málta szigeténél. Ami pedig ezután történt, arról szóljon Lukács, a könyv szerzője: „A barbárok nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk, mert tüzet raktak, és a ránk zúduló eső és a hideg miatt mindnyájunkat befogadtak.” Értitek, testvéreim? Még a barbárok is képesek az irgalom ilyen megnyilvánulására. Tudják, hogy „valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, Hogy melegednének az emberek”. (József Attila: Tél) Ők még nem olvasták évi igeként az Útmutatójukban, hogy „fogadjátok be

egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket...” (Róm 15,7) – de aszerint cselekedtek. Mert egy Isten-arc volt eltemetve bennük, befogadták a Földközi-tenger hajótörötteit.

A második elbeszélést a nyíregyházi gimnazisták néhány órája jelenítették meg itt, a debreceni Nagytemplomban. A XVII. század vége felé a protestáns prédikátorokat és tanítómestereket – ama negyven prédikátort – ugyancsak a Földközi-tenger hajóira vitték. Gályán szenvedtek, mivel nem voltak hajlandók áttérni a pápista hitre, illetve nem tagadták meg lelkészi hivatásukat. Nápolyba érve már csak harmincketten maradtak életben. Szenvedésüknek egész Európában, főleg annak protestáns többségű országaiban híre ment. Egy holland admirális, Michael de Ruyter aztán nemcsak szánakozott rajtuk, hanem cselekedett is kiszabadításukért. Kifizette a személyenként száz talléros váltságdíjat. Néhány hónappal később Szicília partjainál ágyúgolyó sebesítette meg az admirálist, aki belehalt a fertőzésbe. Láttuk a színdarabban azt is, hogy milyen csodálatos európai összefogás gondoskodott aztán az gályarabok további sorsáról. A kontinens számos közönsége, egyeteme és gyülekezete befogadta őket.

A harmadik történet a XXI. században, napjainkban játszódik, ugyancsak a Földközi-tengeren. A híradások naponta elének hozzák azoknak a szenvedését, akik Afrikából és a Közel-Keletről menekülve ugyancsak hajón érkeznek Európa partjaira. Kétségtelen, hogy gonosz szívű és kalmár szellemű embercsempészek szállítják őket. Vitatható, hogy sokan kalandvágyból vagy éppen ártó szándékkal érkeznek kontinensünkre. Azt azonban nem lehet vitatni, hogy a többség végső kétségbeesésében fizeti ki a csillagászati összegű viteldíjat. Jönnek aggastyánok, nők és gyermekek és persze életerős férfiak, akik dolgozni szeretnének. Hogy családjukat el tudják tartani, vagy az összeg egy részét hazaküldjék a nélkülözőknek. Keresztyének, akiket hazájukban üldöznek. Mohamedánok, akiknek általában semmi közük a fanatizmushoz.

Mit tesz ebben a helyzetben az európai ember? Hogyan viselkedik az ember, akit az Isten a maga képére teremtett? Megszólal-e és cselekszik-e a Krisztus-arcú egyház?

Dr. Fabiny Tamás

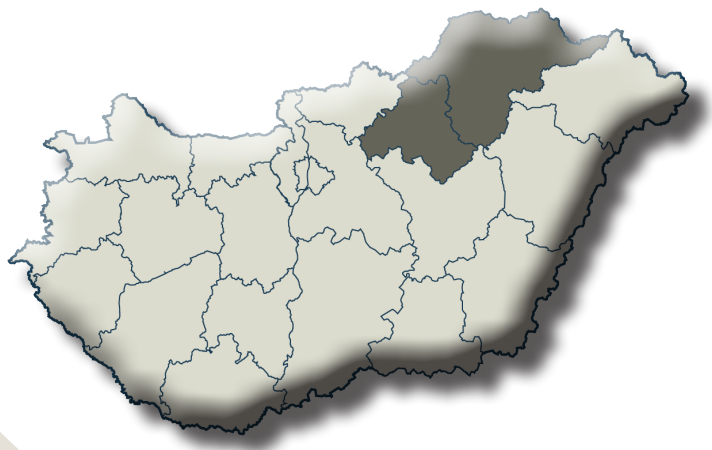
CONSERVANDO ET RENOVANDO

„Áldotta az egész gyülekezet az Urat, ősei Istenét, meghajolt és leborult az ÚR előtt és a király előtt.”

(1Krón 29,20)

Az egyházmegyéek életéből

Borsod–Hevesi Egyházmegye

Borsod–hevesi panoráma – Működő modellek, célok, tervek

Egyházunk Borsod–Hevesi Egyházmegye – Egertől Tokajig – az egyik vagy talán a legnagyobb területű egyházmegye, lélekszáma ennek ellenére a legkisebb. A valaha virágzó gyülekezetek mára átalakultak: az egykor sok ember számára épített templomok nem töltik be eredeti funkciójukat.

Kevesen vagyunk – és

ez az állapot különös hűséget igényel gyülekezeti tagtól és lelkésztől egyaránt. Hiszen sem a felkészülést, sem a jelenlétet tekintve nem vesz el több időt, ha az istentiszteletet a megszokott két-három vagy nyolc-tíz fő helyett harminc, netalán kétszáz ember ünnepli közösen. Csupán a munka látszólagos gyümölcse más. Mindennek az okairól sokat kell beszélni. Fontos tudatosítani a gyülekezetekben és lelkészeikben, hogy az elvándorlás több generáció óta tartó jelensége, a népegyházi keretek felbomlása nem feltétlenül a megmaradtakat kell, hogy minősítse. A jézusi mondat: „...akinek van, annak adatik...” folytatásában leírt állapot nem könnyű élethelyzeteket produkál.

Egészen más sikerekről és a növekedés másféle dimenzióiról beszélhetünk. Mint mindenütt, úgy ezekben a gyülekezetekben is keresni kell

azokat a hordozó felületeket, melyeken az evangélium örömhíre célba ér. Kilépve a megszokott templomi keretek közül, közösséget építünk, ahol tapasztalatot szerezhetünk Isten jóságáról. Ilyen program lehet főzőverseny, kirándulás, játszóház, esetleg gyülekezeti lézerharc is a fiatalabbaknak. És ha sikerül a közösség (meg)építése mondjuk egy-egy újabb gyülekezeti csoport indulásakor, akkor az örömünk hatványozott lehet. Mert bizony „akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van” (Mk 4,25). A cél tehát azok közé kerülni, akik a lassú építkezésben sem fáradnak el.

Az evangélikus sajtótermékekben, valamint itt, a *Kerületi krónika* hasábjain az elmúlt év eseményeiről olvashattunk/olvashatunk beszámolókat: felújításokról, gyülekezeti és intézményi alkalmakról, ünnepekről, évfordulókról, csendesnapokról, táborokról, kirándulásokról. Persze a látszólagos programbőség mellett kérdésünk is nagyon sok van. A legnehezebbek: mit tehetünk az egyházmegyére jellemző, egyre súlyosbodó népességfogyás közepette? Miként érhetjük el, hogy a lelkészeknek ne kelljen teljesíthetetlen terheket cipelniük, mégis legyenek istentiszteletek a kiterjedt szórványterületeken, illetve működjenek az egy-két fős „hittancsoportok”? Hogyan lehet racionálisan, de konszenzusra törekedve összevonni és/vagy megerősíteni munkaterületeket? Hol a helyünk a társadalmi felzárkózás ügyében? Miként lehet integrálni az egészen más gyökerekkel, szokásokkal rendelkezőket?

Néhány előremutató, már működő kezdeményezésünk mellett – például a sajkócaizai, illetve fancsali gyülekezet (Csenyéte) roma munkája – további nagy terveink is vannak. Miskolc város közgyűlése 2015 májusában százharmincmillió forintot szavazott meg a belvárosi gyülekezet ingatlanjában

működését megkezdő diakóniai intézmény kialakítására, a régi épület felújítására és funkcióval való ellátására. Reméljük, hogy e munka elindítása révén pozitívabb lesz az evangélikusság megítélése, ez pedig elősegíti a hozzánk való csatlakozást – végső soron legfontosabb célunkat: Isten országának építését saját adottságaink között.

Buday Barnabás
esperes

A fenti hangulatjelentés az Evangélikus Élet 2015. október 25-i lapszámában megjelent cikk részlete. A továbbiakban az egyházmegye életéből a cikk további részei, valamint a sajtóban megjelent más híradások alapján közlünk eseményeket, a teljesség igénye nélkül.

Együtműködés a miskolci Kossuth-gimnáziummal

A miskolci Kossuth Lajos gimnázium 2014 óta – az átvett óvodával együtt – az intézményes nevelés-oktatás minden korosztályát lefedi. Teljes neve ilyenformán Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola. Bár nagyon kevés az evangélikus tanuló, az óvodában, az általános iskolában és a középiskolában is jelen levő lelkészek közös reménye, hogy az evangélikus látásmód, az elkötelezett kereszténység megnyilvánulása jó hatással van mindazokra, akik ezt az iskolát választották.

Az egyházmegye vezetésének kiemelt célja volt az elmúlt esztendőben, hogy az oktatási intézmény még szervezettebben kapcsolódjon a gyülekezetekhez. Vígh Roland igazgatóval közösen keresik az együtműködés formáit: például abban, hogy az egyházmegye gyülekezetei adjanak lehetőséget a diákok számára az érettségihez kötelező közösségi munka teljesítésére.

Félévkezdő istentiszteletet tartottak a Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészségen

Miskolc, 2015. február 16.

Zsúfolásig megtelt az úgynevezett kék terem, a Miskolci Egyetem Bölcsész tudományi Karának földszinti nagyelőadója a félévkezdő ökumenikus istentiszteleten. Ezen az alkalmon az egyetem oktatói és hallgatói együtt kérték Isten áldását a 2014–2015-ös tanév második szemeszterére. Az egyetemi lelkészség által szervezett programokon aktívan részt vevő fiatalokból alakult zenekar előadásában ifjúsági énekek dallamai csendültek föl. Az istentisztelet liturgiájában a négy történelmi keresztény felekezet lelkészei vettek részt, az igehirdetés szolgálatát Tamás Barna jezsuita pap végezte Mk 4,21–25 alapján. Prédikációjában kiemelte, hogy a világgosszág, ami bennünk van, nem maradhat pusztán a saját kincsünk, ahogyan az egyetemen megszerzett tudásnak is csak akkor van értelme, ha azt az ember a későbbiekben kamatoztatni tudja. Az istentisztelet után a jelenlévőket szeretetvendégségre invitálták, ahol jókedvű, kötetlen beszélgetés alakult ki a gazdagon terített asztalok mellett.

„A keresztény ember mindenkitől szabad és mindenkinek szolgája” – Lelkésziktatás és parókiaszentelés

Fancsal, 2015. február 28.

Beiktatták lelkészi szolgálatába Domokos Tibort, a Fancsal–Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség újonnan megválasztott parókus lelkészét. A lelkészi szolgálattelvők között volt Buday Barnabás esperes, valamint az egyházmegye legidősebb lelkipásztora, Balázs Tibor diakónus lelkész.

Az igehirdetés szolgálatát Fabiny Tamás püspök végezte Gal 5,1 alapján. Az ünnepi istentiszteletet követően pedig a falubeliek példás összefogása nyomán újonnan épült parókia felszentelésére is sor került.

Ötödik alkalommal rendezték meg a tokajiak passiójátékát

Tokaj, 2015. április 4.

Ötödik alkalommal rendezték meg Tokaj főterén azt az ökumenikus színdarabot, amely Krisztus szenvedéstörténetét, halálát és feltámadását mutatta be. A négy történelmi egyház képviseltette magát az előadásban, hiszen a főszerepet, Jézus alakját Asztalos Richárd evangélikus lelkész, a prófétát Kertész Ferenc római katolikus esperes, az egyik zsidó főpapot Kis Gergely Márton református lelképásztor, míg a narrátor szerepét Gor-

csa György görög katolikus esperes alakította. Mind a négy egyházi képviselő Tokajban szolgál, és rajtuk kívül még elmondható, hogy a többi szereplő is a városlakók közül verbuválódott. Az idei passiójátékot a helyieken kívül más településről érkezők is megtekintették. Az eseményen részt vettek a tokaji gyermekotthon fiataljai is. A Simon Csaba által megálmodott színdarab érdekessége, hogy a program teljes egészében civil kezdeményezés, a jelmezeket a szereplők maguk készítették, a keresztet egy helyi kádármester, Hudák István ácsolta. Az egyik szerepben Posta Györgyöt, Tokaj polgármesterét is felfedezhettük.

Értékteremtés és megerősítés

Miskolc, 2015. május 19.

Ökumenikus nyílt napot tartottak a Miskolci Egyetemen egyházi középiskolák fiataljai számára. A régió szinte minden szegletéből érkeztek résztvevők, hogy a rendhagyó és valószínűleg hagyományteremtő rendezvényen – több mint hétszázan – betekintést nyerhessenek az egyetemi karok életbe és az egyetemi lelkészség munkájába. A nyílt napot a Miskolci Egyetem, a négy történelmi egyház és a Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészség közösen szervezte. Az érdeklődő diákokat kisebb csoportokban vezették körbe az intézmény főbb helyszínein, valamint betekintheztek az egyetemen folyó munkába, így

meglátogathatták a laborokat és előadásokat egyaránt. A spirituális program sem maradhatott el. A pünkösdre való készülés jegyében ökumenikus istentiszteletet tartottak a jelen lévő történelmi egyházak képviselőinek szolgálatával. Evangélikus részről Buday Barnabás esperes volt jelen. A zenei dicsőítést a Refit Band és az IHS evangélikus zenekarok végezték. A nyílt nap lehetőséget adott arra, hogy bemutassák és hívják az egyetem leendő diákjait, hogy csatlakozzanak az egyetemi lelkészségek csoportjához, amely sokféle közösségi programmal készült, vagy akár személyes pásztori beszélgetés lehetőségét kínálta fel.

„És ha elcsüggedek, új erőt önt belém...” – Nyolcvanéves az evangélikus gyülekezet Egerben

Eger, 2015. május 22–24.

Megalakulásának nyolcvanadik évfordulóját ünnepelte az egri gyülekezet. Ennek alkalmából több programot is szerveztek. Pénteken a katolikus székesegyházban orgonakoncerttel kezdődött, majd másnap istentisztelettel és közgyűléssel folytatódott, végül pedig vasárnap úrvacsorás istentisztelettel zárult az ünnepségsorozat. Az alkalmakra norvég, holland és finn vendégek érkeztek a testvérgyülekezetekből. Utóbbiak jelentős anyagi segítséget nyújtottak a templom hetvenöt évvel ezelőtti megépüléséhez, hiszen

Garam Lajos lelkész és finn származású felesége szorgalmazták a gyűjtés elkezdését, melynek eredményeképpen 1940 júniusában Túróczy Zoltán püspök felszentelhette az újonnan épült templomot. Az ünnepi sorozat szombati istentiszteletén Buday Barnabás esperes, a záró istentiszteleten pedig d. Szebik Imre nyugalmazott püspök szolgált igehirdetéssel.

Konfirmandustalálkozó

Fancsal, 2015. július 4.

A fancsali gyülekezet különleges eseményt szervezett július 4-én, amelyen sokszínű program várta az érdeklődőket. A templomban istentisztelet keretében átadták a Sztodola Sándor emlékére készült új térdeplőt. Ennek alkalmából a gyülekezet nagy szeretettel várta vissza egykori – sok esetben földrajzilag is messzire került – konfirmandusait. Az új térdeplővel feldíszített

oltárnál megáldották a 25, 50 éve és még régebben konfirmáltakat. Az áldás a különböző generációk találkozását, az egykori megerősítés „megújítását” jelentette. A legidősebb résztvevő a nyolcvan évvel ezelőtt konfirmált Bortnyik Benjámín volt. A családi nap további részében játszótéri programok, arcfestés várta a gyermekeket, a közösséget bohóc szórakoztatta.

Egyházmegyei ifjúsági táborok a Balaton partján, ózdi gyülekezeti tábor BÉlapátfalván

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi célú, egyedi támogatásával 2015-ben az egyházmegye fiataljai két turnusban üdülhettek – több mint nyolcvanan – Balatonföldváron. Az ózdi gyülekezet pedig egyhetes programot szervezett – Tóth Melinda Anna lelkész vezetésével – BÉlapátfalvára.

Az elsőrendű cél a gyerekek és fiatalok tábo-

roztatása volt, ám több esetben szerencsésen sikerült egész családokat bevonni a közös programokba. Nagy örömet jelentett, mikor egy-egy családból nemcsak a gyermekek, esetleg az édesanya vett részt a táborozásban, hanem mindkét szülő vagy akár nagyszülő is – ezzel az ifjúsági tábort azonnal összgyülekezetivé téve. A táborok már befejeződésük pillanatában újrakezdődnek. Évek óta így szól a kérdés ilyenkor: „Ugye jövőre is megyünk?”

Gyülekezeti napok és kirándulások

Kihhasználva a szabadtéri programokra alkalmas, kellemes időt, a diósgyőr-vasgyári, az arnóti, az ózdi és a fancsali evangélikusok is egész napos találkozókat szerveztek közös étkezéssel, gyermekprogramokkal, koncertekkel, szabadtéri istentisztelettel.

Az ózdi gyülekezet tagjai három éve tartanak gyülekezeti napot BÉlapátfalván, melyet szabadtéri istentisztelettel egybekötve ünnepelnek meg. A 2015. július 6-i alkalmon közel negyvenen voltak ott a közösség tagjai közül: áldott találkozások, beszélgetések zajlottak a finom gulyásbéd közben.

A fancsal–hernádvécsei gyülekezetben pedig másodszor tartottak szabadtéri evangélizációt október 17–18-án. Az előző évhez hasonlóan igyekeztek megmozgatni az egész várost az egész

hétvégés rendezvénnyel. Vasárnap a délelőtti istentiszteleten adtak hálát a tíz évvel ezelőtt felszentelt encsi templomért. Ez alkalommal Fabiny Tamás püspök hirdette az evangéliumot, megáldva az encsi katasztrófavédelemben és tűzoltóságon dolgozó közel ötven főt. Az ünnepi közgyűlésen Kovács Sándor tűzoltó ezredes elmondta, hogy épületeiket, autóikat már számtalanszor megáldották, de ez az első alkalom, amikor a katasztrófavédelemben dolgozó emberek kaphatták Isten áldását.

A nyári időben a miskolc-belvárosiak a Boldva–Edelény–Vizsoly útvonalat, október 3-án az egriek – Aklan Béla lelkész vezetésével – Aszód és Tura nevezetességeit, evangélikus és protestáns vonatkozásait ismerhették meg gyülekezeti kirándulás keretében. A miskolciak idén is elindulhattak Németországba Luther nyomában, végigjárva a reformátor életének legfontosabb helyszíneit.

Augusztus végi csendesnap

Tálya, 2015. augusztus 22.

Augusztus végén minden évben találkozót szerveznek az egyházmegye gyülekezeti számára Tályán. A Tokaj és Környéke Evangélikus Egyházközség részközössége Kossuth Lajos megkezdésének helyén várta az érkezőket. Ezen a napon közel nyolcvan testvér gyűlt össze az egyházmegye gyülekezeteiből, hogy közösen imádkozzanak, erősödjének hitükben. Az alkalmon egyik fontos lutheránus örökségünkben, Johann Sebastian Bach zenéjében mélyedhettek el Varga László református egyházenész segítségével, majd délután a Kossuth rádió istentiszteletet közvetített a templomból Asztalos Richárd helyi

lelkész szolgálatával. A napot a tályai borpincék meglátogatása zárta.

Szeptemberi évkezdés

Ősszel folytatódtak a hagyományos gyülekezeti alkalmak, illetve új gyülekezeti csoportok is indultak.

Miskolc-Belvárosban működik a város és a környék énekelni szerető evangélikusait összefogó Luther kórus, amely hallható volt az októberi országos evangélizáción is, a budapesti Deák téren. Megszólalásukkal lelkészüknek, Sándor Frigyesnek a szolgálatát gazdagították, illetve a nap folyamán külön koncertet is adtak.

Diósgyőrben Molnár József kórházlelkész, helyi lelképásztor vezetésével megalakult a Lukács kör, tagjai a kereszténység válaszára nyitott, nehéz hivatásuk gyakorlásához a gyülekezetben erőforrásra lelt, érdeklődő orvosok.

Arnóton a négy évvel korábban elindult gyermek-istentiszteletek szülői körét szólította meg Buday Barnabás helyi lelkész. Az esti alkalom mellé a parókia kemencéjében házi kenyér is készült; az előkészítés folyamata – dagasztás, kemencefűtés –, majd a friss kenyér megszegése és elfogyasztása is a program része volt.

Felújítások

A nyári időszakban megújulhatott a diósgyőri templom lábazata, a sajkókazai egyházközséghez szórványként tartozó Kurityán templomának kerítése, és elindulhatott a miskolc-belvárosi hajlék régóta nagyon várt külső tatarozása. Az egyházmegye és Miskolc város legnagyobb templomát 2015. szeptember 4-én állványozták fel, hogy az észak-magyarországi operatív program keretéből – közel nyolcvanmillió forint ráfordításával – felújítsák.

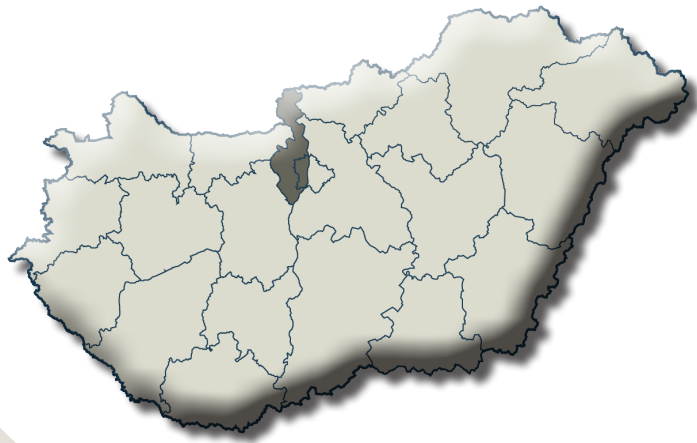
Isten és a világ története – a mozi-vásznon

Miskolc, 2015. szeptember 11–20.

2015-ben 12. alkalommal rendezték meg a Jameson CineFest Miskolci Nemzetközi Filmfesztivált, ahol számos világhírű színész és rendező személyesen volt jelen. A Magyarországi Evangélikus Egyház képviselői évek óta részt vesznek a nemzetközi ökumenikus zsűri munkájában. A zsűri idei különdíját az osztrák Karl Markovics

Superwelt című filmje kapta, melyben egy bolti eladónő Istennel való találkozása jelenik meg. Evangélikus részről Nagy Kata költő volt a zsűri tagja.

Budai Egyházmegye

Egyházmegyei panoráma

Amikor Mária Dorotyának, József nádor lutheránus feleségének közbenjárására 1844-ben megalakult az egyházközség Budán, akkor talán senki sem sejtette, hogy az idő és a történelmi folyamatok alakulása olyan növekedést indítanak el, melynek következtében a XXI. századra már tizen-négy önálló gyüle-

kezet fog itt élni. A Budai Egyházmegye legtöbb gyülekezete ennek a fejlődésnek a gyümölcse. Két gyülekezet képez kivételt: Csepel és Nagybörzsöny. A többi gyülekezet valóban az „osztódással szaporodó” és növekvő közösségek áldott tevékenységét mutatja.

Mégis több csoportba lehet ezeket a közösségeket sorolni.

A belső budai gyülekezetek – bizonyos szempontból – hasonló karakterűek. A Buda peremén élő gyülekezetek a város adta lehetőségek és a lelkesítő szolgálat által sokszínűek. És az agglomerációban élő közösségek egészen új szint képviselnek, a környező települések lüktetését követve növekszenek, élnek. Reményünk az, hogy a folyamat nem ért véget. Még mindig vannak, Budán belül és a környéki települések között is olyanok, amelyekben akár önálló gyülekezet szervezése is szóba jöhet.

Az itt élők magukon hordják a város áldásait és előnyeit, de a nagyvárosi lét torzulásait is. Köz-

dünk a személytelenség és az elmagányosodás ellen, és a gyülekezetekben mindenütt szempont a közösség gazdag megélése.

Sétálok a Várhegyen, és a távlatok minden gyülekezetbe elrepítenek.

Északra tekintve szép időben idelátszik a Naszály – s tudom, hogy csak néhány pilisi és börzsönyi hegyvonulat takarja szemem elől az egyetlen falusi gyülekezetünket, Nagybörzsönyt. A gyülekezet fogyó létszáma mellett is élni akar, a növekvő turizmus ad egy kis reményfényt az ott élőknek. A szórványokban élők és a határon túli magyarok gondozása is a lelkész feladata. Az egyházmegye a Reménység házáat, a régi iskolából kialakított szálláshelyet a gyülekezet rendelkezésére bocsátotta, hogy ezzel is segítse a kicsiny gyülekezetet. A parókiaépítés álmát kellene megvalósítani, s akkor a fantasztikus környezetben élő közösség lelkeszmeztartó ereje is növekedne.

A Várhegyről tisztán kivehetők a Megyeri híd pilonjai, s tudom, hogy ott húzódik Budapest határvonala. Attól északra Szentendre terül el. Az egész Dunakanyart és a szigetet gondozó lelkipásztori szolgálatnak szép gyümölcse van. A néhány éve épült templom kicsinynek bizonyul, a gyülekezet óvodája sok családot vonz a közösségbe, és az orgonaépítés álma is a beteljesedéshez közelít.

Csillaghegy-Békásmegyér modern templommal és a Gaudiopolis Szeretetotthon szolgálatával gazdagítja ezt a sokarcú településrészt. A gyülekezet *Összegyülekezés napjaként* meghirdetett alkalmai a szekuláris missziót is erősítik.

A várból már látszanak Óbuda házai. A Dévai Bíró Mátyás téren álló templom és a közelmúltban kialakított alagsori gyülekezeti központ szintén a nagyvárosi misszió tere lehet. Kötődést és

közösséget erősítő kezdeményezés a Dévai Biró Mátyásról elnevezett gyülekezeti díj.

Murád pasa bástyájáról északnyugat felé nézve megint csak elképzelné tudom Piliscsabát. Az intézmények révén jól ismert település gyülekezete tavaly ünnepelte önálló létének tizedik évfordulóját. A kicsiny gyülekezet korfája nagyon kedvező, sok a fiatal, a kisgyermekes család. A Béthel Missziós Otthon temploma a lelki otthonuk, és a Siló Társasotthon ad teret a bibliaóráknak. Azt reméljük, hogy az alapítók – a diakonisszák és később a Gadó család – álma valóra válik: intézmény és gyülekezet erősíteni fogják egymást. A gyülekezet területén családi napközi is működik.

Az Esztergomi bástyáról már jól látszik a Hűvösvölgy felé vezető út. Az ott élő gyülekezet – a Pesthidegkúti Egyházközség – szerves egységben él a Sarepta Szeretetotthonnal. Solymár és Nagykovácsi gondozását is a gyülekezet végzi.

Ha nincsenek nagy lombok, akkor világosan kivehető a Budahegyvidéki Egyházközség új templomának tornya. A kedvező infrastruktúrával rendelkező gyülekezet ki is használja a lehetőségeit, és nemcsak gyülekezeti alkalmaknak, hanem közegyházi rendezvényeknek is gyakran ad helyet. Szép a templom is, de az a hittanterem, amelyet a szülők maguk festettek ki, mutatja számomra leginkább a gyülekezet családiasságát.

Újra egy kicsit északabbra tekintek, mert a János-hegyi kilátó vonzza a szemet. A hegy mögött az egyházmegye legfiatalabb önálló gyülekezete él. A Budakeszi Egyházközség 2015-től lett önállóvá, országos és megyei támogatással alakítottuk ki egy lakásból a kicsiny kápolnáját és lelkészi hivatalát. Ezt a kápolnát – mint a gyorsan fejlődő csecsemők a rugdalózójukat – hamar kinövik. A városban és a környék településein élő evangélikusok növekvő gyülekezetet alkotnak.

Most egy kicsit továbbsétálok a Tóth Árpád sétányon, és hamar látható lesz a Gellért-hegy és a hegy alja. Ez már a Budapest-Kelenföldi Egyházközség területe. A ma Újbudának nevezett kerület több régebbi és sok új városrészből tevődik össze. A templomon kívül még a farkasréti körzetben is van istentiszteleti helyük. A szociális tevékenységet pedig a Fraknó utcai központjukból látják el.

A budaváriakkal közösen fenntartott cserkészcsapatba Kelenföld „ad” több gyermeket és fiatalot.

A Savanyúleves bástyáról látható az Alkotás utcán hömpölygő kocsisor. Ezek többsége Budaörs felé hagyja el a fővárost. Az ottani gyülekezet a rendszerváltás után önállósodott. Gyülekezeti háza és temploma az aktív missziói tevékenységnek köszönhetően hamar otthonossá lett. A gyülekezeti ház udvarán álló nagyszerű játszótér a lelki munka után ad kikapcsolódási lehetőséget, s itt nem csak

a gyülekezeti tagok tölthetik idejüket. Az agglomeráció több települése tartozik ide, pl. Törökbálint, Biatorbágy, Herceghalom. Látható, hogy a missziói aktivitásra nem csak az indulásnál van szükség.

Amikor egy kicsit keletre sétálok – magam alatt látom a Várkert Bazárt –, akkor a Duna folyása repíti tekintetemet és imáimat délre: a Duna mellett több városrészyi a XXII. kerület is. A Budafoki Egyházközség központja a kerület északi részén van. Az éveken át tartó fejlesztés, építkezés lassan a vége felé közeledik. A gyülekezet egy urnatemetőt is épített, hogy így fejezze ki: a „szentek közössége” az élők és az előre mentek közössége. Jó tapasztalni, hogy a templomkert gyakran lesz az élők, a családok és fiatalok találkozási pontjává.

A Duna folyásán halad a tekintetem, és látom Csepel szigetének csücskét, a kikötői darukat és a régi ipari épületeket. Az egyházmegyénk munkáskörségébe érkeztem meg gondolatban, ahol a gazdasági átalakulás sok változást hozott. A templom ablakait egykor a gyári csarnokok ablakait imitálva alkották meg, hogy a munkások otthon érezzék magukat a templomban is. A gyárak azonban már nem azok, mint régen voltak. A tízemeletes lakóházak között álló kicsiny templom körül mindig ücsörögnek hajléktalanok. A kerületben és a környező településeken élő evangélikusok egykor az ipar miatt költöztek ide. Most új kihívást jelent itt a pásztorolás és a misszió.

A Buzogány bástyánál állva elmerengek délkelet felé, ahol az Érdi Egyházközség található. Az egykor missziói gyülekezet a rendszerváltás után erősödött meg, a gazdagodó gyülekezeti élet miatt gyülekezeti teremmel kellett bővíteni a templomot. A Százhalombattát és Diósdot is gondozó gyülekezetben is hangsúlyos a gyermekmunka.

Elindulok visszafelé, a vári Szentháromság téren egy táblát pillantok meg: a Német Ajkú Evangélikus Egyházközség hívogatja német nyelven istentiszteletre a turistákat. A gyülekezetünkkel egy fedél alatt élő közösség sok itt dolgozó német családnak és esetenként német nyelven beszélő magyar családoknak ad lelki otthont. Magyarul is beszélő lelkésük nagyszerű kapcsolatokat ápol egyházunkkal.

Hazaértem, abba a gyülekezetbe, amelynek Bécsi kapu téri templomát megtépázta, iskolaépületét megsemmisítette a második világháború. S amely ma is élni akar sokféle kis csoporttal, élénk közösségi élettel és másokra is kiható szolgálattal.

Sétám végén Isten iránti hálát érzek, aki az elültetett kis magból egyházmegyényi közösséget teremtett. Jó itt lelkész testvéreimmel és világi vezető társaimmal szolgálni.

Bence Imre
esperes

Újabb virág Isten kertjében – Beiktatták az önállósult Budakeszi Evangélikus Egyházközség első parókus lelkészét

Budakeszi, 2015. január 1. és április 19.

Az év első napján örülhetett az ezzel a nappal hivatalosan is önállósodott budakeszi gyülekezet, amely korábban a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközséghez tartozott. Az anyagyülekezet

lelkipásztora azelőtt Budakeszin és környékén, Telkin, Budajenőn és Pátyon végzett szolgálatot. A gyülekezet az elmúlt években létszámában is gyarapodott, ami lehetővé tette, hogy az önállósodás folytán saját lelkésze lehessen a közösségnek. Ezért április 19-én a korábban is itt szolgáló lelkésznőt, Lacknerné Puskás Sárát immár új minőség-

ében, parókus lelkészeként köszönthette a fiatal egyházközség. Az iktatásra a budakeszi református templomban került sor, amely helyszíuke miatt adott otthont az ünnepi eseménynek. Fontos pillanat volt ez az új gyülekezet életében, amelyre Bence Imre esperes is felhívta a figyelmet. Az Ez 34,12–16 alapján tartott igehirdetésében a pásztori feladatokra utalt, amelyben a feladat a nyáj összegyűjtése, legeltetése és megőrzése. A nyolc éve Budakeszi és környékén szolgáló lelkésznő pedig Mt 5,14–16 alapján szólt az ünneplőkhöz. Törődését és kötődését jól jellemzik igehirdetésének első szavai: „Isten kertjében kinyílt egy virág.” Az első ünnepi közgyűlést az egyházközség felügyelője, Benczúr László nyitotta meg, többek között felolvastva a három egyházkerület püspökének üdvözlését. A korábbi anyagyülekezet pásztorja, Keczkó Pál és a budakeszi református közösség lelkipásztora is köszöntötték az újonnan szolgálatba állt lelkésznőt. A szeretetvendégségre az evangélikus gyülekezeti teremben került sor, ahol egyelőre az istentiszteletek is zajlanak. Reménység szerint a jövőben arra is lehetőség lesz, hogy a gyülekezetnek saját temploma legyen.

Hálakonzert-sorozat

Budahegyvidék, 2015. április 26.

A Pécsi Gospel Kórus hálakonzert-sorozatának utolsó alkalmára Budahegyvidéken került sor. A különböző médiumokban meghirdetett alkalomra szép számmal érkeztek idősek és fiatalok egyaránt. Az eseményt a Magyarországi Evangélikus Egyház egyszázalékos kampányának részeként rendezték meg. Ahogyan Németh Zoltán, a Gyülekezeti és Missziói Osztály vezetője elmondta, a kampány mottója: „Köszönet”, amelynek szel-

lemében sor került országsszerte ételosztásra és hálakonzertekre is. A szolgáló kórus hozta a megszokott kiváló színvonalat, így igényes zenei szolgálat kíséretében együtt adhattak hálát Istennek a jelenlévők.

„Tudom, hogy ez a közösség nyugdíjasként is körülvesz majd engem” – lelkési búcsú huszonöt év után

Budavár, 2015. június 14.

Június 14-én, a külön erre az alkalomra összeálló, kibővített gyülekezeti kórus szolgálatával is gazdagított, nagyszabású ünnepi istentisztelet keretében, majd az Európa hajón tartott közösségi alkalommal búcsúzott a budavári gyülekezet nyugdíjba vonuló lelkésztől, Balicza Ivántól. Az istentiszteleten budavári szolgatársai, Fabiny Tamás és Bence Imre lelkészek áldással búcsúztatták őt, és a gyülekezet felügyelőjével, Pócze Tiborral együtt mondtak köszönetet neki, valamint feleségének, Ferenczi Ilonának a gyülekezetben végzett munkájukért. A templomi alkalom végén a szolgálatát befejező lelkész búcsúajándékként egy szép úrvacsorai kancsót adott át a gyülekezetnek, hogy az úrvacsorai készlet méltó darabja legyen. Az ünnepségen részt vett a nürnbergi testvérgyülekezetből Gerhard Schorr ny. lelkész és felesége, valamint a kouvola testvérgyülekezet négyfős küldöttsége Keijo Gärdstrom igazgató lelkész és Pekka Ainali karnagy vezetésével.

A gyülekezetben huszonöt éven keresztül szolgáló lelkész így vallott érzéseiről pályáösszegző interjújában: „Elsősorban nagyon hálás vagyok, hogy a budavári gyülekezet lelkésze lehettem... A helyemen éreztem magam végig, és egyetlen pillanatra nem vágyódtam el. A hálával együtt jár az öröm érzése is: örülök, hogy itt lehettem. Nem megkeseredetten megyek nyugdíjba, hanem jól megpakolva örömmel a tarisznyámat. Nagyon sok barátot találtam, ezek a kapcsolatok a továbbiakban is élni fognak. Soha nem éreztem magam egyedül, és tudom, hogy ez a közösség nyugdíjas-ként is körülvesz majd engem. Más lesz ugyan a helyem benne, ezt nyilván meg kell szokni, de én nagyon-nagyon szívesen fogok a gyülekezet tagjai között ülni csakúgy, mint eddig a papi padban.”

A bárány egyesít minket – Szentendrén prédikált a finn nyugalmazott püspök

Szentendre, 2015. július 19.

Különleges vendégek, a Lutheránus–Római Katolikus Egység Bizottság tagjai tettek látogatást a szentendrei evangélikus gyülekezetben. A vasárnapi istentiszteleten a finn Eero Huovinen nyugalmazott püspök hirdette Isten ígését Jn 20,10–18 alapján.

A zajzoni testvérgyülekezet látogatása

Óbuda, 2015. július 23–27.

Az egyházközség testvérkapcsolatban áll a zajzoni (Erdély, Brassó megye) evangélikus gyülekezetrel. A náluk tett látogatás viszonzásaként és a kapcsolat további elmélyítése céljából hívták meg őket Óbudára július utolsó hétvégéjére. A gyülekezet összefogásaként gondos előkészület és örömteli várakozás előzte meg testvérgyülekezet érkezését. Amikor megállt az autóbusz a gyülekezeti ház előtt, csillogó szemek keresték egymás tekintetét, a régi és új ismerősök. Az ismerkedés után kiosztották, hogy melyik vendég melyik családnál száll meg. A fiatalok szállását a felújított altemplomban alakították ki. A hosszú hétvége folyamán sokfelé látogattak el közösen a gyülekezetek tagjai. Több nevezetességet is meg-

tekintettek Budapesten, valamint a Balatonon is jártak. Vasárnap közös istentisztelettel ünnepeltek, hétfőn pedig a viszontlátás reménységében búcsúztak el egymástól.

„Nem ti választottatok ki engem” – Beszámoló Bence Áron ordinációjáról Kelenföld, 2015. augusztus 29.

A kelenföldi gyülekezet Bocskai úti templomában gazdag liturgiájú istentiszteleten gyűltek össze Bence Áron ordinációjának megünneplésére. Dr. Fabiny Tamás püspök prédikált az 1Kor 2,2 alapján. Jelen volt továbbá dr. Béres Tamás rendszeres teológia professzor és Gáncs Tamás, a helyi gyülekezet igazgató lelkésze is. A kelenföldi oltárképen

szereplő Tamással együtt, aki éppen Jézus sebeit érinti meg, már négy Tamás vette körül az ordinálás előtt álló lelkészt, amelyre a püspök prédikációjában is utalt. A lelkészjelölt az ordinációt megelőzően sokat beszélgetett püspökével, taná-

rával és lelkészével is. A választott ígéhez kapcsolódóan a püspök kiemelte, hogy a tamási kételkedés, a kérdezés és a kutatást jelentő élet középpontjában Krisztus áll, ahogyan Bence Áron életében is. A prédikációt követően

a gyülekezet örömnepére kibővült zenekar Felix Mendelssohn Reformáció-szimfóniájának utolsó tételét játszotta Bence Gábor vezetésével. Az eskütétel és az úrvacsoraasztás után a szomszédos tanácsteremben szeretetvendégség keretében köszöntések hangzottak el, többek között hatodévének mentorától, Keczkó Pál budahegyvidéki lelkésztől, valamint Risto Pentikäinen finn és Matthias Wilke német lelkészekről.

Nyitott templomok éjszakája

Kelenföld, 2015. szeptember 19.

Ötödik alkalommal rendezték meg a Nyitott templomok napját. A Pál Diana által szervezett programot ünnepi istentisztelet nyitotta meg a Budapesti Énekes Iskola és Hafenscher Károly szolgálatával, majd az igehirdető a reformáció kezdetének 500. évfordulóját előkészítő miniszteri biztostként szolt a megújulás mai jelentőségéről. A templomegyüttes titkos tereinek bejárása után izgalmas találkozásnak lehettek tanúi a látogatók: Gáncs Tamás igazgató lelkész Radnóti Zoltán rabbival, a szomszédos Bét Sálom zsinagóga vezetőjével és Fekete László főkántorral beszélgetett az ünnepi szokásokról. Az estét zoltáros ima zárta a megújult kolumbáriumban a Fővárosi Protestáns Kántorátus vezetésével.

28

Tízéves a Piliscsabai Evangélikus Egyházközség

Piliscsaba, 2015. szeptember 20.

2015. szeptember 20-án egész napos program-sorozattal ünnepelték a Piliscsabai Evangélikus Egyházközség jubileumát. A Fébé alapjain született szórvány a '90-es években indult növekedésnek. Akkor hozta létre Gadó Pál és felesége a Siló Mozgássérültek Önálló Élet Otthonát. Gadóék asztaluk körül bibliaórát szerveztek. Az agglomerációba sokan költöztek ki, köztük elkötelezett evangélikus családok. 2000–2005 között Thurmay Béla önkéntesen gondozta a gyülekezetet. Kézdy Péter megválasztott lelkészt 2005. október 15-én iktatta be Szebik Imre püspök. Időközben sok kisgyermekes család költözött a környékre, akik csatlakoztak a gyülekezethez: jelenleg kb. 220-an vannak. 2010-ben parókia vásárlására

is sor került. 2011-ben egy Indiába utazó család felajánlotta házukat a családi napközi céljára, amely azóta már két helyszínen működik. Tartanak istentiszteletet Zsámbékon és kéthavonta testvérgyülekezetükben, a felvidéki Farnadon. A jubileumon többek között fellépett a farnadi táncsoport, a piliscsabai gyülekezet bábcsoportja, az ifjúság színjátszói és kamarazenészei, valamint a piliscsabai kórus és népzenekar. Fotókiállítás mutatta be a gyülekezet eddigi útját a Fébé megalakulásától a Béthel templomának építésén át napjainkig.

Elfogadástól befogadásig – Őszi gyülekezeti nap

Kelenföld, 2015. október 16–18.

A vasárnapi négy istentisztelet és a gyülekezet lelkészeinek (Gáncs Tamás, Blázy Árpád és Blázy Árpádné), hitoktatóinak (Gombkötő Beáta és Kondorosyné Alexandrova Marianna), valamint az önkéntes szolgálattevők vezetésével működő sokféle hétközi alkalomnak a résztvevői sokszínű

gyülekezetet alkotnak. Az egész közösség találkozásának kitüntetett alkalma az őszi gyülekezeti hétvége, mely idén az *Elfogadástól befogadásig* címet kapta. Péntek este a fiatalok a Láthatatlan Színház vendégei voltak, szombaton Kertész Botond tartott aktuális előadást *Reformáció és nemzet – „...háromnyelvűek, de egyhitűek vagyunk”* címmel, majd este az ének- és zenekar hagyományos koncertje következett. Vasárnap Gáncs Péter elnök-püspök hirdette az ígét.

A Dévai Bíró Mátyás-díj átadása

Óbuda, 2015. október 18.

Az óbudai evangélikus templom a Dévai Bíró Mátyás téren áll. Déli oldalán található az a tábla, amellyel a Magyar Luther Társaság a „magyar Luthernek” is nevezett Dévai Bíró Mátyásnak állított emléket 1939-ben. Az emléktábla ihlető hatásaként az óbudai gyülekezet presbitériuma – a reformátor emlékét és szellemiségét ápolandó – 2015-ben oklevéllel és emléklappal járó Dévai Bíró Mátyás-díjat alapított. A cél az volt, hogy az egyházköziségért kiemelkedően sokat tett gyülekezeti tagoknak, lelkészeknek, világi személyeknek ezzel is kifejezhesse elismerését és köszönetét.

A díj átadására első alkalommal az október 18-án megtartott ünnepi családi istentiszteleten került sor. Díjazottak: néhai Bálint László esperes-lelkész, Bálintné Varsányi Vilma lelkész, Pohorely Béla címzetes felügyelő és dr. Kézdi Miklós

gyülekezeti tag. A díjazottak laudációját dr. Győrfi Károly felügyelő, Sáry Barna másodfelügyelő és Kaposi Attila gondnok tartotta.

Az átadott oklevelek és emléklapok igazolták a köszönet e formájának fontosságát. Az átvevők nagy örömmel fogadták el az elismerő szeretetet kifejező díjat.

Újabb tag Isten kis és nagy családjában – Bence Győző lelkészé avatása Budavárban

Budavár, 2015. október 30.

Isten áldásával indították szolgálatára és ordinálták a budavári evangélikus templomban Bence Győzőt, aki többgenerációs lelkészcsaládból származik; a jelen lévő harminc lelkész közül heten a szűk család tagjai voltak. Az istentiszteleti liturgiában részt vett dr. Szentpétery Péter, az Evangélikus Hittudományi Egyetemet képviselve, illetve a fiatal lelkészjelölt édesapja, Bence Imre budavári esperes. Az ordinációhoz választott Péld 16,3 ószövetségi ige alapján Szemerei János, a Nyugati Egyházkerület püspöke prédikált. Megjegyezte, hogy Isten elhívására választ adni akkor sem könnyű, ha valakinek a családjában ennyi lelkész van, akik ugyan inspirálhatták, de nem determinálhatták az újonnan ordinált lelkész elhívását. Az elhívásra magának kell választ adni, és annak nehézségeit, gondjait az Istenre bízni, ahogyan arra az ordinációs ige is biztat. Az istentisztelet az igehirdetés után az ordinációs liturgia rendje szerint folytatódott esküvel, imádsággal, áldásokkal. A legvégén pedig a családtagok közösen énekelték el az ismert ifjúsági éneket: „*Megszólított, hogy legyek tanítványa...*”

Ünnep a Budavárban

Budapest, 2015. november 21.

Elegáns, mégis visszafogott környezetben, a Budavári Önkormányzat aulájában rendezték meg a Katalin-napi evangélikus bált, amely könnyed kikapcsolódást nyújtott az ide látogatók számára. Nagy Gábor Tamás I. kerületi polgármester és Pröhle Gergely országos felügyelő köszöntője

után az ünnepség gazdag programkínálatában gyermekek és iskolai tanárok előadásaiikkal, zenei vagy színdarabjaikkal szórakoztatták a hallgatókat. Az est további részében táncegyüttes,

valamint zenekar gondoskodott a jó hangulatról, amelyet a Gutman pincészet borai kíséretében élvezhettek a jelenlevők. Az est egyben jótékonyasági esemény is volt, melyen a tombolajegyek megvásárlásával az evangélikus óvodák oktatási és hitéleti nevelési céljaira adakoztak.

Budavári Evangélikus Szabadegyetem programsorozat

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem 2015-ben is folytatódott tovább a havonta egy alkalommal sorra kerülő programsorozat keretében. Már megszokott, hogy minden hónap első hétfőjének estjén a budavári gyülekezeti teremben jeles előadókat látnak vendégül, ahol az odaérkező hallgatók színvonalas és különleges előadást hallgathatnak meg a teológia, valamint sokszor más tudomány, művészet, politika és egyéb területek összefüggésében. Ebben az évben nyolc ilyen alkalomat rendeztek. Az est házigazdája dr. Fabiny Tamás püspök, aki a témához kapcsolódó áhítattal vezeti fel az estét. Az előadások utólag is elérhetők és meghallgathatók az Északi Egyházkerület honlapjának médiatárában.

A 2015-ös év előadói voltak:

- ▶ 2015. január 5. Esterházy Péter író – Egyszerű történet vessző száz oldal – a Márk-változat
- ▶ 2015. február 9. Tátrai Zsuzsanna néprajzkutató – Keresztény ünnepekör és a magyar néphagyományok kapcsolata
- ▶ 2015. március 2. Ritoók Zsigmond akadémikus, klasszika-filológus – Mi történt az Ó- és az Újszövetség keletkezése között?

- ▶ 2015. április 13. Egri László kézsebész – Van-e szerepe a korszerű orvoslásban a holisztikus szemléletnek? Hit és gyógyulás kapcsolata
- ▶ 2015. május 4. Jeszenszky Géza egykori külügyminiszter – Az Antall-kormány szomszédságpolitikájáról – Tiszta szándékok és szikár valóság
- ▶ 2015. október 5. Beer Miklós katolikus váci megyés püspök – Migráció és kereszténység
- ▶ 2015. november 2. Fassang László orgonaművész – Hangszer, melyben Isten lelke szól
- ▶ 2015. december 7. Margócsy István irodalomtörténész – Jókai Mór műveinek vallási vonatkozásai

Dél-Pest Megyei Egyházmegye

A Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyéről

Építve az egyházmegye korábbi hagyományaira, a 2015. évben új képzési sorozatot indítottunk gyülekezeti presbiterek számára.

A megye gyülekezeti alapvetően két csoportba tartoznak. Vannak a nagy hagyományú, jellemzően nagyobb méretű

gyülekezeteink, illetve a fiatalabb, általában kisebb közösségek. Szinte mindegyik gyülekezetünk agglomerációs településen él. Ez sajátos kihívást jelent. A tradicionális közösségek hajlamosak zárttá válni. Ha méreteik ezt lehetővé teszik, akkor –mondjuk így– nem érzik a sürgető kényszert arra, hogy nyissanak, hiszen önmagukban, a már meglévő tagságra építve is viszonylag könnyen működtetni tudják a gyülekezeti életet.

Fontos azonban látni, hogy a keresztyénség mandátuma nem gyülekezetépítésre szól. Nem az a célja az egyházi életnek, hogy jó gyülekezeti élet legyen, hanem az, hogy az evangéliummal elérje, áthassa az egész világot – nyilván elsősorban annak a településnek minden szintjét, rétegét, amelyben él. Ebben a gyülekezet egyrészt eszköz, másrészt gyümölcs, de nem cél. Nem mondhatjuk, hogy jól végeztük a munkánkat, ha eljutottunk oda, hogy egy színes és sokféle programot szervező gyülekezetet hoztunk létre. Fől kell tenni a kérdést: vajon tényleg megtaláltuk-e a legmegfe-

lelőbb életformát és hangot ahhoz, hogy az említett hatást elérjük? Felkészítettük-e a „szenteket szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére” (Ef 4,12) a hétköznapi életben, hivatásban is? Részt veszünk-e a tágabb közösség alakításában (művészet, politika, emberi, családi, közösségi kapcsolatok, szociális terület, lelki élet stb.)?

A 2015-ben indított, gyülekezeti vezetőknek – presbitereknek, szolgálattevőknek – szóló képzési sorozat ezeket a kérdéseket vetette föl. Kiléptettük az egyházi találkozásokat abból a körből, hogy a problémáink között elsősorban a létszámbeli fogyásról és az anyagi források szűkös voltáról beszélgessünk.

Megfigyelhető, hogy az egyház válság idején kétféle kísértésnek van kitéve: vagy egyoldalúan sikeres, vagy egyoldalúan hűséges akar lenni. Másképp mondva: vagy felismeri, hogy szükséges az adott kor nyelvén beszélni, érthetővé válni, szociális tevékenységekben részt venni (tettekkel szolgálni), de ennek érdekében hajlamos földelni sajátos, karakteres evangéliumi üzenetet, vagy hűséges marad az üzenethez, és kevésbé törődik azzal, hogy azt érthetővé tegye. Így azonban elszigetelődik, klikket alkot.

Az evangéliumi megközelítés egyszerre veszi komolyan Isten igazságát és kegyelmét; az evangélium sajátos üzenetét és a kultúrát, amelyben megszólal.

Talán nem mondunk mindezzel újat. Újszerű lehet az a megközelítés és forma, amellyel ezt a gyülekezetvezetők, presbiterek és lelkészek magukra veszik. Várjuk, reméljük ennek gyümölcseit.

Isten áldását kérjük egyházunkra, kerületünk minden gyülekezetére!

Győri Péter Benjámín
esperes

Tisztségviselők és pénztárosok találkozója

Dabas, 2015. február 14.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye pénztárosai és tisztségviselői – nyolcvan fővel – 2015. február 14-én ismét találkoztak, hogy tájékoztatást és bátorítást kapjanak az elkövetkező esztendő feladatainak átgondolásához és megvalósításához. A napot indító rendezvény a templomban kezdődött, ahol Győri Péter Benjámín esperes az Útmutató kiírt igéjével Habakuk könyve első fe-

jezetének 14. verse alapján szólította meg a jelenlévőket. A bevezető áhítat után a tisztségviselők a templomban, a pénztárosok pedig a gyülekezeti teremben külön csoportba tömörülve folytatták tovább a közös együttléteket. A pénzügyesek Dobrovolni Máténak, az egyházmegye számvevőszéke elnökének segítségével tekintették át a 2015. évtől bevezetett új formátumú zárszámadási és költségvetési beszámolási rendszert. A tisztségviselők az esperes vezetésével közös beszélgetés formájában gondolkodtak el a mindenki által tapasztalt és ismert jelenlegi gyülekezeti életéről.

Maszkabál – Gryllus Vilmos koncertezett a gyóni evangélikus templomban

Gyón, 2015. február 15.

2015. február 15-én Gryllus Vilmos *Maszkabál* című előadásával várta a közönséget a gyóni evangélikus templomban. Az alkalmat a „Jó cselekedetek éve” jegyében Dabas város önkormányzata

is támogatta. A templom megtelt gyerekekkel, szülőkkel és nagyszülőkkel – közös családi vidámsággal.

Ötven éve konfirmáltak ünnepe volt Bényén

Bénye, Káva, 2015. április 12.

A bényei templomban az ötven évvel ezelőtt konfirmáltak tiszteletére tartottak ünnepi istentiszteletet, amelyen az úrvacsorát az ősi bényei kehelyből vehették a jelenlévő testvérek. Az alkalmon a gyülekezet Matána énekkara is szolgált. Köszöntőt mondott Kopcsáncsi Károlyné és id. Cselovszky Ferenc felesége, Mártika néni.

„A megfontoltság meghozza hosszú távon is az áldásos eredményét!” – Lelkésztátás Péteriben

Péteri, 2015. május 2.

Lelkészt iktattak május első szombatján a péteri evangélikus templomban. „Mind a gyülekezet és mind Óvári Péter János lelkész részéről hosszúságos mérlegelés után jutottunk el eddig a mai napig – mondta Győri Péter Benjámín esperes az istentiszteletet kezdő beiktatási gondolataiban. – Reménységünk az, hogy ez a megfontoltság meghozza hosszú távon is az áldásos eredményét.” Az esperes az iktatási meghívón szereplő ige, Róm 8,15 alapján tett biznyságot az evangéliumról. A beiktatást követően Óvári Péter János lelkész szintén Róm 8,15 alapján szólaltatta meg Isten igéjét. Biznyságában felhívta a gyülekezet figyelmét arra, hogy a gyülekezetbe érkezése előtt személyesen meglátta az ige segítségével „fiúságot”. Felismerte, hogy Krisztus által nem sárga, netán piros, hanem tiszta lapot kapott, és így jött és végzi a szolgálatát Péteriben. A lelkész igehir-

detése után közgyűlés következett, ahol a péteri gyülekezet felügyelőjének, Varga Józsefnének az irányításával köszöntések sora következett. Az ünnepi közgyűlést szeretetvendégség zárta az általános iskolában.

Kórustalálkozót tartottak Cantate vasárnapján

Cegléd, 2015. május 3.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye kórusainak találkozóját Cantate vasárnapján délután 3 órai kezdettel a ceglédi evangélikus gyülekezet templomában rendezték meg. Ebben az évben a találkozón Hepp Éva zenei felelős vezetésével a

ceglédi, mendei, szolnoki, albertyi, vecsési, bényei, pilisi és maglódi gyülekezetek vállaltak szolgálatot. Természetesen nem maradt el az új orgona megszólaltatása sem,

melyet Endreffy Attila orgonaművésznek és zenetanárnak köszönhetően hallgathattak meg a jelenlevők. Megfigyelhető volt, hogy egyre több énekkar ökumenikus szerveződésben működik és széles repertoárral jelent meg a résztvevők előtt. A találkozót szeretetvendégség zárta.

A Budapesti Fesztiválzenekar koncertezett Pilisen

Pilis, 2015. május 7.

2015. május 7-én este a pilisi evangélikus templomban a Budapesti Fesztiválzenekar tizenhét hangszeres zenésze és négy énekművész Johann Sebastian Bach *Die Himmel erzählen die Ehre Gottes* (BWV 76) kantátáját és *G-dúr triószonátáját* adta elő. A zenekar és a szólisták csodálatos ze-

nei élménnyel ajándékozták meg a hallgatóságot, akik nemcsak Pilisről, hanem egészen távolról is ellátogattak a templomba ezen az estén. Az Isten igéjével és imádsággal keretezett koncert felemelő, megszólító esti együttléte lehetett a népes templomi „közönségnek”. Istené legyen a dicsőség!

Megemlékezés a hetven éve vértanúhalált halt Csaba Gyula péteri evangélikus lelkésztől

Péteri, 2015. május 10.

Hetven éve szenvedett vértanúhalált a Péteri Evangélikus Egyházközség lelkésze, Csaba Gyula. A különös kegyetlenséggel elkövetett bűntettet soha nem tárta fel az igazságszolgáltatás. Ezért istentisztelettel és a péteri temetőben kialakított emlékmű megkoszorúzásával emlékeztek meg a kegyetlenül meggyilkolt lelkipásztorról. Foltin Brunó lelkész kezdeményezte, hogy november 1-jén a temetőben – a gyülekezet korábbi lelkészei sírjának megkoszorúzásán túl – a ravatalozó melletti gödörnél ejtsék ki újra kegyelettel Csaba Gyula nevét, és gyertyagyújtással rá is emlékezzenek.

A gyilkos pribékek gúnyolódásában – „Menj Istenedhez!” – vigaszt lelhetnek a megemlékezők, mert az egyházmegye egykori tanügyi alesperese valóban Istenéhez, a jó Pásztorhoz tért meg – emelte ki Fabiny Tamás, aki Mt 10,16 alapján szólt a megemlékezőkhöz. Az istentisztelet után hosszú sorban vonultak a péteri temetőbe, ahol először a 2008-ban elhunyt Csaba Jolánra emlékeztek énekekkel, virágokkal és Óvári Péter imádságával. Majd ezt követően vonultak Csaba Gyula sírjához, hogy a koszorúkkal tiszteletüket tegyék a mártírhalált halt lelkipásztor – most már méltó – nyughelyénél.

Pünkösdi Maglódon – Turíce v Maglode

Pünkösdi zöldágazást és magyar-szlovák nyelvű istentiszteletet tartottak a maglódi evangélikus templomban

Maglód, 2015. május 25.

A Maglódi Evangélikus Egyházközség mind a mai napig féltve őrzi és ápolja a pünkösdi templomdíszítés, „zöldágazás” vallási népszokását. Az idei

pünkösdi vasárnapon, a *17. maglódi szlovák (tót) nap* keretében magyar–szlovák nyelvű ünnepi istentiszteletet tartottak. Németh Mihály helyi lelkész prédikációjában arról szólt, hogy a Szentlélek eljövételét ünnepelni gyűltek össze a zöld ágakkal, színes kendőkkel, szalagokkal feldíszített maglódi templomban. A mozgó

zöld ágak, zizegő levelek a pünkösdi szélzúgást; a színes szalagok az apostolok feje felett megjelent tüzes lángnyelveket jelképezik. Az ünnepi istentiszteletet követően a népviseletbe öltözött helyiek és vendégek zeneszó mellett, táncolva vonultak a helyi művelődési házba, ahol ebéddel és hagyományőrző műsorral folytatódott a pünkösdi együttlét.

Evangélizációs missziói napot tartottak Nyáregyházán

Nyáregyháza, 2015. június 18.

Június 18-án, szombaton egész napos evangélikus találkozót tartottak a nyáregyházai gyülekezet templomában és gyülekezeti termében. Bozorády András, az Északi Egyházkerület missziói lelkésze

a nap alapgondolata és a meghívó jelmondata alapján szolgált igehirdetéssel: „Nyitott ajtót adtam eléd.” (Jel 3,8) A találkozó megnyitójában Selmeczi Lajos Péter gondolatait egy felszólító mondat köré csoportosította: „Ismerd meg önmagad!”

Mondanivalójában helyet kapott a filozófia, mely sokat foglalkozott ezzel a kérdéssel: „Mi az élet értelme, miért vagyunk a világban?”. Az alkalom zenei élményét Solymosi Sebestyén, a pilisi zeneiskola igazgatója, klarinétművész, Hakeleva Ludmilla zongoraművésznő, az iskola tehetséges volt diákjai és a jelenlegi zeneiskolások adták.

34

Kétnyelvű kincskeresők

Bénye, 2015. július 5.

Mennyei kincseket kerestek abban az angol–magyar bibliatáborban, melyet a Szentírás Szövetséggel közösen szervezett meg a helyi gyülekezet. A táborban harmincegy gyermek nemcsak magyarul, hanem angolul is hallhatta a bibliai történeteket István vértanúról, Pál apostol megté-

réséről, bebörtönzéséről és megmeneküléséről, valamint Róma felé vezető újáról. Ezek a történetek rávilágítottak, hogyan él az, aki már megtalálta Jézust, mit jelent, ha valaki elnyerte az üdvösséget, a legfontosabbat ebben az életben. A nyelvi órákon anyanyelvi önkéntesek segítették a gyerekeket, hogy tudásuk fejlődhessen. Délutánonként kézműves-foglalkozások színesítették a programot, és mindennap elhangzott egy-egy bizonyágtétel is valamely önkéntes szolgálótól. A tábor végén a szülők ízelítőt kaphattak mind abból, amit a gyerekek tanultak, s ezen keresztül abból a vidám hangulatból is, amely a táborot jellemezte.

Kirándultak a Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkészei

2015. július 10–11.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkészei tizenöt fővel 2015. június 10-én és 11-én közös kirándulást tartottak. A lelkészi tevékenység megszokott menetéből kiközlő közösségi alkalmat Varsányi Ferenc, a lelkészi munkaközösség felelőse szervezte és vezette. A kirándulás első napján az Ausztria területén található Frak-

nó, Bécsújhely, Kismarton települések, majd a második napon Sopron és Fertőd városok főbb nevezetességeit tekintették meg. A kétnapos együttlét célja és szándéka nemcsak turisztikai látványosságok megtekintése körül forgott, hanem arra is szolgált, hogy az érintett lelkészek még jobban megismerjék egymást és hatékonyabban tudjanak együtt munkálkodni az egyházmegye életében.

A mendei evangélikus templomdíszítés a Summerfesten mutatkozott be

Mende, 2015. augusztus 18–20.

A Summerfest Európa legnagyobb folklórfesztiválja, amelynek célkitűzése, hogy a széles világ néphagyományai mellett külön hangsúlyt fektessen az UNESCO szellemi kulturális örökség magyar elemeinek bemutatására is. A fesztiválon először 2014-ben mutatkozott be a mendei gyülekezet a pünkösdi templomdíszítési hagyományával, amely 2011 óta a szellemi kulturális világörökség része. 2015 augusztusában pedig már

díszvendégként tértek vissza a gyülekezeti tagok a százhalombattai Szent István-templomba, hogy megrendezzék és bemutassák a II. mendei templomdíszítés és kézműves tevékenységet. A mendei evangélikus templom feldíszítése hagyományosan egyházi közösségi esemény. A férfiak fiatal nyárfákat vágnak és állítanak fel a templomban, amiket az asszonyok kendőkkel, textilekkel díszítenek. A gyerekek már tizenévesen bekapcsolódnak a munkába, így öröklődik a hagyomány. Az oltárkerítést külön társaság fonja be virágokkal. A szalagokkal, hímzett és horgolt kendőkkel feldíszített nyolc nyárfa kitölti a templom két padsora közötti belső teret. A gyülekezet tagjai a fák alatt ülve hallgatják végig a pünkösdi istentiszteletet.

Adománygyűjtés összefogással

Vecsés, 2015. szeptember 26–27; október 17.

Szeptemberben Vecsés országos hírű gasztronómiai fesztiválján, a Káposztafesztén a helyi evangélikus gyülekezet is jelen volt. A hagyományőrző fesztiválon megjelenő civil szervezetek mellett az evangélikusok is egy sátorban tették láthatóvá magukat: bemu-

tatták a gyülekezet sajátosságait és mindennapi életét. A több mint ötvenfős segítő csapat egyik fő célja az volt, hogy adományokat gyűjtsön a templom kibővítésére, amelyre eddig pályázati úton az építkezés összegének mintegy negyedét sikerült elnyerni.

A templombővítésért folytatott adománygyűjtő akció október 17-én folytatódott, a Jótékonyági Kulturális Napon a Bálint Ágnes Kulturális Központban, ahol színes programokkal – előadásokkal és koncerttel – várták az érdeklődőket. „Ti vagytok a világ világsága. Nem rejthető el a hegyen épült város” (Mt 5,14) – a vecsési lelkész ezekkel a szavakkal nyitotta meg a jótékonyági kulturális napot. A vecsési evangélikusok komoly összefogással hozták létre a jótékonyági napot, amelynek sikeréhez nemcsak az előadók áldozatkészsége, hanem a gyülekezeti tagok önfeláldozása, anyagi, fizikai és szellemi segítsége is nagyban hozzájárult. Ilyen összefogással érdemes templomot építeni.

Ifjúsági találkozó

Káva, 2015. szeptember 12.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye szervezésében egy év kihagyás után újra megrendezték az ifjúsági találkozót. A találkozóra összegyűlt ötven fiatal az egyházmegyei szervezők és a vendéglátó gyülekezet átgondolásával ebben az évben nem a kávai templomban és udvarán töltötték a napot, hanem a helybeli művelődési házban és a közvetlenül hozzá tartozó játszótéren és sportpályán. A művelődési házban élő zene fogadta őket, a szabadtéri játszótéren és sportpályán pedig külön-

féle izgalmas mozgású hinták és kellemes tágas tér a közös játékhoz. Az egész nap programjának menetrendje Csadó Balázs egyházmegyei ifjúsági

felelős vezetésével, Buday Zsolt helybeli lelkész és a kávai gyülekezet lelkes támogatásával állt össze. A napot Bajnóczi Mária pilisi beosztott lelkész zárta bátorító szavaival, és imádságában az újbóli közös találkozás reményét is kifejezte.

Elmélyülő testvérgyülekezeti kapcsolat

Maglód, 2015. október 4.

Tovább erősödött a felvidéki Gömörhosszúsó és Maglód testvérgyülekezeti kapcsolata. Februárban a maglódiak ötven énekeskönyvet adtak át ajándékba a hosszúsói gyülekezet felügyelőjének, Ferdinánd Zoltánnak és másodfelügyelőjének, Flander Zoltánnak. Az énekeskönyveket nagypénteken vették használatba a szlovákiai magyar evangélikus gyülekezet tagjai. A nyár folyamán kölcsönösen részt vettek egymás „falunapjain”. Október első vasárnapján az ötvennégy fős maglódi csoport aratási hálaadó istentiszteleten vett

részt Hosszúsón, Németh Mihály lelkész hirdette Isten igéjét, énekelt a Magdala kórus. Az alkalom úrvacsoravétellel zárult, melyen Solarik Vilmos helyi lelkész szolgált. A hosszúsói kultúrházban tartott szeretetvendégségen a két település evangélikus polgármesterei – Novák Tamás és Tabányi Pál – megállapodtak arról, hogy a gyümölcsöző testvérgyülekezeti kapcsolatot testvértelepülési kapcsolattá fejlesztik Hosszúsó község és Maglód város között.

részt Hosszúsón, Németh Mihály lelkész hirdette Isten igéjét, énekelt a Magdala kórus. Az alkalom úrvacsoravétellel zárult, melyen Solarik Vilmos helyi lelkész szolgált. A hosszúsói kultúrházban tartott szeretetvendégségen a két település evangélikus polgármesterei – Novák Tamás és Tabányi Pál – megállapodtak arról, hogy a gyümölcsöző testvérgyülekezeti kapcsolatot testvértelepülési kapcsolattá fejlesztik Hosszúsó község és Maglód város között.

Megújult a templomtorony sisakja

Alberti, 2015. október 18.

Az alberti gyülekezet tekintélyes múlttal büszkélkedhet. Itt született például 1742-ben Tessedik Sámuel lelkész. A község temploma 1774–78 között épült, az azóta eltelt időben pedig egyszer került sor arra, hogy a templom toronysisakját cseréljék. Ennek már több mint száz éve! Időszerű volt tehát a veszélyessé vált süveget megújítani. A gyülekezet sikerrel véghez is vitte a feladatot, így október 18-án

ünnepi istentisztelet keretében történhetett meg a szentelés Győri Péter Benjámín esperes szolgálatával.

Ifjúsági vezetők klubja

Szolnok, 2015. november 8–9.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye szervezésében 2015. november 8-án és 9-én megkezdődött az ifjúsági klub következő programsorozata. A háromrészes sorozat első alkalmát „Érezd a feelinget!” címmel hirdették meg. Az őszi hétvégére összegyűlt tizenkét fős csoport a „Kik vesznek körül?”, „Mi van hatással rád?” kérdésekre keresték a választ – nem utcai, média- vagy egyéb hatásokon keresztül, hanem elsősorban a bibliai igék emberi életet formáló tükrében. Az eltelt idő

nemcsak előadással, beszélgetéssel, étkezéssel, hanem sok vidám játékkal, énekkel, városi sétával telt. Az egyes témák levezetését Kiss Szabolcs Máté, Győri Péter Benjámín esperes és Kustra Csaba lelkész irányította.

Missziói és diakóniai nap Albertiben

Alberti, 2015. november 21.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye egyik évzáró alkalmának számított 2015. november 21-én, szombaton az alberti gyülekezet iskolájának tornatermében megrendezett missziói és diakóniai nap. Erre a beszélgetős, együtt gondolkodós találkozóra ötven küldött érkezett a megye gyülekezeteiből. A találkozót Selmeczi Lajos lelkész, az egyházmegye missziói felelőse nyitotta meg a hét igéjével (2Kor 5,10), melyben minden résztvevő személyes felelősségére hívta fel a figyelmet. A nap témája Győri Pé-

ter Benjámín esperes vezetésével került terítékre, mely az alábbi kérdéseket vizsgálta: Mitől és hogyan elevenedik meg a gyülekezeti élet? Mik ennek a jellemzői? Mi ebben az ember, a gyülekezet és az Isten része? A napot nemcsak a közös beszélgetés, hanem a közös éneklés is jellemezte, melyet a lelkészekből erre az alkalomra szerveződött csapat segített. Az alkalom szervezését, levezetését és a vendéglátást a szolnoki és az alberti gyülekezet végezte.

Nem maradt szótlánul Cegléd Bach-orgonája

Cegléd

Nem maradt szótlánul Cegléd Bach-orgonája. A programok közül kiemelkedik az a rendkívül izgalmas és figyelemreméltó orgonazenei vállalkozás, amelybe Szabó Balázs orgonaművész fogott a reformáció emléknapján. A reformáció közeledő 500 éves és Bach születésének 330. évfordulója alkalmából két éven át – tizennégy epizódos, 2017. október 31-ig – ívelő koncertsorozatot kezdett, mellyel célja, hogy Bach összes orgonaművét megszólaltassa, és ezeket élvezetes zenetörténeti előadásokkal is fűszerezze. Az első koncert címe

„Az ifjú Bach” volt. A hangversenysorozat hivatalosan is része a Reformáció 500 programjainak.

A 2014-ben avatott ceglédi Bach-orgona méltán került a nemzetközi szakma figyelmének középpontjába és vált a legelismertebb Bach-játékosok zarándokhelyévé, így az említett sorozaton kívül is többen adtak koncertet a nagyszerű hangszeren. „Bach eredetib(b)en!” címmel a világhírű olasz orgonaművész, Lorenzo Ghielmi adott nagy sikerű, telt házas hangversenyt március 22-én, valamint Fassang László orgonaművész lemezbemutató koncerten adta elő a *BACH és Fassang* című, még 2014-ben kiadott, karácsonyi ihletésű CD-jének zenei anyagát december 19-én.

Észak-Pest Megyei Egyházmegye

Jézus Krisztus mondja: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben és higgyetek énbennem!”

Órá bíztuk magunkat 2015-ben is. Ami eredményes volt gyülekezetben, megyében, azt nem magunknak tulajdonítjuk, hanem Őneki, legyen ezért hála és dicséret. Amikor hibáztunk, az a tőle való eltávolodásunk eredménye, és ezért az ő bocsánatát kérjük.

Egyházmegyénk elmúlt egy esztendejére a kiegyensúlyozottság és stabilitás volt jellemző. Gyülekezeti szinten mind lelki, mind anyagi téren folyamatosság és nyugalom érzékelhető. Ugyanakkor a lassú, de folyamatos fogyatkozás is egyre inkább jellemző.

Mindinkább látszik a népegyházi keretek felbomlása, sőt vannak, akik ezt a folyamatot gyorsítanák is. Isten Lelkét azonban nem lehet korlátozni és azt állítani, hogy csak egy megújult struktúrában működhet. Az elődeinktől átvett keretek, formák sok száz éven keresztül alkalmasak voltak küldetésünk betöltésére. A probléma inkább az, hogy a korszellem mai változása az embereket teszi alkalmatlanná arra, hogy a régi kereteket elfogadják és hogy a hagyományok értékeit fölismerjék. XVI. Benedek fogalmazott úgy, hogy „Európa ráunt saját kultúrájára, saját kereszténységére”. A gyülekezeteinkben tapasztalható problémák nem egyszerűen Észak-Pest

megyei vagy magyarországi evangélikus problémák, mert ugyanezek a jelenségek terhelik a római katolikus és református egyházakat is. Sőt továbbmenve, egész Európa kereszténysége pontosan ugyanazokkal a nehézségekkel találja magát szembe. Leginkább tapasztalható ez a korszellemtől legerősebben áthatott ifjúságon. Mivel gyülekezeteink csaknem mindegyike több száz éves tradícióval rendelkezik, ezeknek a felbomlása, átalakulása lassan következik be és nemzedékváltással kapcsolódik össze. Az utolsó 20-25 évben mindenütt elkezdődött ez a nemzedékváltás, de korántsem fejeződött be. Elmondhatjuk tehát, hogy minden gyülekezetünkre egyaránt jellemző mind a tradícióra, mind a megújulásra való igény. A lelkészek mindegyike szeretné küldetését minél hatékonyabban betölteni, ezért megfigyelhető lelkészeinkben a törekvés e kétféle igény kielégítésére. Némelyik lelkésznek az egyik, némelyiknek a másik megy jobban adott-ságaiból, helyzetéből, felismeréseiből adódóan. A szándékot – az evangélium minél hatékonyabb továbbadását – elvitatni azonban egyikünktől sem lehet. Ezt egymásról is feltételezzük, ezért a lelkészgyűléseken megbeszéléseink, vitáink eredője is egy irányba hat.

A hitoktatásban részesülő gyermekek száma évről évre nő. Ebben nagy szerepet játszik – főleg városi gyülekezeteinkben – az iskolákban bevezetett hit- és erkölcsstan választhatósága. Az évenkénti megyei hittanversenyen részt vevő gyerekek száma már kétszáz körül jár. Az egyházmegyei gyermeknap is jó hangulatban telik. Az Aszódi Evangélikus Gimnáziumba is szívesen jelentkeznek a diákok, és ha valahol jó a hangulat a megyénkben, hát ott biztosan az. Tizenkét gyülekezeti énekkarunk lelkesen készül a szol-

gálatokra. Az évente kétszer is megtartott kórus-találkozó igazi ünnep. Gyülekezeteink szépen felújított templomokban hallgathatják az igét és dicsérhetik Urunkat az ő megtartó szeretetéért.

Mekis Ádám
esperes

„Hajlandó vagy-e áldozatot hozni Krisztusért?”

Csömör, 2015. január 4.

Vízkereszt ünnepe a misszió ünnepe is. Ennek alkalmából látogattak el az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) tagjai Csömörre, ahol rövid betekintést nyerhettek egyházunk külmissziói csoportjának munkásságába. Az istentiszteleten 1Pt 4,12–19 textus alapján tartott íghirdetésében B. Pintér Márta, az egyesület lelkészi vezetője a mártírokká lett keresztényeket állította példaként. Az ő halálukon keresztül a pogányok meg-

láthatták a Szentlélek munkáját, és ez ránk vonatkozóan azt a kérdést teszi fel, hogy mennyit vagyunk hajlandók Krisztusért áldozni. A záróimádságban az EKME jelenlévő tagjaival

együtt imádkozott Johann Gyula helyi lelkész is. Ezt követően Szirmai Zoltánné, a külmissziói egyesület titkára mutatta be röviden az EKME munkáját, majd dr. Bálint Zoltán vízmérnök és felesége, dr. Bálintné Kis Beáta tartott vetített képes előadást eddigi missziói szolgálataikról. Az érdekességek mellett a szegénységre is felhívták a figyelmet. Éppen ezért szóltak a támogatói és adományozási lehetőségekről is, amelyre bárkinek lehetősége van.

A budafoki William Byrd énekegyüttes koncertezett a gödöllői evangélikus templomban

Gödöllő, 2015. január 17.

A Tessedik Sámuel Alapítvány szervezésében került sor a gödöllői evangélikus templomban a budafoki William Byrd énekegyüttes zenés előadására 2015. január 17-én, vezényelt Winnington-Ingram Johanna. A 2015-ben fennállásának 25. évfordulóját is ünneplő nagyszerű együttes előadása maradandó élményt nyújtott.

A hangverseny meghívott vendégei önkéntes felajánlásaikkal hozzájárultak a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat hétvégi ételosztásának költségeihez, mellyel a szeretetszolgálat a gödöllői rászorulókat segítette.

A koncertet követően baráti együttlétre került sor a Tessedik Galériában.

Egyház vs. katonaság vagy egyház és katonaság?

Penc, Csővár, 2015. február 21.

Böjt első hétvégéjén, Pencen és Csőváron sok-sok finomsággal és előadással készültek a gyülekezetek a böjtre. Vendég volt Nánai László Endre táborigazgató lelkész, püspökhelyettes, aki erről a szolgálatról, munkaterületről tartott előadást a hagyományos tavaszi szeretetvendégség keretében. A fényképes beszámolóinkban megelevenedett az egyháznak és a katonaságnak az az arca, amelyet, nemcsak nem ismerünk, de talán nem is gondolunk rá. Hazaszeretet, becsület, bátorság, elkötelezettség – szavak, melyek olyan ritkán hangoznak el napjainkban, de ebben a szolgálatban kézzelfogható, életet vezető értékek. Az előadás után a gyülekezet tagjai vetítésben emlékeztek meg a mögöttük álló év eseményeiről.

Konfitúra Pilisszentkereszten

Csővár, Penc, 2015. március 22.

Bár a hét minden napján úgy hangzott az időjárás-jelentés, hogy vasárnap délutánra megérkezik a csapadék, és reggel tényleg felhők borították az eget, mégsem esett az eső a konfirmandusok pilisszentkereszti túráján. Így kiváló hangulatban telt a kirándulás, a gyönyörű szurdok sok zegét-zugát bejárhatták a fiatalok. Felmásztak olyan helyekre, ahonnan lejönni komoly kihívás volt, de csekély mennyiségű tüskével a tenyerükben, izomlással és nagy mennyiségű élménnyel, valamint fagyival a hasukban érkezhettek haza.

Ezzel az élménnyel léptek be a „most már lám-palázam van a vizsga miatt” időszakba, melyhez kitartást és erőt meríthettek a túra során.

A Győri János tér és -emlékhely avatása

Nagytarcsa, 2015. április 12.

2015. április 12-én emlékünnepet tartottak Győri János tiszteletére. Az előző évben születésének 100. évfordulóját ünneplő egykori evangélikus lelkészre emlékezve emlékhelyet avattak fel, valamint teret neveztek el róla. Az alkalmon Rónai

Pálné, Krisztina képviselő, Győri János Sámuel lelkész és Rimóczi Sándor Vilmos polgármester mondtak beszédet. Megjelent a lelkész korábbi utódja, Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök is.

Egyházmegyei kórustalálkozó tizenhárom énekkar és egy rézfúvós együttes részvételével

Csömör, 2015. május 10.

40

Több évtizedes hagyomány – korábban Pest megyei, később Észak-Pest megyei – az egyházmegyei kórustalálkozó megrendezése Cantate vasárnapján, évről évre más helyszínen. 2015-ben a csömöri evangélikus gyülekezet fogadhatta vendégül az egyházmegye énekkarait. Hosszú évek óta kísérik egymást, nagy élményt jelent mindenki számára a kórusok szolgálata, a közös mű megszólaltatása, az aktuális előadás meghall-

gatása. Idén Mekis Ádám esperes tartott előadást – sok zenehallgatással – Johann Sebastian Bach életéről. A kétszáznyolcvan énekes együtt örülhetett annak, hogy bár különböző gyülekezetekben, de mégis a közös nyelven dicsérhetjük az Urat.

Konferencia a Podmaniczkykról

Aszód, 2015. június 5.

Az Aszódi Evangélikus Egyházközség, a Podmaniczky-kutatók és a városi civil szervezet összefogásában, valamint a Podmaniczky Júlia Nőegylet támogatásával

szerveztek konferenciát Aszódon. A konferencia apropóját az adta, hogy Aszód és környéke háromszáz éve ke-

rült a Podmaniczky család birtokába. A program részeként a résztvevők megtekintették a család egykori barokk kastélyát és az evangélikus templomot is. A lutheránus arisztokrata família szellemi és tárgyi hagyatékát bemutató konferencián számos tudós, egyetemi tanár és kutató volt az előadók között. Az egész napos programban előadást tartott dr. Kertész Botond, az Evangélikus Országos Múzeum munkatársa és Detre János, az aszódi egyházközség nyugalmazott lelkésze is.

Lelkesszé szentelték Seben Glóriát

Csömör, 2015. június 13.

Csömörön, egykori hatodéves helyén szentelték lelkesszé Seben Glóriát. Az ünnepi istentiszteleten Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke Ézs 50,4 alapján mondott prédikációjában négy pontban foglalta össze, mit jelent Jézus tanítványaként szolgálni az embereknek. A püspök szerint 1. Isten fölébreszt, hogy 2. meghalljam, amit szól hozzám, 3. megtanulok tőle beszélni és 4. szólom ezt az igét az elfáradtaknak, és Jézus hívását

közvetítem. A személyes hangvételő igehirdetésben utalt a lelkészjelölt saját blogbejegyzésére, ennek keretében pedig bejelentette kinevezését a mezőberényi I. kerületi gyülekezetbe és a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium intézményébe.

A lelkészavató imádság és a lelkészi áldások után a frissen felavatott lelkész vezette a gyónás és úrvacsoraosztás liturgiáját. Ezután az új lelkészt küldő gyülekezet, Legénd nevében Eszlényi Ákos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem nevében Varga Gyöngyi, a Déli Egyházkerület nevében Gáncs Péter és Radosné Lengyel Anna köszöntötték. Jelenlegi gyülekezet, Józsefváros köszöntését Románé Bolba Márta adta át, végül Csömör nevében a felügyelő köszöntött, majd az énekkar szolgálatával két áldás hangzott el.

Csömör a 2015-ös évben is fogadott hatodévest, Pápai Attilát, aki az egyházközség lelkészének, Johann Gyulának a mentorsága alatt készült a lelkészi szolgálatra. Szentelésére később, augusztusban került sor Orosházán, és szolgálatát a Nagyszénási Egyházközségben kezdte meg.

„Az árnyék sűrűségében meglapul valami ismeretlen” – Templomok éjszakája

Fót, 2015. szeptember 19.

Egyedi programmal készültek Fóton a templomok éjszakájára. Az este folyamán lassú zene és versek kísérték azokat a különleges képeket, amelyeket korábban fiatalok árnyjátéka során rögzítettek. Az este vezérfonala a Példabeszédek könyvének

harmadik fejezete volt. Az emberi élet velejárói azok az ellentétek, amelyeket az ószövetségi könyv is megemlít: a sírás és nevetés, a születés és halál, a szeretet és gyűlölet.

Ezek bemutatásával igyekeztek segíteni a lélek rejtett, árnyékos oldalára is figyelő belső elmélyülést és az újrakezdés ígéretébe történő belekapaszkodást a templomba látogatók számára.

„Uram, áldd meg ezt a Földet és minden nemzetét” – Kettős ünnep Nagytarcsán

Nagytarcsa, 2015. október 17.

A felhős, borús nap ellenére Nagytarcsán lázas készülődéssel övezett, örömteli módon zajló

kettős ünnepre került sor. A Dolina Pestvidéki Szlovákok Egyesülete és a Nagytarcsai Szlovákok Önkormányzata közös szervezésében tartották ezen a napon a Pest környéki szlovák evangélikusok találkozóját és a nagytarcsai szlovákok XXI. nemzetiségi napját.

A találkozó kétnyelvű ünnepi istentisztelettel vette kezdetét, amelyre meghívást kapott mindkét ország evangélikus vezetője, így Gáncs Péter, egyházunk elnök-püspöke, valamint dr. Miloš Klátik, a Szlovák Evangélikus Egyház egyetemes püspöke, aki az igehirdetés szolgálatát is végezte.

Szentelési ünnep templomfelújítás alkalmából

Órbottyán, 2015. október 18.

Az órbottyáni evangélikus gyülekezet templomának felújítása alkalmából hálaadó istentiszteletre és a templom 53. szentelési évfordulójának ünnepére került sor október 18-án, vasárnap 11 órától. Az ünnepi istentiszteletre az evangélikus testvérek mellett meghívást kaptak a város vezetői,

a többi felekezet tagjai, valamint a szomszédos települések evangélikusai is. Az istentiszteleten Mekis Ádám, az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmezgye esperese hirdette az ígét, majd felszentelte a megújult templomot. Az esperes és Lajtós János lelkész szolgálata mellett az evangélikus gyermekek versekkel, Szántó Ilona hegedűművész és leányai hegedűjátékkal és énekekkel, Markovics Anikó és Szuhánszki Edit a kántori feladatokkal vállaltak szolgálatot az örömnepén. Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés követte, melyen Lajtós János lelkész beszámolt a templom-felújítási munkálatokról.

„Otthonom a templom” – Templomszentelési ünnep Csomád, 2015. november 29.

A csomádi templom újraszentelésére került sor november utolsó hétvégéjén. Több évig tervezgette a közösség az 1784-ben épült templom idősze-

rú restaurálását és felújítását. A gyülekezet 2013-ban kezdett adománygyűjtésbe, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumától is sikerült pályázatot nyerni. A műemlék templom felújításának minden dologi és adminisztrációs terhével együtt járó munkálatokkal 2015-re sikerült elkészülni. A templomot szinte tetőtől talpig felújították. Az ünnepi

istentiszteleten az igehirdetés szolgálatát dr. Fabiny Tamás püspök végezte Malakiás könyvének 3. fejezete alapján. Prédikációjában arról szólt, hogy minél inkább rendeződtek Malakiás korában a körülmények, annál nagyobb lelki és erkölcsi lazaság uralkodott el a népen. Isten azzal a hálátlan feladattal bízta meg a prófétát, hogy a magát egyre jobban elbízó, Isten nélkül élő embereket megtérésre szólítsa. A közösség kikerülhetetlen, a falu dombjára épült temploma is most erre a megújulásra szólít fel. Az igehirdetés után Mekis Ádám esperes végezte az újrászentelés szolgálatát. Az ünnepség után közgyűlés, majd pedig szeretetvendégség következett a művelődési házban.

Adventi városi gyertyagyűjtás

Domony, 2015. november 29.

A domonyi emberek már megszokták, hogy advent első vasárnapjának estéjén jó hangulatú együttlétre gyűlnek össze az önkormányzat előtti téren. A 2015-ös adventi gyertyagyűjtáson zenésverses műsor keretében gyűjtötták meg együtt

42

az adventi koszorú első gyertyáját. Ezt követően pogácsa, kürtös kalács és forralt bor segítette a megjelenteket a beszélgetés elmélyítésében. A nagyon jól megszervezett, gazdag program a mai kor rohanó, egyre jobban bezárkózó emberét is megszólíthatta, segíthette abban, hogy egy kicsit nyisson és visszataláljon embertársaihoz. Az este végén a résztvevőknek jólesett belépni a

templomba, hogy testük-lelkük megmelegedjen és feltöltődjön kántoruk és a kántornövendékek zenéjének erejével.

Hálaadás a megújult gyülekezeti teremért

Aszód, 2015. december 6.

Advent 2. vasárnapján istentisztelet keretében adtak hálát a hívek a megújult gyülekezeti teremért az aszódi evangélikus templomban. Ezen az alkalmon dr. Fabiny Tamás püspök hirdette az igét, a gyermekek és a gyülekezet énekkara pedig énekszóval szolgált. Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen Lőrincz Csaba gyülekezeti lelkész számolt be a munkálatokról. Néhány hónappal korábban egy nyertes európai uniós pályázat alapján fogtak hozzá a helyi evangélikusok a gyülekezeti terem energetikai felújításához. A lelkész beszámolójából kiderült, hogy a gyülekezeti terem kívül – egyéb felajánlásokból – sikerült a parókián is elvégezni a nyílászárók cseréjét. A munkálatok 2015. november 28-án fejeződtek be. Az istentisztelet után a püspök áldást kért a megújult épületre, majd szeretetvendégség várta a híveket, ahol megtekinthették az elkészült munkát.

Amikor meg(e)tették... – Ételosztás a gyülekezettel

Domony, 2015. december 10.

A Baptista Szeretetszolgálat Sággy Balázs evangélikus lelkészt kereste meg, hogy segítséget kérjen a gyülekezettől a falu szegényei részére történő ételosztásban. A szeretetszolgálat helybe vitte az ételt, a községi önkormányzat rendelkezésre bocsátotta a kultúrházat, a gyülekezet pedig a kiosztáshoz szükséges „emberi erőforrást” biztosította. A példás összefogás eredményeképpen tíz napon át átlagosan százhusz adag meleg ételt

osztottak ki nemre, korra, bőrszínre való tekintet nélkül. Nemcsak az ebéd vendégeinek, hanem a segítőknek is hatalmas élmény volt mindez. Lelkészük szerint örömmel tették meg a szeretet cselekedetét, mert azokban a percekben úgy érezték, most tényleg valami jót, értelmeset csinálnak. Valami olyat, ami azért jó, mert nem várhatnak érte viszonzást és amitől a templom falain kívülre lépve – a jól hangzó szlogennek megfelelően – valóban láthatóan evangélikusok voltak.

Dunakeszi, Göd – gyülekezeti beszámoló

Anya- és leánygyülekezet életét is több, élményt adó alkalom gazdagította 2015-ben, amelyek által e kis gyülekezetekben is terjed az evangélium. Három gyülekezeti tag hangja szólal meg az alábbi beszámolókbán: egy felnőttként megkeresztelkedő fiatal anyuka, egy kamaszkorú konfirmandus és egy hűséges gyülekezeti tag gondolatait osztjuk meg:

Napközis hittantábor, 2015. június 22–26.

2015 júniusában második alkalommal gyűlhetek össze immár öt napon át a dunakeszi egyházközség gyermekei és fiataljai a napközis hittantábor keretében. Lehetetlenség volna kellőképpen megköszönni a szervezők és segítők mindenre kiterjedő, áldásos munkáját, melynek köszönhetően tartalmas, mozgalmas, vidám, valóban hitet elmélyítő és közösséget építő napok részesei lehettünk.

A reggeli zenés-énekes áhítat után, a tábort záró előadásra készülve megelevenítettük a Péter apostolról szóló bibliai történeteket, de okoskodtunk-ügyeskedtünk is csapatainkkal akadályversenyen, kirándultunk egész napra Budapestre, kézműveskedtünk, játszottunk a templomkertben, hallgattunk érdekes előadást és sok mesét, majd délután hazatérve örömmel vártuk a következő napot. Mindeközben sokat beszélgettünk is, szorosabbá fűztünk meglévő kapcsolatokat, és újakat alakítottunk ki. A hittantáborban szerzett élmények áthatották az azt követő heteket-hónapokat. Reménység szerint hasonlóan áldott napokat tölthetnek majd együtt a következő tábor résztvevői is.

Mikulás-ünnepség, 2015. december 3.

A kicsik és szüleik körében is nagy sikert aratott nyári tábor élményeinek felelevenítése céljából

szerveztük meg ezt a Mikulás-bulit, amit nagyon sok kis részlet tett össze. Kezdvé a süteményekkel, az apró kis mikulásokkal és

persze az elmaradhatatlan, puttonyban hozott ajándékokkal. Nagyon sok mindenki tett hozzá ahhoz, hogy ez összejöjjön, és mindenki tiszta szívvel segített ott, ahol tudott. A legnagyobb öröm persze az volt, amikor odajött egy kislány vagy egy kisfiú, és azt mondta, hogy milyen jól érezte magát, és mindenképpen jönni szeretne a jövő nyári táborba is. Véleményem szerint nagyon jól sikerült a „mikulászás”, és nagyon jól összecsiszolta a már eddig is jó közösséget.

Ökumenikus adventi készülődés, 2015. december 18.

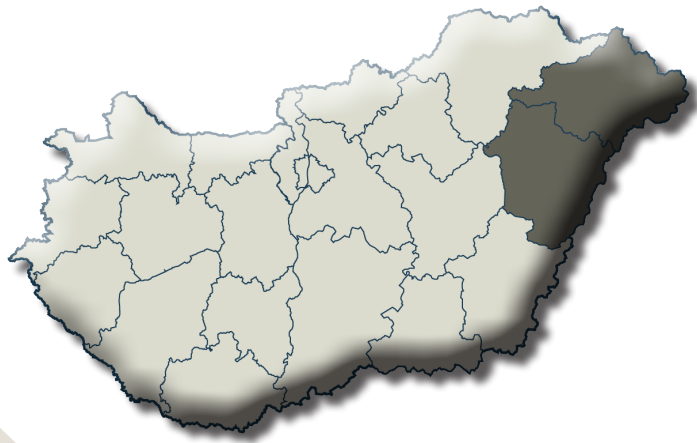
A Radnóti Miklós Gimnázium épülete adott otthont a testvéregyházak adventi találkozásának, amely során evangélikus és más felekezeti testvéreinkkel együtt készülhettünk testben és lélekben a karácsonyra. Késő délután, közös éneklést követően Chikán Katalin evangélikus lelkész, Szőke Attila református lelkész és felesége, Szőke Etelka, Kozsuch Zsolt római katolikus plébános a Szent Mihály-plébániáról és a görög katolikus Bubrik Miklós atya nyitotta meg az ökumenikus alkalmat és a szívünket.

Az esti program kortól függetlenül adott lehetőséget advent üzenetének megélésére, a várakozásra, hogy a mindennapok mókuskerekét

félreahagyva, elcsendesedve átadjuk lelkünket a készülődésnek. A református gyülekezeti tagok rendkívüli előadásmódban, árnyjátékban jelenítették meg Jézus születésének történetét. Ezt követően a (kis)gyermekeket kézműves-foglalkozás várta, ahol ünnepi díszeket, mécesstartót, karácsonyfadíszeket készíthettek. A tizenévesek bibliai kvízkérdéseken törhették fejüket. A felnőttek számára pedig egy lelket felemelő gyakorlat következett, amelyben egy kép kiválasztása után, kiscsoportokat alakítva beszélhettünk meg emlékeinket, készülődéssel kapcsolatos várakozásainkat, érzéseinket.

Az estét szeretetvendégség zárta, ahol finom szendvicsek, sütemények mellett tovább folytatható a társalgás. Szívvel köszönöm, hogy részt vehettem az eseményen. Bízom benne, hogy még többen leszünk hasonló rendezvényeken egyházunkban máshol is!

Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye

(Lelki)élet a Hajdú–Szabolcsi Egyházmegyében

„Olyan az ember, mint a lehelet: napjai olyanok, mint az átfutó árnyék.” Zsolt 144,4

Visszatekintve az előző esztendőre, arra a megállapításra jutottam, hogy „leheletként” tudhatjuk magunk mögött, olyan gyorsan továtűnt. Felidézve az év történéseit, nagyon sok gyülekezetépítő, hitet, Krisztus iránti elköteleződést erősítő alkalom volt. Esperesként az elsődleges célom,

hogy a szolgálatokban, az egyházmegye életében Jézus Krisztus legyen a középpontban, mindent az ő jelenléte határozzon meg, illetve munkámnak és szolgálatomnak a mércéje is ő legyen. A másik célom, hogy a krisztusi békesség és szeretet járja át az egyházmegye életét, de ez ne hamis békesség és ne hamis, esetleg érdekszeretet legyen, hanem valóságos, ahol meg lehet tapasztalni Krisztus jelenlétét: a megbocsátás, az irgalom, a szelídség, a türelem és az erő lelkét. Egyedül ez fogja építeni egyházmegyénket, ezért vagyunk mindannyian – lelkészek, felügyelők, presbiterek, gyülekezeti tagok, a diakóniában és az oktatásban fáradozók, az egyházmegye életét segítők – öreá szorulva.

Úgy gondolom, az egyházmegyében immáron négy éve megfogalmazott célokhoz igyekszünk igazodni, mely szerint az egyházmegye van a

gyülekezetekért, s ezért szeretnénk minden lehetőséget megragadni, hogy ezt a gyülekezetek intézkedéseinkben, szervezeti kérdésekben és lelki programokban egyaránt érezzék.

Ezért döntött úgy az egyházmegyei presbitérium, hogy minden évben más és más területek élveznek prioritást. 2014 a diakónia éve volt, 2015 az oktatás éve és 2016 a lelkészcsaládok éve. Nem lehet egy-egy alkalommal kifejezni hálánkat, de igyekszünk évről évre pl. a pedagógusokat is megbecsülni hozzáállásunkkal és apró figyelmességekkel. Így történhetett az elmúlt években, hogy pedagógusnapon ajándékkal kedveskedtünk a dolgozók felé, vagy karácsonyra könyvet adhattunk ajándékba. Fontosnak érezzük ezeket az apró gesztusokat, mellyekkel szeretnénk tudtukra adni, hogy megbecsüljük a munkájukat, és hálásak vagyunk értük. Így rendeztük meg tavaly októberben a pedagógus csendesnapot, melyen közel száz pedagógus vett részt. A csendesnap hangulata, lelkisége erősített meg bennünket abban, hogy van igény az egyház pedagógustársadalmában ezekre a lelki programokra.

Hagyományunkhoz híven áprilisban egyházmegyei presbiteri és gyülekezeti csendeshétvégét tartottunk Mályiban. Több mint százan vettek részt ezen a hétvégén, melyen Monty Taylor szolgálhatott.

Nyáron újra megrendeztük az egyházmegyei biciklitúrát. Örömmünk az, hogy közel ötven fiatalal kerekeztünk le a tiszai gáton egészen a Tiszatóig. Az őszi folyamán egy másik ifjúsági alkalom is rendeztünk, amely egyre közkedveltebb. Tavaly már két nagy buszt kellett indítanunk a piliscsabai hétvégékre, ahol közel száz fiatal és konfirmandus vehetett részt a két (junior–senior) hétvégén.

Az egyházmegye most már negyedik éve végez az Élelmiszerbankkal kötött szerződés alapján szociális feladatokat. Nagyon sok a rászorult család Nyíregyháza és környékén. Közel háromszáz gyermek és szülő számára viszünk ki élelmiszereket, önkéntes segítők bevonásával igyekszünk enyhíteni nélkülözéseiken.

Nagyon hálás vagyok a lelkési munkaközöségért, elnöktársamért, azokért, akik hitükkel, szeretetükkel, háttérmunkájukkal építik Isten országát, és szolgálják az egyházmegye javát. Lehet, hogy átfutó árnyék, lehelet egy-egy esztendő, de a pillanatokban átélhetjük Krisztus valóságos jelenlétét, munkáját. Ezért érdemes visszatekintnünk, s óréa nézve felidézni a múltban történt eseményeket. Hála legyen mindenért őneki!

Zsarnai Krisztián
esperes

„Isten az, aki megigazít!” – Ittész István böjti evangélizációja Nyíregyháza, Mandabokor, 2015. március 2–5.

Böjt 2. hetében, a nyíregyháza-mandabokori új, többfunkciós közösségi házban négy estén szolgált a körzet parókusának, Zsarnai Krisztián esperesnek a meghívására Ittész István nyu-

galmazott érdi lelkész. Már a vasárnap délelőtti istentiszteleten prédikált a kijelölt Ézs 5,1–7 igeszakasz alapján az Úr terméketlen szőlőjéről, majd hétköznap esténként evangélizációkon folytatódott tovább az igehirdetés-sorozat, ahol alkalmanként egy-egy személyes hangú bizonygató is elhangzott.

Presbiteri csendeshétvége Nyíregyháza, 2015. március 8.

Laikus tisztségviselők számára tartottak csendeshétvégét, melynek négy közös kulcsszava volt: ébredés, megújulás, gyülekezetépítés és misszió. A hétvége programját az összgyülekezeti felügyelő, dr. Bálint Zoltán állította össze és szervezte meg. A szombati egész napos program nyitóáhitátát dr. Kovács László Attila igazgató lelkész tartotta az Útmutató kiírt újszövetségi igéi (Zsid 1,14–2,1) alapján. Az előadásokon felül páros és csoportos beszélgetések keretében a presbite-

reknek lehetőségük nyílt egymás jobb megismerésére, valamint eszmecsere a közös hivatásukat és szolgálatukat illetően. Másnap, a böjt 3. vasárnapi istentiszteleten igehirdetéssel és délután előadással szolgált Gáncs Péter elnök-püspök. Utóbbi egy fórumbeszélgetés követte, de a gyülekezeti énekkar szolgálata és a finom házi sütemények sem maradtak el a nap végére.

Hogyan tovább, magyarországi és nyíregyházi evangélikusok, a közel ötszáz éves reformáció tükrében? – Pröhle Gergely előadása Nyíregyháza, 2015. április 11.

A kétszázhatvankét éves nyíregyházi gyülekezet elnökségének meghívására egész napos látogatásra érkezett a városba Pröhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, nemzetközi és európai ügyekért felelős helyettes államtitkár, aki *Hogyan tovább, magyarországi és nyíregyházi evangélikusok, a közel ötszáz éves reformáció tükrében?* címmel előadást tartott a gyülekezet alkalmán. A felügyelő a Magyarországi Evangélikus Egyház által szervezett, az egy százalékos adományokért folytatott köszönetkampány rendezvényén is ételt osztott. A szabolcsi megyeszékhely szociális ellátórendszerével együttműködve mintegy kilencszáz adag meleg ételt juttattak el a rászorulókhhoz. A Luther Márton Kollégium konyháján főtt étel elkészítését az Oltalom Szeretetszolgálat szervezte meg a nyíregyházi evangélikus intézmények, köztük az Evangélikus Roma Szakkollégium önkénteseinek közreműködésével.

Jót enni – Főzőversenyt rendeztek a nyíregyháza-kertvárosi gyülekezetben Nyíregyháza, Kertváros, 2015. április 25.

Szép napsütéses időben rendezték meg a nyíregyházi evangélikus intézmények első főzőversenyét. A versenyen nyolc csapat mutatta be főzőtudományát. 10 órakor már valamennyi csapat

szorgoskodott. Előkerültek a bográcsok és üstök, és hamarosan finom illatok kezdtek körüljárni a Bólyai teret. A zsűri 13 óráig adott időt az ételek elkészítésére. Illat, íz és látvány szerint bírálták az ételeket. A pontok összeszámolása után következett az eredményhirdetés. A résztvevők emléklapot, a helyezettek oklevelet kaptak. A nyertes csapat megkapta a vándorkupát, amelyet a következő versenyig őriz.

Megújuló közösségek

Kölcse, 2015. május

A Kölcsei Evangélikus Egyházközség ifjúsági pályázatának keretében májusban különböző programokat szerveztek a gyülekezetben, hogy megmozgassák és összefogják a környékbeli fiatalokat. A pályázat a *Megújuló közösségek – Reformáció 500 éve* címet kapta. Az évfordulóra készülve a szatmári régióban egyedülálló módon a református és evangélikus közösségek összefogásában született meg a program. A cél az volt, hogy minél inkább a fiataloknak megfelelő módon valósuljon meg a célkitűzés. Az „Együtt” kulcsszó mentén haladva családi napot tartottak tartalmas programokkal.

Reggel kerékpártúrával vette kezdetét a nap, délután pedig az IHS zenekar jóvoltából koncert következett. A dicsőítést követően ökumenikus istentisztelettel zárták a napot, amelyen Tóth Attila evangélikus lelkész és Szalai Kont református esperes szolgáltak közösen. Május második felében sem állt meg az élet, hiszen a projekt zárásaként futóverseny következett, amelyet egy rövid kenu túrával zártak le.

46

Könyvbemutató Endreffy Zoltán evangélikus lelkész születésének 100. évfordulóján

Nyíregyháza, 2015. június 14.

Rendhagyó ünnepségek helyszíne volt a nagy melegen felüdülést jelentő, hűvösséget árasztó, ősi

Nagytemplom. Egykori lelkészükre együtt emlékeztek az Oros László író tollából született 408 oldalas új könyv bemutatója kapcsán a nyíregyházi hívek és a nagy létszámú család tagjai. Az ünnepi megemlékezést

dr. Kovács László Attila igazgató lelkész nyitotta meg igével és imádsággal, majd felkérte a szerzőt a kötet bemutatására. A család nevében Endreffy Ildikó nyíregyházi körzeti felügyelő,

presbiter szólt az egybegyűltekhez, felidézve édesapjával kapcsolatos néhány emlékét. Sallai Gábor pedig a lelkész egyik kedves versét mondta el, és további négy gyülekezeti tag is megosztotta Endreffy Zoltán szolgálatával kapcsolatos emlékeit. A gyülekezeti teremben tartott szeretetvendégségen lehetőség volt a könyv megvásárlására és a családtagokkal való kötetlen beszélgetésre is.

Közös asztal – Roma gyülekezetek hitépítő nyári tábora

Nyíregyháza, 2015. június 19–23.

„Legyen meg a te akaratod...” A korábbi, Sárszentlőrincen tartott bibliaiskola témája lett a vezérgondolat Nyíregyházán is, ahol a Magyarországi Evangélikus Egyház cigánymissziója tartotta *Közös asztal* elnevezésű, hagyományos nyári táborát. A programot még Szeverényi János országos missziói lelkész indította el, s egy évtizede már Bakay Péter országos cigánymissziói referens a szervezője ennek a tábornak. Teremtésről szóló igehirdetésében elmondta: Isten szava szól köztünk arról, hogy mi legyen és hogyan legyen

meg az ő akarata. Erről tett aztán tanúbizonyságot egy roma asszony is, aki életében tapasztalta meg Isten újjáteremtő erejét, és betegség-

géből való gyógyulása, illetve családi életének megújulása indította arra, hogy Istent dicsőítse. A tábor további programjában reggel és este is igemagyarázatokat és közös beszélgetéseket tartottak. Laczki János az orosházi, Domokos Tibor a csenyétei romák lelkészeként, Molnár Erzsébet pedig a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkolégium intézményvezetőjeként vette ki részét a

tábor munkájából. Bozorády András a vendéglátó város, Nyíregyháza Emmaus gyülekezetének, míg Laborczi Géza a kertvárosi gyülekezetnek a lelkipásztoraként szolgált a roma testvérek között, esténként pedig más-más felekezet lelkipásztora érkezett a táborba. Ezek mellett persze jutott idő kikapcsolódásra is. A résztvevők Nyíregyháza néhány nevezetességét látogatták meg, valamint az egyik délután focimeccset is rendeztek. A tábor kedd délelőtti zárásakor a résztvevők sokféle felismerésüket osztották meg a többiekkel; az Istenre találás élményén túl például azt, hogy a tábor célja az volt: Krisztus legyen jelen az életükben.

Az Immanuel imaház felszentelésének 25. évfordulóját ünnepelték

Nyíregyháza-Vargabokor, 2015. június 28.

Az Immanuel imaház felszentelésének 25. évfordulóját ünnepelte a vargabokori evangélikus gyülekezet. Ebből az alkalomból a gyülekezet délután 14 órától csendesnapot tartott. Az alkalmat Adámi László, a gyülekezet lelkésze kezdte zsoltárolvasással. Ezután az ifjúság énekekkel szolgált, majd Vargáné Elek Ildikó, valamint Lőrincz Zsanett biznyságtételét hallgathatták meg a jelenlévők. Az elgondolkodtató beszámolókat után levetítették az imaház huszonöt évvel ezelőtti felszentelésének videofelvételét, ezáltal feleleveníthette a gyülekezet az ünnepi istentisztelet pillanatait. Az alkalom az udvaron folytatódott ünnepi hálaadó istentisz-

telettel, ahol dr. Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdette Isten ígését 1Móz 50,15–21 alapján, és rávilágított: ahogyan József történetében Isten mélységben és magasságban is Józseffel van, úgy az Immanuel – azaz velünk az Isten – éppúgy igaz a gyülekezet közösségére is. Az igehirdetést követően a nyíregyházi evangélikus énekkar szolgált Kovács László Attila igazgató lelkész vezetésével, valamint az alkalomhoz kapcsolódóan a köszöntésekre is sor került. A hálaadó istentiszteletre érkezőket szeretetvendégség várta az imaház udvarán.

Mi a neved, hol a helyed? – Ifjúsági tábor

Olcsva, 2015. július 13–15.

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” Ézs 43,1 volt a mottója annak a tábornak, amelyet Olcsván rendeztek meg az évtizedes múlttal rendelkező táborhelyen. Új úton, új házban, új üzenetet várva indították az élménydús hetet. A nyíregyházi nagytemplomi gyülekezetből és Kölcseről érkezett kamaszok bőséges ajándékot kaptak Sztankó Gyöngyi, Bálintné Kis Beáta, Tóth Attila és más vendég szolgálattevők által.

Ott szentelték, ahol lehajolt hozzá Krisztus – Kulcsár Márton ordinációja

Nyírtelek, 2015. augusztus 2.

Augusztus 2-án, vasárnap Nyírteleken avatták lelkésszé Kulcsár Márton. Az istentiszteleten szolgált Györfi Mihály, a nyírteleki Filadelfia Evangélikus Egyházközség lelkésze és Szentpéteri Péter az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében. Az igehirdetés szolgálatát Fabiny Tamás északi kerületi püspök végezte Jer 29,21 alapján. A püspök a fiatal lelkészt szolgálata útján elindítva rámutatott, hogy az igében szereplő romlással szemben áll a lelkészi szolgálat lehetősége, amely megújulást, építést hozhat. Az ünnepélyes istentiszteleten jelen volt többek között az ordinált lelkész hatodéves mentora, Németh Mihály, aki a maglódi és gyömrői gyülekezet tagjaival érkezett. A hatodévi utáni szolgálati helyéről, Cinkotáról is eljöttek a gyülekezet képviselői és annak lelkipásztora, Vető István, aki szintén áldását kérte Kulcsár Márton további szolgálata-

ira. Köszöntőt mondott Bozorády András, a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye espereshelyettese is, illetve a cigánymisszió nevében két fiatal: Oláh Angelika és Ádám Dominik. Az ünnepség szeretetvendégséggel zárult. Kulcsár Márton Kistarcsán kezdte meg szolgálatát.

Huszonnégy lelkész énekelte a Confirmát Tóth Orsolya lelkész felszentelésekor

Nyíregyháza, 2015. augusztus 28.

Augusztus végén került sor Tóth Orsolya lelkész felszentelésére a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség Nagytemplomában, abban a templomban, melyben egykor anyai ági dédapja, Balczó András lelkész szolgált. Dr. Fabiny Tamás püspök a lelkészi meghívón is olvasható ige alapján prédikált:

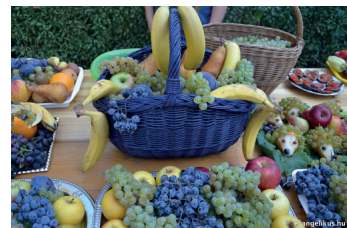
„Az aratnivaló sok, de a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.” Igehirdetésében megjegyezte: nem lehet késlekedni az Isten országa munkásainak, mert sok a pásztor nélküli juh. (Lk 10,2) Az ordinációs liturgiában részt vett dr. Varga Gyöngyi egyetemi docens, a küldő gyülekezet képviselőjében pedig Zsarnai Krisztián hajdú-szabolcsi esperes. Összesen huszonnégy lelkész énekelte a Confirmát a frissen ordinált lelkész szolgálatba indulását megerősítve. A köszöntéseknél jelen volt Tamásy Tamásné budapest-zuglói lelkész, aki hatodévből mentora volt a lelkészjelöltnek. Következő szolgálati helye a szarvasi gyülekezet és a gimnázium, ahonnan Lázár Zsolt, a Nyugat-Békési Egyházmegye esperese is köszöntötte az érkező lelkészt. Ezt követően még két énekkel is köszöntötték Tóth Orsolyát, majd az általános iskola dísztermében folytatódott tovább az ünnepség.

Amíg csak föld lesz, nem szűnik meg a vetés és az aratás –

Aratási hálaadás a Kertvárosban

Nyíregyháza, Kertváros, 2015. október 4.

A Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközségben különleges jelentősége van az aratási hálaadási ünnepnek, melyet október első vasárnapján rendeztek meg a Bolyai téri közösségi központban. A megyeszékhely környéki bokortanyák népét is magába ölelő közösség életét jellemzően mindig is meghatározta a mezőgazdasági termelés, a föld szeretete. Akik egész életüket a vetés-aratás ritmusa szerint élték, azoknak fülében másképp cseng

az ige. Az igehirdetés szolgálatát végző Varsányi Ferenc vasárnap szatmári kirándulás keretében érkezett Nyíregyházára gyülekezetének tagjaival. A dunaharaszti gyülekezet lelkésze a földben pusztuló vetőmagban megsokszorozódó életről beszélt, annak a sok-sok embernek a munkáját idézte, akiknek hozzájárulása kell a folyamathoz. Az igehirdetés és az úrvacsora után kötetlen beszélgetéssel, a két gyülekezet ismerkedésével és a Budapest közeli gyülekezeti élet bemutatásával folytatódott a program. Délután a „Reformáció és kultúra” mottó jegyében Káli Horváth Kálmán festőművésszel találkozhattak az érdeklődők. A felszabadult, szeretettel vendégség végén Laborczy Géza igazgató lelkész örömmel fogadta a viszontlátogatásra szóló szívélyes meghívást.

Újraszentelték a teljesen felújított debreceni evangélikus templomot

Debrecen, 2015. október 17.

Jelentős mérföldkőhöz érkezett el a debreceni evangélikus gyülekezet október 17-én, szombaton délután, amikor dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke ünnepélyes istentisztelet keretében megáldotta és újraszentelte a gyülekezet renovált templomát. Az ezerlelkes debreceni közösség fél évet várt arra, hogy újra istentiszteletet tarthasson a százhuszonhat éves templomban, amelyen kisebb lépésekben már hét évvel ezelőtt nekiláttak a felújításnak és korszerűsítésnek. A munkálat a Magyarországi Evangélikus Egyház *Reformációi emléktak –záródokutak* című pályázata keretében valósult meg. Az ünnepi istentiszteleten a püspök az ünnepség

meghívóján mottóul szolgáló zoltárversek alapján hirdette Isten igéjét. („Mily kedvesek a te hajlékaid, ó, Seregek Ura!” Zsolt 84,1 és „Nyissátok ki előttem az igazság kapuit! Bemegyek, és hála adok az Úrnak!” Zsolt 118,19) Az igehirdetés után Pazár István orgona- és Martinovszky István tárogatóduójának muzsikájában gyönyörködhetnek a megjelentek. Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen először Abaffy Zoltán, az egyházközség felügyelője,

illetve Fekete László műszaki gondnok szóltak pár szót a felújítási munkálatokról. Az alkalmon képviseltették magukat az evangélikus egyház és a város többi felekezetének képviselői, valamint az egyházmegye gyülekezeteiből és a nagyváradi testvérgyülekezetekből is. A köszöntésekben örömmel fogadták a templom szépülését, és reményüket fejezték ki, hogy a megújított épületegyüttes a gyülekezet további épülését, megújulását szolgálja. A testvéri együttlét a templom udvarán estebe nyúló ünnepi állófogadással végződött.

Születésnap ünnepséget tartottak a Biztos Kezdet Gyerekházban – Norvég vendégekkel ünnepelték a reformációt Nyírtelek, Görögszállás, 2015. október 30–31.

Mozgalmasan zajlott október utolsó hétvégéje Nyírteleken és Görögszálláson. Pénteken a Biztos Kezdet Gyerekház hatodik születésnapját gyűltek össze megünnepelni az ott ellátást kapó családok és a nyírtelek-görögszállási gyülekezet tagjai. Másnap pedig két reformációi alkalom is volt a Filadelfia gyülekezetben, amelyen a norvég testvérgyülekezetnek, Volda városának ifjúsági munkásokból álló munkacsoportja is részt vett. A sport sem hiányozhatott a gyülekezet életéből, októberben csocsóbajnokságot is rendeztek Görögszálláson.

Ennek a focitornának nincs párja az országban

Nyíregyháza, 2015. december 3.

A történelmi egyházak (evangélikus, református, római katolikus, görög katolikus egyházközség), illetve a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal, valamint a Nyíregyházi Önkormányzat együttese léptek pályára a hagyományos, tizedik alkalommal meghirdetett teremlabdarúgó adventi kupán. Az eseményt felvezető sajtótájékoztatón Zsarnai Krisztián evangélikus

esperes, dr. Szemán Sándor címzetes főjegyző (aki egyébként az ötletgazdája a programnak), valamint Tassy Tamás szervező, egyben játékvezető ismer-

tette a részleteket. Az egyedülálló sportrendezvénynek ezúttal a nyíregyházi Filó Focicsarnok szolgált helyszínül.

Nagytemplomi restaurálás

Nyíregyháza

A Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség 2015. évi életében kimagasló eseménynek számított a Nagytemplom részleges felújítása: Az orgona fölötti és körüli hat omladozó kupola újkori pompájában ragyog. Teljesen újjászülettek a karzatra vezető lépcsők. Az orgona mögötti tér oly módon újult meg, hogy kiállítás célját szolgálhatja a jövőben. Az oltártér és a vizesblokk akadálymentes megközelítése is lehetővé vált. Felújították a templom két nagy csillárját. A karzaton a fehér gömbök helyett a nagy csillárokkal harmonizáló új csillárokat szereltek fel. Hét karzati ablak és két

alsó szintű ablak (a főbejárat mellett) cseréje is megtörtént. Nagyon szép lett minden felújított elem, mindezért hálásak vagyunk Istennek! A fejlesztést a Magyarországi Evangélikus Egyház valósította meg a *Reformációi emlékutak – záródokumentak* című országos turisztikai pályázat keretében európai uniós támogatással. Ugyanennek a projektnek volt része többek között a debreceni, nagycserkesszi és kölcsei evangélikus templom felújítása is.

Nógrádi Egyházmegye

Nógrádi hangulatjelentés

„Uram, te vagy osztályrészem és poharam, te tartod kezében sorsomat”

A 16. zsoltár 5. versével köszöntöm a *Kerületi krónika* olvasóit. Ugyan már alaposan belementünk a 2016. évbe, emlékeink még elevenek, és visszapillantunk a mögöttünk hagyott 2015. esztendőre. Hála Istennek, bőven van okunk a hálaadásra. Triviális megállapításnak tűnik, de legfőképpen az igehallgató gyülekezetek megmaradásáért, azért a megtapasztalásért, hogy Isten ígéje hogyan munkálja az emberek hitét és hűségét. Nógrádi gyülekezeteink létszámában nem nagyok, de a templomlátogatásban és áldozathozatalban erősek. Isten kegyelmének tekintjük, hogy az elmúlt években egyházmegyéink templomainak többsége megújulhatott a különféle pályázati lehetőségeknek köszönhetően. A kapott támogatás mellől a gyülekezetek áldozata sem hiányozhatott. Ugyanakkor őszintén azt is el kell mondanunk, hogy gyülekezeteink többsége a települések létszámával együtt fogyó közösség. Gondot jelent a házasságkötések és az egészséges családok számának csökkenése, a negatív demográfia, helyenként a súlyos munkanélküliség. E tényekből következik a feladat, hogy a gyülekezetek működésének jogi kereteit

több helyen végiggondoljuk, és szükség esetén jogilag is egymás mellé rendeljük őket, ugyanis csak együtt fog menni. Urunktól kapott megbízásunk azonban változatlan marad: amíg szükség van szolgálatunkra, a hirdetett ígére, addig ki kell tartanunk a legkisebb településen is. Örömmel, ha a beköltözők megjelennek közösségeinkben, illetve több gyülekezetben a cigányság részéről is komoly érdeklődés mutatkozik.

Meg kell becsülnünk azt is, hogy vannak jól működő egyházmegyei alkalmaink, melyeket mindenki számára felajánlunk. Például szabadtéri evangélizáció (2015-ben Pásztón volt, Bozorády Zoltán ny. esperes hirdette az ígét), megyei zenei tábor Vanyarcon (2015-ben immár sorozatban 15. alkalommal, átlagosan mintegy 50 gyermek részvételével). Fontosnak tartom, hogy – megszólal belőlem az elfogult esperes, de bátran le merem írni – a lelkészek közötti kapcsolat kifejezetten jó és testvéri, LMK-üléseink konstruktívak, spirituálisan is erősítenek bennünket. Évenként családi LMK-t is tartunk, tavaly Bodrogkeresztúron hat lelkészcsalád vett részt rajta, összesen 24-en voltunk. Természetesen mindent megteszünk azért, hogy a lelki szolgálatba minél többeket bevonjunk. Sokan vannak, akik segítik a gyülekezeti szolgálatot. Idén őszre gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamot szervezünk Szebik Imre ny. püspök vezetésével, hogy ezzel is erősítsük a laikusok munkáját és a gyülekezeteket. Emberileg mindent megteszünk a jövő érdekében, ugyanakkor – Dávidhoz hasonlóan – sorsunkat naponta az Úr kezébe tesszük, aki a mi legfőbb örökségünk, osztályrészünk és poharunk, ő hordoz bennünket már évszázadok óta.

Szabó András
esperes

Szlovák–magyar szolgálat

Sámsonháza–Losonc, 2015. május 17.

Új szolgálatot indított a sámsonházai evangélikus gyülekezet lelkészüknek, Horváth-Hegyi Áronnak a kezdeményezésére. A szlovák határtól 30 kilométerre lévő, tót hagyománnyal rendelkező falu adottságait meglátva és kihasználva,

a losonci evangélikus gyülekezettel hamar kialakult egy kölcsönösségre épülő kapcsolat. Az alap gondolatot többek között az is motiválta, hogy a 2014 szeptemberében nyugdíjba vonuló, magyarul is beszélő losonci lelkész utóda

nem beszéli a magyart, az ugyanebben az időben Sámsonházára kerülő lelkész pedig – elődjével ellentétben – nem beszéli a szlovákot. Így Bajnokné Képes Gyöngyi sámsonházai polgármesternek, a helyi szlovák önkormányzat elnökének és Lóczy Tibor, a felvidéki magyar szolgálatokért felelős koordinátornak a segítségével megegyeztek a felek az istentiszteleti rendben. Eszerint minden hónap harmadik vasárnapján Losoncon magyar nyelvű, a hónap negyedik vasárnapján Sámsonházán szlovák nyelvű szolgálat lesz. A két gyülekezet kapcsolata kezdetektől a megerősödés útjára lépett a lelkészeiket lelkesen elkísérő hívek által.

Missziós csendes napot tartottak Szügyben

Szügy, 2015. június 27.

„Jöjjetek, mert már minden készen van!” (Lk 14,17) – hívta Isten igéje június végén Szügy, Csesztve, Patvarc és Mohora lakóit, gyülekezeti tagjait a szügyi evangélikus templomba, a missziós csendesnapra. Az egész napot kitöltő találkozón százhatvanan vettek részt; kisgyermekes családok, ifjak, közép- és időskorúak együtt énekelve az *Emmausi tanítványok* zenekarral, majd hallgatva Bozorády András északi egyházkerü-

leti missziói lelkész igehirdetését. A közös ebéd után a missziós csendesnap témájához alakított kézműves-, családi és sportfoglalkozásokban lehetőség volt a további felszabadult találkozásra Istennel és egymással. A gyülekezet lelkésze, Torzsa Tamás a köszöntő és záró szolgálatban hálát adott Istennek a meghívottakért és az eljöttékért.

Nyári gyermektábor

Sámsonháza, 2015. július 13–17.

Első alkalommal szervezett a sámsonházai evangélikus gyülekezet 6–12 éves gyermekeknek nyári tábort, amelynek a Faluház adott otthont. A huszonöt gyermeket megmozgató táborban a szervezők legfontosabb célja Isten igéjének megszólaltatása volt. A bibliai Dániel és William Carey misszionárius történetén keresztül Isten megtartó ereje és hatalma került a középpontba. A sok

éneklés, kézműveskedés mellett a természetbe is kiszabadultak a résztvevők. A legnagyobb sikere a falu határában vívott számháborúnak volt – a nagy hőség és a nem éppen kezdőknek való terep ellenére.

EKE-bibliaiskola

Lucfalva, 2015. június 31.

Az EKE-bibliaiskola lucfalvai kihelyezett tagozatában 2015-ben mintegy húsz fő vett részt a havi egy hétvégét betöltő kurzuson. A második év záró akkordja a nyári intenzív hét volt, melyre eljöttek a nyíregyházi tagozat tagjai közül is. Bár munkahelyi kötöttségek miatt néha megfogyatkozott a csapat, de a lelkesedés nem lankadt.

Az egyházmegyei evangélizáció házigazdája a pásztói gyülekezet

Pásztó, 2015. augusztus 2.

A két évtizedes hagyományhoz hűen ismét evangélizációra gyűltek össze a nógrádi evangélikusok. Tizenhét év után újra a pásztóiak voltak a vendéglátók. A délutáni kültéri alkalom kapcsán a sokrétű feladatok mellett a csalóka időjárás is

komoly imatéma volt a szervezők számára, hisz nem kis feladatot jelentett volna a háromszáz résztvevő besúfolása a templomkertből a százötven fő befogadóképességű templomba, már csak azért sem, mert a templom az igen sok gyermeket megmozgató foglalkozásnak adott otthont. Az igehirdető Bozorády Zoltán nyíregyházi nyugalmazott esperes-lelkész volt. Énekszolgálat az egyházmegyei zenei tábor résztvevői és a harmincfős terényi CSAK TE (CSAládi Kórus TERény) kórus állt színpadra. A záró úrvacsorai istentisztelet után a háromórás együttlét szeretetvendégséggel folytatódott – immáron az általános iskola éttermében. A gyülekezeti tagok széles körű összefogása nem volt hiábavaló. Áldott volt, és így emlékezetes az együttlét minden perce még a szemerkélő eső ellenére is, hisz az csak még erősebb imádkozásra készítetett. Ismét meghallgattunk.

EKE gyermek- és ifjúsági hét

Lucfalva, 2015. augusztus 10–15.

2015-ben is megrendezték Lucfalván az EKE gyermek- és ifjúsági hetét, melyen tizenhat településről mintegy száz gyermek és fiatal volt jelen. A résztvevők nemcsak jól érezték magukat a színes programokban (bibliai tanítás, missziós történet, rövidfilmnézés, játékok, sport, színdarab, akadályverseny stb.), hanem hitben megújulhattak, megerősödhetnek – idén is volt egy megtérő fiatal.

A gyermekek Józsué történetét tanulták. Az ifiseknél a „Légy különböző!” felszólítás volt a téma, és arról beszélgettek, hogy különféle élethelyzetekben miként lehet megélni a Jézussal való közösséget. Hálát adunk Urunknak ezért a táborért!

Évfordulós ünnepség Simonides János emlékére

Szécsény, 2015. szeptember 12.

A Szécsényi Evangélikus Egyházközség 2015. július 12-én ünnepi istentisztelet keretében emlékezett új életre keltőjének, Simonides János lelkész születésének 180. és a templom felszentelésének 116. évfordulójára. Kora délután az egykori lelkész felújított síremléke körül gyülekeztek a hívek a szécsényi temetőben, hogy tanúi legyenek az emlékoszlop megáldásának. E szolgálatot Bartha István lelkész végezte, majd a helyi gyülekezet gondnoka, dr. Fabiny Tamás

püspök és Szabó András esperes helyezték el a megemlékezés virágait a síremlék talapzatánál. Az igehirdetés után Csatlós Noémi Balassi-díjas könyvtáros, a gyülekezet tagja idézte fel Simonides János evangélikus lelkész alakját, aki oroszlánrészt vállalt a szécsényi gyülekezet 1869-ben bekövetkezett anyásításában, a templomuk felépítésében, egyúttal pedig szolgálta szeretett közösségét és képviselő-testületi tagként Szécsény városát. A történeti áttekintés után Varga Ivett csodálatos szólóéneket hallgathatták meg az egybegyűltek, majd Tornyos László gondnok köszöntötte a jelenlévőket, és tolmácsolta egyebek mellett Balicza Ivánnak, a gyülekezet korábbi lelkészének jókívánságait. Az ünnepi istentisztelet kántora dr. Feketéné Benkó Kata volt. Az eseményt szeretetvendégség zárta a szécsényi gyülekezet imaházában.

Dicsőítő koncert a Nyitott templomok napján

Szécsény, 2015. szeptember 19.

A *Nyitott templomok napja* című rendezvényeivel vette kezdetét a 2015-ös Ars Sacra Fesztivál. A szécsényi evangélikus gyülekezet ebben az évben is csatlakozott az országos programsorozathoz. 16 órákor szélesre nyílt a szécsényi evangélikus

templom ajtaja, majd a látogatók a gyülekezet elődeit, történetét bemutató kiállítást tekinthették meg. 19 órától a balassagyarmati Don Bosco zenekar nagy sikerű dicsőítő koncertjére került sor. A közel másfél órás, lélekemelő zenei élményt a hallgatóság közös énekléssel és vastappsal jutalmazta.

Kispestiek tettek látogatást testvérgyülekezetüknél

Vanyarc, 2015. október 3.

A hétfőn a Vanyarci Evangélikus Egyházközség látta vendégül a kispesti evangélikus gyülekezet harminckét tagját. A kispestiek már évek óta testvérgyülekezeti kapcsolatokat ápolnak a vanyarci testvérekkel. Ennek folytatása volt ez a mostani alkalom.

Az Úr cselekszik – Lelkésziktatás és templomszentelés Bánkon

Bánk, 2015. november 8.

Kettős ünnep alkalmából töltötte meg a gyülekezet a bánki evangélikus templomot a novemberi vasárnapon. Az istentiszteleten először a renovált templom felszentelésére került sor, amelynek szolgálatát dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke végezte, aki Ézs 63,9 alapján prédikációjában hangsúlyozta, hogy nem az a kérdés, miről, hanem hogy kiről szól az igehirdetés. Arra hívta fel megválasztott lelkész testvérének és az ünneplő gyülekezetnek a figyelmét, hogy az Úrról szól a próféta, ő az, aki cselekszik.

Az újonnan megválasztott Balázs Viktóriát parókus lelkészi hivatalába Szabó András, a Nógrádi Evangélikus Egyházmegye esperese iktatta be. A jelen lévő tizenhárom evangélikus lelkész testvér által mondott személyes áldások és közösen énekelt *Confirma* felemelő liturgiája után Balázs Viktória az ünnepség meghívóján szereplő igevers (Ézs 63,7) alapján szólt az egybegyűltekhez. Igehirdetésében az új lelkész kifejtette, hogy Isten nélkül nem létezhetünk. Ő az, akinek minden jót köszönhetünk. A gyülekezet története és a személyes életünk is összefonódott Istennel. Az átélt csodákra újra és újra emlékeznie kell a közösségnek is.

Az énekkar szolgálatát követő ünnepi közgyűlésen Turányi András egyházközségi felügyelő ismertette a templom renoválásának folyamatát, és köszönetet mondott mindazoknak, akik munkájukkal és adományaikkal hozzájárultak a felújításhoz. Majd a köszöntések következtek, végül szeretetvendégségen maradt még együtt az ünneplő közösség.

Templomszentelés és hálaadás

Galgaguta, 2015. november 15.

Örömteli esemény zajlott 2015. november 15-én, vasárnap a galgautai evangélikus gyülekezetben. Templomszentelési hálaadó istentiszteletre gyűlt össze a falu népe, és sokan érkeztek a környező településekről is. A *Reformáció emlékutak és zarándokutak* című pályázat keretében teljesen megújult templomot D. Szabik Imre nyugalmazott püspök Szabó András nógrádi esperessel és Fűke Szabolcs helyi lelkésszel közös szolgálatban szentelte újra.

Egykori lelkipásztorára emlékezett a sziráki gyülekezet

Szirák, 2015. november 22.

A Sziráki Evangélikus Egyházközség 2015. november 22-én ünnepi istentisztelet keretében emlékezett egykori lelkésze, Révész Alfréd születésének 125. évfordulójára. Az oltár előtti szolgálatot dr. Fabiny Tamás püspök, Szabó András esperes

és Bartos Zoltán lelkész végezték, a szószékről pedig dr. Fabiny Tamás püspök hirdette az igét. Az istentiszteleten a helyi gyülekezet mellett a család leszármazottai is részt vettek. Révész Alfréd lánya, Mészáros Endréné szül. Révész Erzsébet egészségi állapota miatt sajnos nem tudott részt venni a megemlékezésen. Az általa küldött köszöntést és áldáskívánást távollétében az egyik unoka, Révész Tamás olvasta fel. Az istentiszteletet követően a gyülekezet a templom melletti temetőben hajtott fejet Révész Alfréd sírjánál. A megemlékezés és kegyelet virágainak elhelyezését követően pedig szeretetvendégség keretében maradtak együtt testvéri közösségben.

A szépség Istene – Hálaadás a felújított vanyarci templomért

Vanyarc, 2015. november 22.

Vasárnap ünnepi istentisztelet keretében adott hálát a népes gyülekezet Vanyarcon a kívül-belül megújult, 215 éves templomáért. Az igehirdetés szolgálatát dr. Fabiny Tamás püspök végezte a Zsolt 27,4 alapján, aki a gyönyörűen felújított templomban az Atya, vagyis a Teremtő Isten, a Fiú Isten és a Szentlélek Isten szépségéről szolt az egybegyűlteknek. Rámutatott, hogy az igazi szépség az Istennel való harmónia, és hogy a Szentlélek a gyülekezet tagjaiból mint élő kövekből építi fel templomát. A liturgiában Szabó András esperes, az egyházközség parókus lelkésze, valamint Juhász Dénes hatodéves teológushallgató működtek közre. Az igehirdetés után a gyülekezet a *Jövel, Szentlélek Úristen* kezdetű énekkel nyitotta meg a felszentelési liturgiát. Az istentisztelet végét követő közgyűlést Matuch Pál egyházközségi felügyelő nyitotta meg, Szabó András esperes pedig ismertette a templom felújításának körülményeit. Végül a köszöntések következtek, és az ünnepség a közeli gyülekezeti házban zárult, ahol a vanyarciak bőséges vendégszeretetét élvezhették a jelenlévők.

CONSERVANDO ET RENOVANDO

„Ti, földi országok, énekeljete Istennek, zengjete az Úrnak!”

(Zsolt 68,33)

Külügyi kapcsolatok és események

Lutheránus Világszövetség (LVSZ)

Hírek a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) háza tájáról

A világszövetség munkáját az aktuális hétéves ciklus vége felé közeledve két súlypont határozza meg: a tisztújításra is alkalmat adó namíbiai nagygyűlés előkészületei, valamint a reformáció kezdetének 500. évfordulójára való reflektálás. Az evangélikus identitásból kiinduló folyamatos megújulás jegyében nemcsak a fiatal korosztály egyházi elköteleződése kap egyre nagyobb hangsúlyt, hanem a fenntarthatóság jegyében átgondolják a világszövetség szervezeti kereteit is. A rendszerváltás után huszonöt évvel releváns-e még három régióra felosztani Európát? Vajon a svájci frank árfolyam-ingadozása és az érzékeny nemzetközi helyzet indokolja-e továbbra is, hogy a világszervezet központja Genfben kapjon helyet?

A 2017-re előrettekintő gondolkodásban, az evangélikus identitás értelmezésében kiemelt szerepe van a bibliatanulmányozásnak. A világszövetség több éve tartó hermeneutikai munka-

folyamata a kontextuális bibliaértelmezést helyezi előtérbe. A tagegyházak társadalmi beágyazottsága, történelmi fejlődésükből adódóan eltérő teológiai hangsúlyai erőteljesen formálják az egyházi rendet érintő és etikai kérdések kezelését. A *Self-Understanding of the Lutheran Communion* (Az evangélikus közösség önértelmezése) című friss dokumentum természetesen ki-

emeli a tagegyházak autonómiáját, ugyanakkor hangsúlyozza a közösség tagjainak felelősségét döntéseink egymásra gyakorolt hatásáért. A gondolatébresztő irat egyelőre öt nyelven érhető el.

A 2015-ös év (és az előttünk álló évek) hangsúlyos témája az európai menekültkérdés, melyre evangélikus egyházi körben is különböző válaszok születtek. Az LVSZ vezetőinek meglátása szerint nem európai menekültkrízis előtt állunk – hiszen a világon hatvanmillió menekült él, Európában pedig kb. másfél millióval találkozunk –, hanem a befogadás krízisét éljük át. A világszervezet 1947-es alapítása idején a második világháború európai menekültjeivel találkozott, ma az LVSZ világszolgálat segítő munkája világszerte 2,3 millió menekültet ér el: a folyamatosan működő országprogramok (pl. menekülttáborok fenntartása) mellett nagy hangsúlyt kap a katasztrófasegély és az erre való professzionális felkészítés.

A szervezet 2015 őszén tanácsadó szakember

kiküldésével segítette egyházunk diakóniai szolgálatának munkáját. Az európai LVSZ-alelnökök és más egyházvezetők szolidaritási látogatásai, valamint a testvéregyházaktól, szervezetektől kapott sokféle támogatás egyaránt mutatja, hogy egyházunk nem légtüres térben, hanem a világméretű evangélikus család támogatását maga mögött tudva végzi ezen a területen kifejtett munkáját.

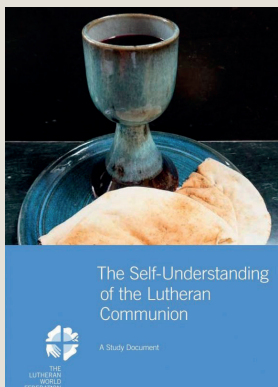
Amerikai evangélikusok Magyarországon

Már több éve működő programok keretében érkeznek amerikai önkéntesek hazánkba és vesznek részt egy-egy közösség, intézmény munkájában. Az ide érkezőknek ez jó lehetőséget is nyújt arra, hogy komfortzónájukból kimozduljanak és megismerkedjenek egy egészen más kultúrával.

Young Adults in Global Mission

Az Amerikai Evangélikus Egyház (ELCA) *Fiatall felnőttek a globális misszióban* (YAGM) programján keresztül a Magyarországi Evangélikus Egyház negyedik alkalommal fogadhat önkéntes szolgálatot végző fiatalokat. Őket látta vendégül az északi püspöki hivatalban november végén Fabiny Tamás, aki a külkapcsolatokért és a diakóniai munkaágért egyaránt felelős püspökként rendszeresen figyelemmel kíséri az iskoláinkban, valamint a gyermek- és szociális ellátó intézményeinkben dolgozó amerikai önkéntesek szolgálatát. A találkozón Cselovszkyné dr. Tarr Klára, egyházunk Ökumenikus és Külügyi Osztályának vezetője is részt vett. A jó hangulatú

kötetlen beszélgetés során a fiatalok beszámoltak a tapasztalataikról és sikeresen haladó beilleszkedésükről. Ezt követően a püspök rövid bemutatót tartott a Magyarországi Evangélikus Egyházzal, valamint szóba kerültek a napjainkban kiemelt figyelmet igénylő területek: a menekülthelyzet és az ehhez kapcsolódó diakóniai munka. Megemlí-

The Self-Understanding of the Lutheran Communion

A Study Document

tették a reformáció 500. évfordulójára vonatkozó előkészületet, valamint az ennek apropóján készülő Luther-rajzfilmsorozatot is, melynek egy részét meg is tekinthették a fiatalok. Az este közös énekléssel és imádsággal zárult.

Mission of Christ Network

Szintén novemberben kapott meghívást egy másik önkéntes csoport, a Mission of Christ Network, amely az amerikai Lutheran Church–Missouri Synod egyházhoz laza szálakkal kötődő missziós

szervezet része. A szervezet küldöttei az őket fogadó evangélikus iskolák vezetőivel és iskolalelkészeivel együtt érkeztek a püspöki hivatalba. A Magyarországi Evangélikus Egyházzal folytatott korábbi egyeztetések alapján egyházi iskoláinkba angol anyanyelvű fiatalokat küldenek, ezzel támogatva az intézményekben történő angoloktatást. A szervezet tevékenységét Magyarországon Melissa Karges koordinálja, aki immár öt éve él hazánkban. Idén három új fiatal érkezett: az újoncok közül ketten Nyíregyházán, míg a harmadik Budapesten, a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium közösségében végzi szolgálatát. A megbeszélés célja az volt, hogy lehetőséget adjanak a személyes találkozásra, értékeljék a program első pár hónapjának tapasztalatait, és pontosítsák azokat a kereteket, amelyek segítségével az amerikai missziós küldöttek magyarországi munkája a lehető leggyorsabban megvalósulhat.

Püspöki szolgálatok külföldön

Fabiny Tamás, a Lutheránus Világszövetség kelet-közép-európai régiójáért felelős alelnöke sokat jár külföldön. Külkapcsolatokért felelős püspökként az LVSZ-ben folytatott tevékenysége mellett külföldi magyar közösségek körébe is rendszeresen ellátogat. A szóránymagarság látogatását és a náluk végzett szolgálatot mindig e bibliai mottó jegyében végzi: „Menj és nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj!” (1Móz 37,14). Ezek a

közösségek rendkívül sokszínűek, hiszen a gyülekezetek több generációból állnak össze, akik mind más oknál fogva érkeztek az adott országba. Meghatározóan van jelen az 56-osok nemzedéke, de vannak olyanok is, akiket a külföldi munkavállalás vezetett egy másik országba.

Luxembourg – „Nagyobb teremre lesz szükségünk!” 2015. március 13–16.

A magyar megyényi méretű Luxemburgi Nagyhercegségben tett látogatást Fabiny Tamás püspök. A kis államot szoros kapcsolat fűzi Hollandiához és Belgiumhoz, de az itt élők mentalitását alapvetően meghatározza Franciaország és Németország. Ami jellemzi az országot: gazdag történelmi múlt, kultúrák találkozása, három nyelv – a fővárosban pedig ezernél is több magyar. Így nem meglepő, hogy szóránnygyülekezet is működik a fővárosban. Március 15-én látogatott ide Fabiny Tamás püspök, aki az istentiszteleten és a hozzá tartozó megemlékezésen szolgált, majd az ünnepi alkalmat követően megismerkedhetett a gyülekezet tagjaival. A püspök emellett ellá-

tozott a főváros különböző helyszíneire, és a legnagyobb példányszámban kiadott helyi újság számára is adott egy rövid interjút, illetve beszélgetett a gyülekezet vezetőivel. Magyar István, a közösség egyik főszerkesztője lelkesen jegyezte meg: „Nagyobb teremre lesz szükségünk.” Reménység szerint, Isten segítségével ez a lelkesedés megmarad.

Bécs – Új lelkész a bécsi magyar gyülekezetben 2015. szeptember 27.

A bécsi magyar gyülekezet új lelkészt köszönthetett szeptemberben Juhász Réka református lelkész úr iktatásán, amelyen Fabiny Tamás püspök is jelen volt. A dunántúli származású lelkész Pápan végezte tanulmányait. Egy ösztöndíj során ismerkedett meg szíriai származású keresztény férjével, akivel együtt költöztek Bécsbe. A református lelkész az osztrák fővárosban evangé-

likus gyülekezetben kezdte el szolgálatát. Ezt az teszi lehetővé, hogy Ausztriában a helvét és az ágostai hitvallású egyház egy szervezeti keretben működik, de arculatában mégis más. Ennek köszön-

hetően kerülhetett sor a „leueneri” ordinációra, ahogyan arra Michael Bünker püspök, a GEKE főtitkára utalt, emlékeztetve ezzel a két felekezet között meglévő úrvacsorai és szószékközösségre. Az új lelkészt Fabiny Tamás püspök le is vizsgálta egyházunk hitvallási iratainak, egyháztörténetünknek és a liturgiának ismeretéből, amely vizsgán a lelkészjelölt sikeresen megfelelt. Az ünnepi istentiszteleten Juhász Rékát beiktatták, és így immár Luther-kabátban kezdhette meg szolgálatát a magyar szórványgyülekezetben.

Fabiny Tamás a brüsszeli magyar gyülekezetben tartott istentiszteletet 2015. december 12–13.

A brüsszeli gyülekezettől meghívás érkezett a püspök részére – a vendégszolgálatra december 12–13. között, advent harmadik vasárnapján került sor. A meghívó dr. Rempert Péter lelkész áldozatos munkával volt jelen a luxemburgi gyülekezet elindulásában is, és az ottani gyülekezet őt vallja alapító lelkészének. A brüsszeli lelkész 2007 óta a Belga Egyesült Protestáns Egyház lelképásztora is. Fabiny Tamás püspök egy holland nyelvű istentiszteleten vett részt, ezt követően a Brüsszel központjában található királyi kápolnában tartott istentiszteletet, amelyen Ézs 40,1–11 alapján a mintegy ötven felnőtt és harminc gyerekkel megjelenő gyülekezet számára hirdette Isten ígését. Az alkalmon keresztelőre is sor került, valamint egy diákcsoport rövid adventi előadását is megtekinthették a jelenlévők. A püspök köszöntésében reményét fejezte ki, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház minden évben egy alkalommal tud szolgáló lelkészt küldeni.

Menekültkérdés szeptemberben

Ételt osztott az evangélikus egyház a II. János Pál pápa téren lévő menekülteknek Budapest, 2015. szeptember 4.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Szolgálatának intézményei javarészt idősek gondozására és fogyatékkal élők ellátására szakosodtak, melyet

szenvedélybeteg- és hajléktalan-ellátás egészíti ki egyes területeken. Mindemellett azonban az egyház lehetőségeihez és erőforrásaihoz mérten részt kíván vállalni a menekültek segítésében is. Az Országos Irodában lelkészeknek, diakóniai munkatársaknak, önkénteseknek tartott belső egyházi tájékoztató után, 2015. szeptember 4-én, pénteken 14 órakor evangélikus lelkészeknek és az iroda dolgozóinak csoportja indult az Üllői úti székházból a II. János Pál pápa térre az egyház diakóniai munkájáért felelős püspökével, dr. Fabiny Tamással együtt, hogy a helyben működő segítő szervezetek önkénteseinek segítségével átadják az ott tartózkodó menekülteknek azt a százötven adag meleg ételt, amelyet az egyház Rózsák téren lévő kollégiumában készítettek el.

Röszke – Az MEE segítségnyújtása 2015. szeptember

A Magyarországi Evangélikus Egyház – a korábban Budapesten megkezdett, menekülteket segítő munkáján túl – még aktívabban részt vett a kialakult krízis kezelésében, most már a határ közelében is. Vasárnap a nagyfai ideiglenes befogadóközpontba vitt ruha-, cipő- és játékadományt az Evangélikus Diakónia. Ezt követően – Pröhle Gergely országos felügyelő vezetésével – a határ közelében lévő gyűjtőpontot látogatták meg, ahol az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságával és a Menedék Egyesület szakembereivel konzultált, valamint az étel- és adomány kiosztásában segített.

Miután az Evangélikus Diakónia újabb adományokat – gyógyszereket, 700 takarót – vitt

Röszkére a menekültek megsegítésére, figyelmét a befogadóállomásokon dolgozók munkakörülményei sem kerültk el. Megtapasztalva a nehéz körülményeket, hat iroda- és raktárkonténert telepítettek a röszkei két hangár területén, hogy az ott szolgálatot teljesítő rendőröknek és a Magyar Vöröskereszt munkatársainak munkáját segítse.

„A humanitárius segítségnyújtást az emberi méltóság tiszteletének jegyében kell végezni” – Heinrich Bedford-Strohm a menekülthelyzetről tájékozódott hazánkban

Budapest–Bicske–Röszke, 2015. szeptember 13.

Heinrich Bedford-Strohm, a Németországi Protestáns Egyház vezetője, a Bajorországi Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke egy német delegáció élén a magyarországi menekülthelyzetről tájékozódott. A Magyarországi Evangélikus Egyház részéről Gáncs Péter elnök-püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő, Buda Annamária diakóniai osztályvezető, Cselovszkyné Tarr Klára külügyi osztályvezető és – a délután hozzájuk

csatlakozó – Fabiny Tamás püspök vett részt a programokban. A püspök reggel Balog Zoltán emberierőforrás-miniszternél tett látogatást, és tájékozódott a kormányzat állásfoglalásáról, a menekültekhez való magyar politikai hozzáállásról. Amíg tárgyalt, addig a Keleti pályaudvaron a német sajtó képviselőit az Evangélikus Diakónia részéről Hajdú Tibor tájékoztatta egyházunk tevékenységéről. Később csatlakozott hozzájuk a német püspök, aki előbb Bicskére, majd Röszkére utazott tovább a delegációval. „Magyarországi és szerbiai látogatásomon szeretnék képet alkotni a menekültek helyzetét illetően... Európa ott mutathatja meg erősségét, hogy a gyengéken hogyan segít. Nincsen más alternatíva” – fogalmazott látogatása végeztével Heinrich Bedford-Strohm, aki látogatása alatt ezt meg is tapasztalhatta, hiszen az evangélikus egyház és az Ökumenikus Segélyszervezet menekültügyi kérdésben tett lépéseit sorban megismerhette.

ÉPH – Fabiny Tamás püspök fogadta az Egyházak Világtanácsa főtítkárát 2015. szeptember 26.

Dr. Olav Fykse Tveit, a genfi székhelyű Egyházak Világtanácsa norvég főtítkára népes delegáció élén Magyarországra látogatott, hogy a menekültek helyzetéről és a közöttük végzett egyházi szolgálatról tájékozódjon. 2015. szeptember 26-án, szombaton az Északi Evangélikus Egyházkerület székházában fogadta őt Fabiny Tamás, egyházunk diakóniai kapcsolatokért is felelős püspöke és Buda Annamária diakóniai osztályvezető.

Egyéb külügyi vonatkozású szolgálatok

Stuttgart – Kirchentag, 2015. június 3–7.

2015 júniusában került sor a kétévente megrendezendő német egyházi napokra, a Kirchentagra. A Magyarországi Evangélikus Egyházból is sokan érkeznek ilyenkor a rendezvényre – a gyülekezetükkel vagy barátokkal, valamint egyházunk tisztségviselői és különböző csoportjai –, és képviseltetik hazánk evangélikusságát. Fabiny Tamás püspök többek között a „Nyitott Európa” című pódiumbeszélgetésben vett részt a stuttgarti Kirchentag utolsó előtti napján. Az erdélyi szász és a szlovák püspöknek, valamint egy német szociológusnak a társaságában arra a kérdésre is kereste a választ, milyen következménnyel jár országainkra és egyházainkra nézve az a tény, hogy munkavállalóként egyre többen hagyják el a kelet-közép-európai régiót.

Sokarcú evangélikusság – A magyar-norvég testvér-egyházkerületi hét tapasztalatai
Budapest, 2015. szeptember 28. – október 2.

Ingeborg Midttømme püspökasszony vezetésével Magyarországra látogattak a Norvég Evangélikus Egyház Møre egyházkerületének esperesei. A vendéglátó Fabiny Tamás püspök és az Északi Evangélikus Egyházkerület volt, amely 2000 óta testvérkapcsolatot ápol norvég partnerével. A norvég püspök már több ízben megfordult Magyarországon, mégis most volt először mód a kifejezetten kerületi jellegű találkozásra. A látogatás tartalmas programjai között különösen fontos volt a közös esperesi tanácskozás, amelyen mindkét egyházkerület esperesei részt vettek. A témairindító előadásokat magyar részről Bence Imre, Buday Barnabás és Fabiny Tamás tartotta. Az előadásokat és a beszélgetést az Ökumenikus és Külügyi Osztály új munkatársa, Balicza Klára, valamint Pap Kinga Marjatta tanácsos tolmácsolta. A rendkívül hasznos, egymás jobb megismerését lehetővé tevő találkozó témái voltak többek között a lutheránus identitásunkat formáló tényezők, a jelenkor kihívásai egyházmegyei és gyülekezeti szinteken, a 2017-es előkészületek, valamint a menekültkérdés is. A norvég delegációnak a többi napon alkalma nyílt megismerni egyházunknak a Sarepta szeretetotthonban és

a menekültek megsegítése érdekében folytatott diakóniai munkáját, megbeszélést folytatni Tove Skarstein magyarországi norvég nagykövettel, megtekinteni a jelenleg az Országos Levéltárban őrzött Luther-végrendeletet és meglátogatni a budavári evangélikus gyülekezetet is. A tartalmas látogatás zárásaként a vendégek részt vettek a reformáció hónapja nyitó istentiszteletén. A budapesti látogatás a norvég esperesek belső tanácskozására, csapatépítésre is alkalmat adott, hiszen otthon a fjordokkal tagolt egyházkerület földrajzi adottságai és a nagy távolságok miatt sokszor nehézkes az eljutás egy-egy közös alkalomra.

CONSERVANDO ET RENOVANDO

*„Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért...
mert szüntelenül emlegetjük a mi Istenünk és Atyánk színe előtt
hitből eredő munkátokat, szeretetből jövő fáradozásotokat,
és a mi Urunk Jézus Krisztus felől táplált reménységetek
állhatatosságát.”*

(1Thessz 1,2–3)

Oktatási és diakóniai intézmények eseményei

Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégium

Élethosszig tartó tanulás – Az evangélikus iskolákban tanító történelemtanárok második konferenciájukat tartották – 2015. február 6.

Az evangélikus iskolák történelemtanárainak második konferenciáját tartották meg február 6-án az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégiumban. Ahogyan Péterfi Gábor tantárgygondozó elmondta, a találkozón igyekeznek

mindig aktuális kérdésekkel foglalkozni. Így volt ez most is: az egyházunk által meghirdetett *Reformáció és oktatás* témája, valamint a *tanítványság* kérdése állt a középpontban. Kiemelte továbbá, hogy az oktatók egységes nézeteinek kialakulásához szükséges ilyen

konferenciák szervezése. Roncz Béla igazgató hangsúlyozta, hogy az evangélikus szellemiség alappillére a hit mellett a szülőföld szeretete is, és ezért külön öröm, hogy a diákok kirándulásokat tehetnek a Felvidéken és Erdélyben is. Számos tanár és professzor érdekes előadásai mellett a konferencia résztvevői meghallgathatták Fabiny Tamás püspöknek a zsidó, bibliai és a reformátori hagyomány hármására felépített előadását. Pröhle Gergely országos felügyelő, államtitkárhelyettes beszédében az aktuálpolitikai kapcsolódási pontok fontosságát emelte ki a történelemtanításban.

Passió és húsvét – diákmódon, 2015. március 20.

Az aszódi evangélikus gimnázium diákjai a környék kisebb-nagyobb településeiről jönnek, ami jó ötven kilométeres sugarú kört jelent. Emiatt természetes, hogy az iskola igyekszik élő, aktív kapcsolatot fenntartani az érintett gyülekezetekkel. Ennek szép példája volt idén a húsvéti istentisztelet. Ilyenkor a tornacsarnok egyik felét

emelvénnyel, oltárral, padokkal rendezik be. Az istentiszteleten felekezettől függetlenül minden diák, tanár és technikai dolgozó részt vett, ami nagyjából nyolcszáz embert jelent. Az istentiszteletet megelőzően a domonyi evangélikus gyülekezet ifjúsága – akik közül sokan a gimnázium diákjai – saját passióelőadásával szolgált. A megrendítő és emberközeli előadásra könnyen épült az istentisztelet. Ebben az évben Sággy Katalin lelkész, a gimnázium hitoktatója hirdette Isten igéjét, ügyesen hozva közel a diákokhoz a feltámadás örömét. A liturgiát férjével, Sággy Balázs domonyi lelkésszel és az ifjúságuk tagjaival közösen végezték. A tavaszi szünetre dr. Roncz Béla igazgató zárószavaival indulhattak a diákok.

Az új tanév mint lehetőség – Megrendezték az I. Evangélikus Pedagógus Konferenciát, 2015. augusztus 29.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Nevelési és Oktatási Osztálya, valamint az Evangélikus Pedagógiai Intézet közös szervezésében az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégiumban rendezték meg az I. Evangélikus Pedagógus Konferenciát, amelyen több mint kétszázan voltak jelen. Varga Mártának, az Országos Iroda Nevelési és Oktatási Osztály osztályvezetőjének köszöntőjét követően Gáncs Péter elnök-püspök tartott áhítatot, majd a házigazda intézmény részéről dr. Roncz Béla igazgató köszöntötte a jelenlévőket. Ezután különböző témájú előadások következtek. A konferencia előadói között volt többek között az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke, dr. Fabiny Tamás, aki „Reformáció és oktatás – az evangélikus oktatás bibliai és reformációi gyökeirei” címmel tartott előadást, valamint az egyházkerület felügyelője, dr. Fábri György, aki „Reformáció ÉS?” címmel a statisztikák oldaláról közelítő előadásában a *Láthatóan evangélikus* stratégia alapelveit hangsúlyozta. Az előadásokat követően ünnepélyes keretek között megalapították az Evangélikus Pedagógusok Országos Szakmai Egyesületét (EPOSZ Egyesület). A konferencia második felében szekcióülésekre került sor. A rendezvény istentisztelettel zárult, amelyen a talentumok példázata alapján Krámer György, az Országos Iroda igazgatója prédikált. Az egész napos rendezvény tartalma és hangulata olyan irányba mutatott, amely alapján a résztvevők reménységgel tekintettek az 2015–2016-os tanév elé.

Miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola

Tanévnyitó, igazgató- és lelkésziktatás
2015. augusztus 31.

A Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola 2015. augusztus 31-én tanévnyitó istentisztelet

keretében nyitotta meg az új tanévet a miskolc-belvárosi evangélikus templomban. Az eddigi szokásoktól eltérően a tanév megnyitójának időpontja nem

különbözött kicsik és nagyok számára, az ünnepségen az iskola teljes közössége együtt volt jelen. Az évnyitón a város és az egyház tisztségviselői, valamint intézmények vezetői, tanárai, munkatársai is jelen voltak. Az istentiszteletet Sándor Frigyes evangélikus lelkész köszöntöje után Fabiny Tamás evangélikus püspök vezényelte. A lelkészi vezető szolgálata során a nyitottság és a befogadás fontosságát hangsúlyozta, amely egyaránt fontos az oktatás és nevelés, valamint a diákok és tanárok szempontjából. Az ünnepség magában foglalta az iskola új igazgatójának, Vígh Rolandnak és iskolalelkészének, Gerlai Pálnak a beiktatását is. Az eskütetelek után a szokásokhoz hűen megáldották az új tanulókat. Az évnyitó istentisztelet zárásaként az óvodások, az általános iskola első osztályosai és a középiskolás diákok énekkel és versekkel kedveskedtek a jelenlévőknek, majd a Himnusz közös eléneklésével hivatalosan kezdetét vette a 2015–2016-os tanév.

Keresztelő és konfirmáció a miskolci Kossuth-gimnáziumban – 2015. március 30.

A húsvétra való lelki készülést az idei tavaszi szünet előtti utolsó tanítási napon különleges ünnepi istentisztelet tette

egyedivé a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Gimnáziumban. Az érettségiző évfolyam tanulói közül heten keresték meg az iskolalelkészt azzal a kéréssel, hogy még az iskola befejezése előtt szeretnének konfirmálni, közülük öten pedig felnőttkeresztységben részesülni. Az ünnepi

istentiszteleten négy lelkész vett részt: Buday Barnabás, az egyházmegye esperese, Sándor Frigyes, a belvárosi gyülekezet lelkésze, Asztalos Richárd egyetemi és tokaji lelkész, valamint Gerlai Pál, az intézmény iskolalelkésze. Az alkalmon az iskola igazgatója, Vígh Roland a diákok keresztszülőjeként, konfirmációi tanújaként is részt vett. Az öt tanuló megkeresztelése, konfirmációja, majd a lelkészekkel közös úrvacsoravétele meghatározó, felémelő és biztossátevő élmény volt a résztvevőknek. A diákok a lakóhelyük szerinti evangélikus gyülekezetnek váltak így a konfirmációi vizsga után teljes jogú tagjává.

EVEZŐ-vetélkedőt, csapatversenyt szerveztek a kisiskolások számára – 2015. november 4.

A Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola idén második alkalommal invitálta csapatversenyre a környezetüket ismerő, kedvelő, féltő és érte tenni akaró 3–4. osztályos gyerekeket. A vetélkedőt TÁ-MOP-os projekt keretében, hagyományteremtő szándékkal a kistérség egyházi általános iskoláinak meghirdetve, a reformáció napjához kapcsolódva indították el az intézményben. Az EVEZŐ elnevezés első fele az EVangélikus kez-

detre, míg folytatása a szerveZŐ szó befejezésére utal, vagy esszenciálisabban fogalmazva: EZ Ő, utalva ezzel a kereszténység ősi szimbólumára, a hajóra, amelynek evezőit Krisztus irányítja. A programot Vígh Roland intézményvezető igazgató nyitotta meg. A verseny célja az volt, hogy a résztvevők számot adhassanak sokszínű tudásukról és kreativitásukról, egyúttal pedig a gyerekek természettudományos gondolkodásmódjának, természethez való viszonyának célirányos alakítása a környezettudatos életmód és fenntartható fejlődés mintájául szolgáljon.

A miskolci Kossuth-gimnázium Veczán Pál Leánykara Bécsben vendégzerepelt
2015. október 16–18.

Féléves szervezőmunka és előkészület után a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium részt vett az osztrák evangélikus egyház oktatási osztályának szervezésében megrendezett koncertsorozaton, több bécsi gyülekezettel és egy zeneiskolával karöltve. Az októberben útnak induló negyvenkét fős kórusnak lehetősége volt főpróba gyanánt énekelni a schönbrunni

kastélyban, ezt követően pedig két bécsi helyszínen, az Auferstehungskirchében, illetve a Gustav Adolf Kirchében énekelhettek a diákok. A helyiek mindegyik helyszínen nagy örömmel fogadták a kórustagokat, akiket kis szeretetvendégséggel is köszöntöttek.

Nyíregyházi oktatási-nevelési intézmények

„Most bocsátod el, Uram, szolgálodat beszéded szerint békességgel” – A Luther Márton Kollégium igazgatójának búcsúztatása – 2015. május 27.

Martinovszky István a Nyíregyházi Evangélikus Egyházköztség aktív tagja, 1985-től mint presbiter segíti a gyülekezet munkáját; tizenöt éven keresztül volt a Luther Márton Kollégium vezetője. A kollé-

gium diákjai és tanárai – tanévzáróval és pedagógusnapi köszöntéssel is egybekötött – meglepetésünnepség keretében búcsúztak nyugdíjba vonuló igazgatójuktól. Az ünnepségen végzett igehirdetési szolgálatában dr. Fabiny Tamás Lk 1, 80 alapján szólt a jelenlévőkhöz. Ezután az igazgatót munkatársai mellett Zsarnai Krisztián esperes és Máriföldi István egyházmegyei felügyelő, valamint dr. Kovács László Attila nyíregyházi igazgató lelkész és dr. Bálint Zoltán felügyelő is köszöntötte.

Közös tanévnyitó istentisztelet
2015. augusztus 31.

Összevont tanévnyitó ünnepséget tartottak Nyíregyházán az evangélikus oktatási intézmények számára. A Nagytemplom zsúfolásig megtelt a Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium, a Luther Márton Kollégium, valamint az Evangélikus Roma Szakkollégium diákjaival. A közös tanévnyitó ünnepségen megjelentek az országos egyház

képviselői, valamint a helyi diákönkormányzatok vezetői, képviselői. Az iskolások különféle zenés és verses előadásai mellett az istentiszteleten újonnan érkezőket

és szolgálatba állókat is köszönthettek. Így például megáldották az elsősöket, továbbá sor került öt pedagógus eskütételére és beiktatására, valamint a korábban tizenöt éven át a Luther Márton Kollégiumban igazgatói posztot betöltő Martinovszky Istvánt váltó Pampuch Zoltán beiktatására.

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban ismét Szalay-emléknapot szerveztek
2015. október 3.

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban ötödik alkalommal rendezték meg a Szalay-emléknapot dr. Szalay Sándor atomfizi-

kus emlékére, aki a gimnázium öregdiákja és az ATOMKI megalapítója volt. Ebben a tanévben a konferencia témája az alkalmazott fizi-

ka volt, így a hallgatók betekintheztek a biofizika, az űrkutatás, az űrrobotok és a részecskefizika világába. A kossuthos diákok a tudósok körében sem jöttek zavarba, és tanulságos, látványos kísérleteket végeztek a diákelőadások során. A jövő tanévben országos versenyre kerül sor a Szalay-napok keretében. A korábban is nagy érdeklődésre számot tartó biofizika és a robottechnológia iránt érdeklődtek legtöbben, így ezek a témakörök már biztosan helyet kapnak a jövő évi tudományos diákversenyben.

Lapcsánka készült az oviban rendezett családi napon – 2015. október 12.

A Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Óvodai Intézményegységében, a nyíregyházi Közép utcában Mihály-napi vásárral egybekötött családi napot szerveztek az óvodapedagógusok és a szülők. Közös táncbázzal kezdődött a program, amelyet a Szabolcs Néptánc együttesből Balasáné Sebestyén Mónika vezetett, a talpalávalót pedig a Pántlikás együttes szolgáltatta Martinovszky István vezetésével. A vendéglátáshoz a gyerekek almás pitét készítettek a csoportjukban. A délutáni közös programot Zsarnai Krisztián

evangélikus esepres közös énekléssel indította, majd az óvodások vásári műsora következett. A forgatagban volt kosaras körhinta, tökgurítóverseny, kukoricamorzsolás, kézművesfoglalkozás és étel-ital kóstoló is.

Az Evangélikus Roma Szakkollégium hírei

A magyarországi cigányság felzárkózása érdekében kiemelt feladat a jövőt építő értelmiség képzése. Ezen cél érdekében a római katolikus egyház részéről a jezsuita rend, a görög katolikus, a református és az evangélikus egyházak mint fenntartók

2011-ben létrehozták a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatot (KRSZH). Az evangélikusok 2015-ben kiemelt szerepet játszottak a hálózat életében, hiszen a szervezet júniusi tanácsülésén Laborczi Géza evangélikus lelkészt választották meg elnökké. Ezen felül az Evangélikus Roma Szakkollégium több, a KRSZH neve alatt futó eseménynek volt házigazdája és szervezője.

KRSZH focikupa – 2015. február 28.

Az év első felében a budapesti, debreceni, miskolci, nyíregyházi és szegedi főiskolai, illetve egyetemi hallgatók találkoztak egymással egy hétfőjére Nyíregyházán, ahol az Evangélikus Roma Szakkollégium szervezett közösségi és sportprogramot

a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat tagjai számára. Péntek este Ferenczi György és a Rackajam, valamint Roby Lakatos koncertjének élményével ajándékozták meg a résztvevőket, szombaton pedig labdarúgó- és röplabdatornát rendeztek.

Történelem, hagyomány, emlékezet – Konferencia és tanévnyitó – 2015. szeptember 11–13.

Konferenciára és közös tanévnyitó ünnepségre is sor került a Keresztény Roma Szakkollégiumi

Hálózat többi tagjával szeptember 11–13. között a Nyíregyházi Főiskola Bessenyei aulájában. A történelmi egyházak fenntartásában működő szakkollégiumok az ötödik tanévet kezdték, a már hagyománnyá vált nagyszabású, év eleji rendezvénynek most először lehettek házigazdái az evangélikusok. A konferencia mintegy kétszáz résztvevője fórumon találkozott Balog Zoltán miniszterrel, előadások hangzottak el a cigány nyelvről, népmesekincsről, zenéről, valamint levetítették a *Misszió* című dokumentumfilmet. A tanévnyitó ökumenikus istentiszteleten dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök szolgált, majd az azt követő ünnepi igazgatósági ülésen Czibere Károly államtitkár nyitotta meg a tanévet.

Utánpótlásnevelés Skype-on is

Középiskolai mentorprogramba kezdett a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium. A hátrányos helyzetű, főleg roma fiatalok felsőfokú tanulmányait támogató, esélykiegyenlítő szolgáltatásokkal segítő intézmény tagjai rendszeresen felkeresték azokat a Szabolcs-Szatmár-Bereg me-

gyei középiskolákat, ahol nagyobb számban tanulnak romák. A szakkollégium bemutatásával, saját életútjuk feltárásával, a Nyíregyházán elérhető felsőfokú képzések ismertetésével igyekeztek a tanulás fontosságára ráébreszteni az érettségire készülőket. A tanulási motiváció erősítésén túl konkrét segítséget is nyújtanak a szakkollégisták: a legfontosabb tantárgyakból korrepetálják a középiskolásokat a felvételihez szükséges minél jobb érettségi eredmény érdekében.

A korábbi, szórványos mentorálás tanulságait hasznosítva az Evangélikus Roma Szakkollégium szervezett keretek között, az internet lehetőségeit is kiaknázva igyekszik segíteni. Tapasztalatok szerint ugyanis a közoktatás problémái és a fokozódó szociális nehézségek miatt egyre kevesebb roma fiatalnak sikerül bejutni a felsőoktatásba, így az ERSZK huszonöt férőhelyét is mind nagyobb nehézség árán sikerül feltölteni.

A korábbi, szórványos mentorálás tanulságait hasznosítva az Evangélikus Roma Szakkollégium szervezett keretek között, az internet lehetőségeit is kiaknázva igyekszik segíteni. Tapasztalatok szerint ugyanis a közoktatás problémái és a fokozódó szociális nehézségek miatt egyre kevesebb roma fiatalnak sikerül bejutni a felsőoktatásba, így az ERSZK huszonöt férőhelyét is mind nagyobb nehézség árán sikerül feltölteni.

Diakóniai intézmények

Megkettőzött oltalom

Nyíregyháza, 2015. március 24.

Több mint duplájára nőtt a férőhelyek száma az Oltalom Szeretetszolgálat átmeneti szállóján, Nyíregyházán. A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő, hajléktalanokról gondoskodó szervezet Rákóczi utcai telephelyén a tetőtér beépítésével sikerült az eddigi tizennyolcra negyvenre emelni az ágyszámot. A beruházás rekordidő – alig egy hónap – alatt készült el az intézmény és a fenntartó saját erejéből, mintegy negyvenhárom millió forintból. Az átmeneti szálló átadási ünnepségén szolgált Laborczi Géza intézményvezető lelkes, aki elmesélte az átmeneti szálló történetét az oktatási és szociális intézmények jelen lévő képviselőinek. Az ígéhirdetés és az avatás szolgálatát Krámer György, az Országos Iroda vezetője végezte.

Angyalok lakhelye – Felszentelték a Sarepta új épületét – Budapest, 2015. szeptember 20.

A Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon nagy ünnepnaphoz érkezett 2015. szeptember 20-án, hiszen a Máriaremetei út 80–82. szám alatti épületük felszentelésére kerülhetett sor. Az évek hosszú során át dédelgetett álom egyházi segítséggel, külföldi támogatással, sok imádság erejével végül valóra vált. Fabiny Tamás püspök a Zsidókhöz írott levél 13. fejezetének 2. verse alapján hirdette Isten ígését: „A vendégszeretetről meg ne feledkeztek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégeltek meg.” Ezután került sor az épület felszentelésére, majd a Sztojanovics András és Ulla Eichhorn által elmondott imádság után, Krizsán András építész, Fabiny Tamás püspök és Sztojanovics András intézményvezető segédletével a kulcs átadására.

Bővülő nyíregyházi–bajor együttműködés
Nyíregyháza, 2015. október 9.

További szakmai együttműködésben állapotott meg az Oltalom Szeretetszolgálat és a bajorországi herzogságműhlei evangélikus diakóniai falu. A két segítőszervezet tizenöt éve ápol szakmai és baráti kapcsolatot. Szakembereik rendszeresen látogatják meg egymást és vesznek részt tapasztalatszerésen. Laborczi Géza, az Oltalom Szeretetszolgálat intézményvezetője kifejtette, nekik azért fontos az együttműködés, mert egy száz-húsz éve hajléktalanokkal foglalkozó intézménynek lehetnek a partnerei és a barátai. A nyíregyházi Oltalom Szeretetszolgálat munkatársai az évek során sok mindent elsajátíthattak

a közismerten magas színvonalú bajor szociális ellátás módszereiből, és azokat meghonosíthatják a hazai gyakorlatban. Az együttműködés új eleme, hogy a német partner felajánlotta a magyar szakembereknek azt, hogy hosszabb időt tölthetnek Németországban, ott munkatapasztalatokra tehetnek szert, illetve megismerkedhetnek a bajorországi egyházi és világi ellátórendszer sajátosságaival.

Adományokat vitt a Sareptába a német kulturális attasé – Budapest, 2015. december 16.

Maria Altmann, a német nagykövetség kulturális referatúrájának vezetője december 16-án a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthonba látogatott, ahol fogadta őt az intézmény vezetője, Sztojanovics András mellett dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök is. A kötetlen

beszélgetés során Maria Altmann elmondta, hogy a nagykövetség dolgozóinak ruhaadományát hozta el az intézmény számára. A kapott csomagok tartalmát Sztojanovics András ígérete szerint igyekeznek majd az otthon lakói és munkatársai körében szétosztani. Maria Altmann a nap folyamán tájékozódott az intézmény alapításáról, a jelenlegi felvételi és működési rendszerről, de érzékenységet mutatott az intézmény lakóinak személyes története iránt is.

Karácsonyi ünnepség az Oltalom Szeretetszolgálat idősek otthonában Nyíregyháza, 2015. december 21.

Feldíszított, már karácsonyfává nemesült fenyőfa, kicsit izguló gyermekhangok, érdeklődő, kíváncsi tekintetek, no meg a szokatlan zsúfoltság és helyenként meglepő elegancia. Már a külsőségek is jelezték, hogy ez a nap tényleg más, mint a többi. A családok átmeneti otthonában menedéket kérő anyák és gyermekeik mondták, játszották, mutatták meg elveszett ünnepeiket, vágyaikat. Ez tette igazán különlegessé és bensőségesé az Oltalom Szeretetszolgálat idősek otthonának lakóival közösen ünnepelt karácsonyt.

Adományokat osztott a Joób Olivér Szeretetintézmény a rászorulóknak Nyíregyháza, 2015. december

November elején indította adománygyűjtő kampányát a Joób Olivér Szeretetintézmény. Az adománygyűjtés célja a nehéz anyagi és egészségi körülmények között élő, idős emberek megsegítése – mondta Hornyákné Pásztor Enikő intézményvezető. Mintegy ezer olyan idős emberrel vannak valamilyen kapcsolatban, akik különböző okok miatt segítségre vagy konkrét gondoskodásra szorulnak. Közülük sokan tanyákon

élnek – gyakran egyedül. A Joób Olivér Szeretetintézmény tanyagondnokai, illetve házi gondozói pontos képpel rendelkeznek arról, hogy melyik idős ember éppen miben szenved hiányt. Az ösz-

szegyűjtött adományok szétosztására a napokban került sor. A JOSZ felhívására több százezer forint értékű adomány gyűlt össze, és az eredeti százötven családon túl még több helyre is tudtak élelmiszercsomagot vinni a szeretetintézmény munkatársai, még karácsony előtt.

Élimben az élet Nyíregyháza, 2015. december

Karácsony tájékán évről évre eljön az alkalom, amikor az Élim Evangélikus Szeretothon lakói serényen perdülnek és fordulnak, hónapokon át készülődnek karácsonyi szolgálatuk véghezvitelére, náluk talán jobban izguló felkészítőik segítségével. Örök gyermeklétbe szorult, öregedő női testet cipelők a betlehemi történet előadói, a nyíregyházi szeretothon gondozottjai. Középsúlyos értelmi fogyatékossgal élők. Október óta rendületlen kitartással gyakoroltak, hogy karácsony tájékán megörvendeztessék műsorukkal a környékbeli gyülekezetek tagjait és más, egyházi fenntartású intézmények lakóit.

CONSERVANDO ET RENOVANDO

„Fogadjátok be tehát egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére.”

(Róm 15,7)

Események a püspöki hivatalban és egyéb püspöki szolgálatok

Az északi püspöki hivatal látogatói

Tájékoztatót tartottak a rádiós és tévés istentiszteletekben szereplő lelkészek számára 2015. január 12.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatala adott otthont annak a szokásos, évenként megrendezendő tájékoztató ülésnek, amelyet ezúttal 2015. január 12-én tartottak azon lelkészek számára, akiknek gyülekezetéből 2015 folyamán televízióban vagy rádióban sugárzott istentisztelet-közvetítés volt. Az alkalmon dr. Fabiny Tamás médiáért felelős püspök tartott áhítatot és bevezetést arról, mit is jelent az elektronikus médiában való megjelenés. Utána dr. Bózsöny

Ferenc szerkesztő, műsorvezető „A nyilvános megszólalás külső és belső kritériumai” címmel adott a lelkészek számára tájékoztatót a tévében vagy rádióban elmondott beszéd követelményeiről. A tájékoztatót Nagy László televíziós és rádiós szerkesztő zárta, aki gyakorlati tudnivalókat osztott meg a jelenlévőkkel.

„Szeressétek a házastársatokat és az egyházakat!” – Először találkoztak lelkésznők férjei egymással – 2015. május 8.

Találkozásra hívta a lelkésznők férjeit dr. Fabiny Tamás püspök az északi püspöki hivatalba. A lelkészfeleségek találkozájának már megvan a maga hagyománya, de férjek találkozására még nem volt korábban példa. A püspök kezdeményezésére megszervezett találkozón mindössze öten

voltak jelen, így családi hangulatú beszélgetésben osztották meg egymással tapasztalataikat és gondolataikat.

Dr. Fabiny Tamás tárgyal az MTVA megbízott vezérigazgatójával – 2015. október 15.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatalába látogatott Vaszily Miklós, az MTVA megbízott vezérigazgatója, hogy tárgyalásokat folytasson dr. Fabiny Tamás médiáért felelős püspökkel. A megbeszélésen az egyházi műsorok szerződésének újratárgyalásáról és a műsorok archiválásának kérdéséről esett szó. Bemutatták továbbá a Luther-rajzfilm legújabb epizódját is, amelyet a tervek szerint a közmédiá is levetít majd a reformáció 500 éves évfordulóján, 2017-ben. A beszélgetésen jelen volt Illisz L. László, az Evangélikus Információs Szolgálat vezetője és Pap Kinga Marjatta tanácsos.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem elsőéveseinek látogatása – 2015. november 16.

2015. november 16-án dr. Fabiny Tamás meghívására az északi püspöki hivatalban tettek látogatást az Evangélikus Hittudományi Egyetem elsőéves nappali tagozatos hallgatói. A kötetlen találkozó elején a püspök rövid, személyes hangulatú bemutatkozás után áhítattal és az abban megfogalmazott igei üzenetével biztatta a hallgatókat.

Egyéb püspöki szolgálatok

Budapest – Kápolnát avattak a Venyige utcai börtönben, 2015. június 1.

Ökumenikus istentisztelet keretében szentelték fel június 1-jén a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet új kápolnáját. Az épületrészben már régebben is tartottak hitéleti célú foglalkozásokat és istentiszteleteket, de korábban nem volt

ennek a célnak megfelelő helyiség. Az új helyiség akár hatvan főnek is megfelelő helyet biztosíthat a vallásgyakorlásra. Az új kápolnát, valamint a falakat és ablakokat képzőművészeti alkotásokkal díszítették, amelyeket a fogvatartottak saját kezűleg készítettek el. Az ünnepélyes alkalomra meghívást kapott többek között Csóti András bv. vezérőrnagy, országos parancsnok és Cséri Zoltán bv. dandártábornok, intézetparancsnok is. A liturgia során először L. Molnár István református lelkész és Schönberger András rabbi szövegértéssel szólta a kápolnát zsúfolásig megtöltő hívekhez. Az igehirdetés szolgálatát dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök végezte, majd Bíró László római katolikus püspök, Magyarország katonai ordináriusa szentelte fel a kápolnát.

Lutheránus epizódok a KAFF-on Kecskemét, 2015. június 24–28.

Tizenkettedik alkalommal rendezték meg a Kecskeméti Animációs Filmfesztivált, ahol két év animációs filmtermését tekinthette meg a szakma és az érdeklődő közönség. A fesztiválon levetítették a Luther Márton életét feldolgozó rajzfilmsorozatot egyik részét is.

Első alkalommal osztották ki az Evangélikus Diakónia különdíját, amelyet dr. Fabiny Tamás püspök adott át Horváth Mária rendezőnek

a Cigánymesék sorozat „Doja, a cigány tündér” című epizódjáért. A Kecskemétfilm Kft. gondozásában készülő sorozat a cigány kultúrát dolgozza fel cigány mesék, festmények és zenék segítségével.

Művészet és szakralitás a Fatemplom fesztiválon Magyarföld, 2015. július 17–19.

Az Őrség festői környezetében, Magyarföldön ötödik alkalommal rendezték meg a Fatemplom fesztivált. A kicsiny falu szélén Rátóti Zoltán elő-

adóművész és színházi rendező szervezőmunkájának köszönhetően épült fatemplomban és a mellette felállított színpadon és sátrakban három napon keresztül több száz résztvevő követte figyelemmel a kulturális és szakrális eseményeket. Több neves előadó mellett szombaton este mutatták be Gryllus Dániel előadóművész és dr. Fabiny Tamás püspök közös műsorát „Szolga csak egy van, az Isten” címmel. Az összeállításban a zenesz és a teológus folytatott párbeszédet Weöres Sándor művészetéről és annak transzcendens vonatkozásairól. A fesztivál vasárnap ökumenikus istentisztelettel zárult, amelynek liturgiájában a Fatemplom fesztiválon fellépő számos művész

is szolgált. A három igehirdető Korzenszky Richárd bencés szerzetes, a tihanyi apátság perjele, valamint Steinbach József református és Fabiny Tamás evangélikus püspök volt.

Emlékezés és remény – Ökumenikus imaóra a roma holokauszt emléknapján Budapest, 2015. augusztus 2.

A Sant'Egidio közösség szervezésében a porrajmos (roma holokauszt) áldozataira és a kislétai gyilkosság áldozataira emlékeztek ökumenikus imaóra keretében. Szőke Péter, a közösség vezetője hangsúlyozta köszöntőjében, hogy az irgalmas

samaritánus példája mutatja meg számunkra, hogy miért szükséges megállnunk és imádkoznunk az áldozatokért. Az alkalmon több

felekezet képviselői is részt vettek: evangélikus részről Pröhle Gergely országos felügyelő, valamint Fabiny Tamás püspök. A püspök imádságában azt a reménységet hangsúlyozta, hogy az Úr velünk van, és ő letöröl minden könnyet a szemünkről.

Fabiny Tamás, Konrád György és Ludassy Mária disputája a szabadságról
Budapest, 2015. szeptember 28.

Mit jelent a szabadság? Tudunk-e úgy szabadok lenni, hogy közben lelki vagy testi bezártság vesz körül minket vagy valaki másét? Önmagunk szabadságának értelmezéséről, a másik szabadságának hiányáról és annak következményeiről beszélgetett a telt házú dispután Fabiny Tamás evangélikus püspök, Konrád György író és Ludassy Mária filozófus. Az *Asztali beszélgetés*en a

szabadság társadalmi értelmezésén túl szó esett többek között annak vallási és politikai felfogásáról, valamint a migráció kérdéséről is.

Közösen szervezett konferenciát dr. Vladár Gábor emlékére az Igazságügyi Minisztérium és a Magyarországi Evangélikus Egyház
Budapest, 2015. október 16.

Trócsányi László igazságügyi miniszter és Fabiny Tamás evangélikus püspök kezdeményezésére konferenciát tartottak Vladár Gábor (1881–1972) emlékére, a Magyarországi Evangélikus Egyház és az Igazságügyi Minisztérium támogatásával. Az egykori neves jogász, akadémikus Magyarország történetének egyik legvésztérhesebb időszakában, 1944-ben töltötte be az igazságügyi miniszteri posztot, s e mellett az Evangélikus Egyház egyik megbecsült világi vezetője is volt. A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban rendezett konferenciára szép számmal érkeztek teológusok, lelkészek, püspökök, tanárok, levéltárosok, kutatók, történészek és médiamunkatársak. A konferenciát a házigazda Hajdó Ákos igazgató nyitotta meg. Fabiny Tamás püspök Vladár emberségét, becsületességét és hívő keresztény világszemléletét méltatta. Vladár munkássága

evangélikus szempontból is meghatározó volt, hiszen gyülekezeti, egyházmegyei, valamint Ordass Lajos püspök elnöktársaként – ha rövid ideig is – egyházkerületi felügyelői feladatokat látott el. Az egykori püspök így emlékezett meg róla: „Dr. Vladár Gábor higgadt bölcsessége jó támaszpont volt sok nehéz döntésemben.” A későbbiekben – egyházi törekvései miatt – a Rákosi-kormány alatt sok meghurcoltatáson ment keresztül.

Az öt személyesen ismerő Boleratzky Lóránd jogász felszólalásában Vladár Gábort olyan kiemelkedő jogtudósnak nevezte, aki büszkén és bátran vállalta a rá mért megpróbáltatásokat. A konferencia következő részében Antal Tamás, a Szegedi Tudományegyetem docense az Igazságügyi Minisztérium szervezetének történetéről, Mirák Katalin, a Magyarországi Evangélikus Egyház Tényfeltáró Bizottságának vezetője pedig az állam és az egyház kapcsolatáról tartott előadást, különös tekintettel az 1945 és 1948 között eltelt évekre. Révész Béla, a Szegedi Tudományegyetem docense a konferenciával egy időben megjelent Vladár Gábor-emlékkötetről beszélt.

Trócsányi László igazságügyi miniszter előadásában arról beszélt, hogy kinevezése előtt, parlamenti bizottsági meghallgatására készülve került kezébe Vladár Gábor önéletírása, melyet a nincstelenségbe taszított, megroppant egészségű evangélikus jogtudós élete alkonyán már szinte vakon vetett papírra. A miniszter kijelentette: példaképének tekinti Vladár Gábort, aki soha nem választotta el a jogot az erkölcstől, az etikától, amely számára mindenkor a keresztény hitre épült. A jog nemcsak az ész, hanem a szív dolga is – idézte Trócsányi László Vladár Gábor gondolatát, amely útmutatásul szolgálhat minden miniszternek, aki a szó eredeti, latin gyökeréhez igazodva munkáját valóban a köz szolgálatának tekinti.

Ezért tartotta fontosnak – mondta Trócsányi László –, hogy megalapítsa a Vladár Gábor-díjat, melyet évente egyszer adnak át. A díj legelső átadását megelőző laudációjában a miniszter méltatta a Vladárt élete utolsó percéig segítő, támogató és emlékezetét aktívan őrző Boleratzky Lórándot.

Beszélgetés a menekültügyről Fabiny Tamás evangélikus püspökkel a Gólyában
Budapest, 2015. október 20.

A Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület szociális, oktatási és kulturális projektjein keresztül két évtizede foglalkozik a Magyarországra bevándorló, illetve innen elvándorló hazai és külföldi állampolgárok társadalmi integrációjának elősegítésével. Az egyesület Menedék Műhely elnevezésű beszélgetéssorozat keretében igyekszik meghívni különböző előadókat, hogy ütköztessék

véleményeiket. Az előadásoknak otthont adó Gólya nevű szórakozóhely októberi előadásán a vendég Fabiny Tamás

püspök volt, akivel a menekültekkel és migránsokkal szembeni morális kötelezettségeket és a keresztény teológia álláspontját elemezték az este folyamán.

Bányász-istentisztelet a Sziklatemplomban Budapest, 2015. december 4.

A hit földbe rejtett kincs, amelyet ki kell bányászni – mondta Beer Miklós váci megyés püspök a bányászok védőszentjének, Szent Borbálának az ünnepén tartott szentmisén, utalva ezzel a vértanú Borbála élményére, aki egy barlangban ismerkedett meg először a keresztény közösséggel és azok hitével. Ezzel

párhuzamosan kiemelte korunk vértanúi közül azokat a kenyai fiatalokat is, akiket hitük megvállása miatt végeztek ki. Az ő példájuk nyomán bátorította vallástételre a jelenlevőket is. A szentmise elején Fabiny Tamás

igehirdetésében a „Ne zárkózz el testvéred elől!” gondolatból kiindulva (Ézs 58,7) szólt. Arra hívta fel a figyelmet, milyen lényeges az irgalmasság, különösen a gyermekek irányában. A szentmise a két püspök záró áldása után a bányászhimnusz eléneklésével ért véget. Az 1892-ben Selmechányán alakult Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a hagyományos Szent Borbála-napi bányászünnepet huszonhat éve elevenítette fel. Az első szentmise a városmajori Jézus Szíve-templomban volt, a következő évtől kezdve hagyományosan a Sziklakápolna ad helyet a liturgiának.

Reformáció 499

A Reformációi Emlékbizottság az elmúlt évben is a Zsinat által 2009-ben meghatározott keretek közt folytatta munkáját. Az évi négy ülés keretében kialakított elvek mentén az emlékbizottság tagjai végzik és koordinálják a maguk szakterületén (könyvkiadás, zenei, gyűjteményi stb.) folyó tevékenységeket.

Alapelvek

A 2017-re való előkészület értelmezéséhez a Lutheránus Világszövetség néhány újszerű szem-

pontot helyezett előtérbe, amelyeket érdemes szem előtt tartanunk.

1) Az emlékezés globális jellege

Az 1917-es 400. vagy az 1967-es 450. évfordulótól eltérően most először olyan világhelyzetben készülünk a megemlékezésre, amikor az evangélikusság súlypontja nem Németországban, sőt már nem is az európai kontinensen található. A társadalmi és demográfiai folyamatok eredményeként a világ evangélikussága ma egyértelműen az af-

rikai kontinensen (illetve Ázsiában) növekszik a legerőteljesebben. Nem véletlen tehát, hogy a Világszövetség a namíbiai Windhoek városát választotta a reformációi évfordulóval egybeeső 2017-es nagygyűlés helyszínéül.

2) Ökumenikus megközelítés

A 2017-es évfordulóra való készülés kizárólag ökumenikus keretben képzelhető el. Nemzetközi és hazai környezetben is tudatosan kerülnünk az ünneplés kifejezését, hiszen nem a szakadást akarjuk ünnepelni, hanem az egyház megújulásáról gondolkodunk, amely a II. vatikáni zsinat nyomán a katolikus egyház számára is releváns. Ehhez a szemléletváltáshoz nyújt segítséget az Evangélikus–Római Katolikus Egységbizottság sokéves munkája nyomán született, *A szembenállástól a közösségig* című párbeszéd-dokumentum. Reménységgel tekintünk 2016 reformáció ünnepére, amikor Ferenc pápa Lundban vesz majd részt a Lutheránus Világszövetséggel közös bűnbánati liturgián.

3) A reformáció mint élő folyamat

Fontos megállapítás, hogy 2017-ben nem egy eseményre emlékezünk, hanem a Luther által felvetett gondolatok nyomán az egyház szüntelen reformációját munkáljuk. Ez a folyamat nem ér véget 2017-ben: a sokféle készülődés között tudatosítani kell, hogy „október 32-én” is folytatódik az egyház szolgálata.

Események

A *Reformáció és oktatás* tematikus évben kiemelten sok iskolai programra került sor, ezek nagy részének szervezését az Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézet (EPSZTI) vállalta magára. Folytatódott a *Luther válogatott művei* sorozat kiadása, a digitalizálási program keretében tekintélyes méretűre bővült a Magyar Evangélikus Digitális Tár. 2015 őszén jelent meg a *Korárelőjátékok az Evangélikus énekeskönyvhöz* című gyűjtemény Bence Gábor és Gálos Miklós szerkesztésében: a 175, különböző korokból származó előjáték között mintegy ötven új kompozíció is található evangélikus énekeinkhez.

A tízrészesre tervezett Luther-rajzfilmsorozat-hoz kapcsolódóan megindult a digitálistananyag-fejlesztés. A különböző korcsoportoknak készülő feladatok segítik a sorozat hit- és erkölcsstan vagy más tanórán történő feldolgozását, de gyülekezeti alkalmak előkészítéséhez is ötletet adhatnak. A nemzetközi együttműködések sorában számos németországi rendezvényen képviseltette magát egyházunk, így 2015 augusztusában Wittenbergben a világ minden részéről érkezett „fiatal reformátorok” ismerhették meg a Luther-rajzfilm három epizódját.

Az egyházkerület elnökségének jelentései

Dr. Fabiny Tamás

Püspöki jelentés a 2015. évről

Fót, 2016. április 22.

Az Útmutató 2015-ös igéje így hangzott: „Fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket Isten dicsőségére.” (Róm 15,7)

Egyházkerületünk szokásos karácsonyi üdvözlőkártyáját 2014 decemberében már a következő év igéjére való tekintettel készítettük. Egy budapesti, mélyszegénységben élő roma házaspár és kisfiuk volt a képen, amely mellett a 2015-ös ige a krisztusi befogadásra és a szolidaritásra hívta fel a figyelmet. Akkor még nem sejtettük, hogy abban évben mennyire megélevenedik majd még ez az ige.

A hideg téli napokban – Róm 15,7-re is hivatkozva – felhívtuk gyülekezeteink és egyházi intézményeink figyelmét arra, hogy törődjenek a környezetükben élő hajléktalanokkal és nélkülözőkkel. Kértük, hogy adják meg nekik a túléléshez és az emberi méltóság helyreállításához szükséges tárgyi vagy anyagi segítséget. Javasoltuk, hogy létesítsenek krízisközpontokat, és lehetőség szerint nyissák meg fűtött helyiségeiket a rászorulóknak. Ennek jegyében egyházunk központjának egy utcáról nyíló termét is megnyitottuk a rászorulóknak, melegedni és jó szóra vágyók előtt.

A hiteles keresztény tanúságtételhez hozzátar-

tozik a tényleges befogadásnak ez a gesztusa. Nélküle ez a bibliai parafrázis lenne érvényes ránk:

„Éhes voltam, és ti létrehoztatok egy klubot, hogy az humanitárius kérdésekkel foglalkozzék; börtönben voltam, és ti titkon elmentetek egy templomba, hogy imádkozzatok értem; mezítelen voltam, és ti komolyan tanulmányoztátok mezítelenségem erkölcsi következményeit. Beteg voltam, és ti hálát adtatok Istennek a saját jó egészségetekért.

Olyan vallásosnak és Istenhez közelinek láttalak benneteket.

De én még mindig éhezem, egyedül vagyok: meztelenül, betegen, börtönben és hazátlanul.”

2015 elején arról is érkeztek hírek, mennyire megnőtt a világban az üldözött keresztények száma. Ezért újlag felhívtuk egyháztagjainkat arra, hogy közösen imádkozzunk és lehetőség szerint tegyünk üldözött keresztény testvéreinkért: azokért, akiket Jézus tanítványaként keresztre feszítenek Szudánban, akiknek templomait felgyújtják Nigériában, akiket hitük gyakorlása miatt halálos fenyegetések érnek Szíriában, akiknek házákat az arab N betűvel jelölik meg Irakban. A naszráni (nazarénus, keresztény) jelet fenyegető bélyegként kapják: ha nem fizetnek különleges adókat vagy nem térnek át az iszlám hitre, akkor házaikat felgyújtják, és nekik menekülniük kell. Már akkor egyértelművé tettük: az üldözöttekért imádkoznunk kell, és alkalomadtán be kell fogadnunk őket.

A bibliai és történelmi tapasztalatok arra tanítanak, hogy keresztényként nemcsak az üldözött

testvért, hanem a bajba került ellenséget is be kell fogadnunk. Nem kérdés, hogy Jézus a kirekesztés helyett a befogadás embere volt. Amikor „a mennydörgés fiai” tüzet akartak kérni a Mestert és őket be nem fogadó falvakra, akkor ezt mondta: „Nem tudjátok, milyen lélek lakik bennetek.” (Lk 9,55) Jézus befogadta a samária-it, a gyermeket, a nőt, a leprást, a prostituáltat. „Aki az ilyen kisgyermekesek közül egyet is befogad az én nevemért, az engem fogad be” (Mk 9,37) – mondta. Aligha torzítjuk el Jézus szándékát, ha a gyermekek mellett adott esetben a lenézettekről és a hatalomnélküliekről is beszélünk. Erről az inkluzivitásról tanúskodik Pál apostol is. Ő aztán igazán a saját bőrén tapasztalta meg ezt: megtérése után őt, a rettegett ellenséget befogadta a damaszkuszi gyülekezet.

Hadd hozzak néhány történelmi példát is a befogadásra! Büszkén emlegetjük Sztehlo Gábornak azt az önfeláldozó embermentő munkáját, amit a második világháború alatt és azt követően végzett, egyrészt az üldözött zsidók, másrészt a B-listázott és kitelepített családok tagjai körében. A rá való hivatkozásunk azonban csak akkor hiteles, ha tudatosítjuk, hogy itt és most milyen következménye van annak. Tudjuk továbbá, hogy mennyi menekült kereste helyét Európában a második világháborút követően. Amikor 1947-ben megalakult a Lutheránus Világszövetség, akkor minden hatodik evangélikus maga is menekült volt. Már csak ezért is érthető, hogy a szervezet munkája abban az időben igen erősen a menekültek megsegítésére irányult. Az is történelmi tény, hogy az 1956-os forradalom után milyen sok magyar menekültet fogadtak be világszerte.

Ebben az összefüggésben hadd hozzak egy negyedszázaddal ezelőtti történelmi példát is arra, mit jelenthet ma a befogadás. Amikor leomlott a berlini fal, és az NDK rettegett pártvezetőjének, Erich Honeckernek le kellett mondania, akkor a gyűlölt diktátornak és feleségének egyszerűen nem volt hová mennie. A kádernegyedben már nem volt kívánatos, börtönbe ekkor még nem zárták, kivándorolni sem tudott még – így aztán az evangélikus egyház adott nekik menedékjogot. Ezzel meg akarták védeni a házaspárt az elkeseredett és mindenre elszánt tömegek bosszújától. Egy Lobetal nevű településen a helyi lelkész, Uwe Holmer fogadta be őket be a parókiára. Ő ezeket a szavakat idézi Luthertől: „Ha az ellenségem beteg, akkor ő már nem az ellenségem.”

2015 igazán nagy próbatétele az európai menekültkrízis volt. Soha nem rejtettem véka alá, milyen károsnak tartom azt a plakátkampányt és tendenciózusnak azt a kérdőívet, amely a menekültektől való félelmet és rosszindulatot hoz-

za elő az emberekből. Nem vagyok ugyanakkor naiv, és készséggel elismerem, hogy számos európai uniós megoldási kísérlet úgy beszél a menekültek befogadásáról, hogy nem teszi mellé az integráció kérdését. Meggyőződésem, hogy ez egy sokszereplős történet, amelyben mindenki köteles tenni a dolgát. Más a feladata példának okáért a rendőrségnek, a titkosszolgálatnak, egy civil szervezetnek – és az egyháznak. Utóbbi gondoskodhat arról, hogy ne csak a biztonságpolitikai, hanem a humanitárius szempontok is érvényesüljenek. Ennek jegyében nem tudom eléggé nagyra értékelni azt a munkát, amit egyházunk diakóniai szolgálata végzett és végez ezen a téren is. Örülök annak, hogy felhívásukra egyházkerületünk több gyülekezete, lelkésze és önkéntese is megmozdult. A diakóniai osztály által szervezett workshop vagy éppen a II. János Pál pápa téren, illetve Röszkén való jelenlétünk több volt mint jelképes. Kiemelem, hogy utóbbi helyen részt vállaltak a segítségül a nyíregyházi roma szakkollégium diákjai és oktatói is. Tevékenységünket és állásfoglalásainkat igen nagy figyelem övezte az egyházi közvélemény részéről. Így például ellátogatott hozzánk – illetve velünk a menekülttáborokba – Heinrich Bedford-Strohm bajor püspök, EKD-elnök vezetésével a német protestáns egyházak és a Brot für die Welt szervezet küldöttsége. Hasonlóképpen nálunk járt az Egyházak Világtanácsa legmagasabb szintű küldöttsége Olav Fykse Tveit főtitkár vezetésével, illetve Budapesten tárgyalt a kérdéstről a Lutheránus Világszövetség három európai alelnöke: Helga Haugland Byfuglien norvég elnök-püspök, Frank O. July württembergi püspök és jómagam. A Lutheránus Világszövetségtől és számos partnerintézménytől igen jelentős anyagi és szakmai támogatást is kaptunk, aminek segítségével folyamatosan jelen lehetünk a segítő munkában. Ennek részeként csak utalásszerűen említem meg a következőket: integrációs tanácsadás, iskolai érzékenyítő programok, magyar nyelvoktatás, közösségi programok a kísérő nélküli kiskorúak számára, adománygyűjtés börtönben fogva tartott menedékkérők számára.

Láthatjuk mindebből, hogy milyen sokszor szembejött velünk 2015-ben az évi ige. Elismerem: fennáll annak kísértése, hogy Róm 15,7-et az összefüggésből kiragadva, olykor talán rövidzárlatosan idézzük. Ezért is érzem fontosnak, hogy – exegetikai vizsgálódást követően – megtaláljuk azt a történelmi környezetet, amelyben az ige eredetileg érvényes volt.

Rómában, ahová Pál a levelét címezte, igen színes közösség alkotta a keresztény gyülekezetet.

Jómódúak és szegények. Férfiak és nők. Közvetlen munkatársai között házaspár is volt: Akvilla és az ő felesége, Priscilla. A levél végén ismét egy nőt, Fébét ajánl a közösség szeretetébe. Ezek az utalások is jelzik, hogy Pál mennyire szélesre nyitotta – és nyitotta – a befogadás ajtaját. A legfőbb teológiai kérdés az volt, hogy a zsidó, illetve a pogány háttérű keresztények miként élhetnek együtt a keresztény gyülekezetben. Az apostol útmutatása egyértelmű: az eltérő etnikai, vallási és kulturális háttér ellenére el (és be) kell fogadniuk egymást. Ennek pedig igen komoly következményei vannak a későbbi egyházi életre. A reformáció kezdeti éveinek nagyon kritikus szakaszában komoly feszültség támadt a rajongó képprombolók és Luther között. A reformátor annyira fontosnak tartotta a helyzet rendezését, hogy maga mögött hagyva a wartburgi vár védettségét, Wittenbergbe sietett, ahol megtartotta híressé vált Invocavit-prédikációit. (Önmagában is elgondolkodtató, hogy a konfliktuskezelésben a reformátor eszköze az igehirdetés!) Egyebek mellett ezt a máig érvényes tanítást adja itt: „Nem egyedül vagyunk hivatottak mennybe jutni, hanem azokat a testvéreinket is magunkkal kell vinnünk, akiket most nem tartunk barátainknak.”

E nagyobb léptékű kitekintést követően – az esperesi jelentések nyomán – vizsgáljuk meg, hogy egyházkerületünkben milyen jelei vannak befogadásnak – vagy éppen hol nem gyakoroljuk azt.

Borsod-Heves

Sajátos módon éppen a talán legszegényebb régióban működő egyházmegyében nem volt eddig diakóniai intézményünk. Örömeinkre szolgál, hogy az országos presbitérium az elmúlt év decemberében itt új, szociális ellátásra és szolgáltatásokra létrehozott intézményt alapított Abaffy Gyula Szeretetszolgálat néven. Jó reménységünk, hogy az egyházmegye több gyülekezetére is kihat majd ennek az intézménynek a tevékenysége, illetve az jól együtt fog működni a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Gimnáziummal. Az utóbbi intézmény már most a megújulás számos jelét mutatja az új iskolavezetés irányításával. Az oktatás és a diakónia azon a ponton is jól összekapcsolódik itt, hogy a miskolci Kossuth-gimnázium is kapott – az Amerikai Evangélikus Egyházzal kötött megállapodás alapján – amerikai önkéntest.

Még csak a tervezés fázisában van, de ígéretesnek tűnik a miskolc-belvárosi gyülekezethez tartozó Kishunyad utcai ingatlanon tervezett beruházás. A várossal való jó együttműködés jele, hogy Miskolc MJV közgyűlése 130 millió forintot különített el TOP forrásból egy nappali ellátást biztosító intézmény létrehozatalára.

A „fogadjátok be egymást...” bibliai ige számos kézzelfogható megvalósulása történik Csenyétén. Egy olyan faluban, ahol már csak romák élnek, a lelki élet szervezésének kereteit a korábbi tejboltból kialakított kápolna biztosította. A lelkész szívós munkája – és persze a Szentlélek áldása – nyomán immár további bővülésről is beszámolhatok. A gyülekezet 50 ezer forint jelképes összegért átveszi a korábbi református templomot, amelynek felújítása már folyik. Pünkösdkor immár itt lesz nyolc roma fiatal konfirmációja. Ígértem, hogy a gondokról is őszintén fogok beszélni. Súlyos probléma a lelkészi karon belüli megosztottság. Elfogadhatatlannak tartom, hogy lelkészek – személyes konfliktusokra és/vagy egyéb elfoglaltságokra hivatkozva – nem járnak az amúgy kötelező LMK-ra, és nem vállalnak úrvacsorai közösséget a másikkal. „Fogadjátok be egymást, ahogy Krisztus befogadott minket...!”

Buda

Ne menjünk el szó nélkül amellet, hogy 2015 januárjában önálló lett a Budakeszi Evangélikus Egyházközség. A lelkészválasztás egyértelműen mutatta, hogy Lacknerné Puskás Sára szolgálatát a növekedésnek indult gyülekezet hálásan elfogadja. Sára beiktatása április 19-én megtörtént.

Beszámolójában Bence Imre esperes hosszan foglalkozik a menekültkérdéssel. Az ügy fontosságára és a püspöki jelentés tematikájára való tekintettel szó szerint idézem az ezzel kapcsolatos részt.

„A legizgatóbb és a jelenben sem halkuló társadalmi kérdés a migráció kérdése. Sokféle politikai és egyházi nyilatkozat jelent meg ezzel kapcsolatban, és a társadalmi megosztottságunkat csak fokozta az e kérdéskörhöz való hozzáállás. Láttam, hogy voltak lelkes felbuzdulások és kezdeményezések a migránsok segítésére. Voltak, akik a profi segítség-szervezetek munkáját segítették. Mások pedig a félelmüknek adtak hangot. Tudom, hogy vannak olyanok, akik az ezzel kapcsolatos egyházvezetői nyilatkozatok miatt megbotránkoztak, és más egyházaknál kerestek inkább lelki otthont, de azt is tudom, hogy sokan pedig ezt pozitívan fogadták. Látásomat az ezzel kapcsolatos írásomban fogalmaztam meg, amelyben elsősorban arra tettem hangsúlyt, hogy ez az Európában kialakult helyzet elsősorban arra kellene, hogy vezessen bennünket, hogy megtérjünk, és sokkal komolyabban vegyük a hitünket. Nekünk lelkészeknek és gyülekezeteknek vigyáznunk kell arra, hogy ne legyen számunkra megosztó és a közösségünket erodáló ez a folyamat. Mert tény, hogy meg kell látnunk a migrációra kényszerített embertársaink arcát, és a magunk lehetőségeit figyelembe véve segíteni kell rajtuk. S az is tény, hogy ebben más a kereszt-

tények és más az állam szerepe. De látásom szerint észre kell vennünk a félelmek között élők arcát is, és nekünk felénk is van küldetésünk. Mert az is pásztorlásra szorul, aki munkáját, megélhetését, biztonságát vagy jövőjét, kultúráját veszélyben érzi, és fél. Ezúton kérem a gyülekezetek vezetőit, hogy sokkal több pasztorális együttérzéssel kezeljék azoknak az ügyét, akik félnek, és ne engedjék, hogy a gyülekezetek közössége a külső krízis miatt belső, közösségen belüli krízisbe jussanak. A keresztyén hitvallásunkat sokkal erősebben, egymás iránti több toleranciával kell megélnünk.”

Dél-Pest

2015-ben egész egyházkerületünk számára az egyik legnagyobb kihívást a pilisi gyülekezetben kialakult helyzet jelentette. Az egyházmegyei elnökség nevében beküldött jelentésében részletesen szól erről Bak Péter egyházmegyei felügyelő. A továbbiakban az ő tájékoztatóját foglalom össze.

Mint ismeretes, a kialakult feszültségek miatt augusztusban mind a lelkész házaspár, mind a felügyelő és a presbitérium lemondott. Az átmeneti időszakban kihelyezett helyettes lelkész és beosztott lelkész szolgál a gyülekezetben. A gyülekezet elnöksége úgy döntött, hogy a belső ellenőri vizsgálat befejeztéig mindent abban az állapotban hagy, ahogyan azt a távozó lelkész házaspártól átvett. Miután a belső ellenőrzés lezárult, világossá vált, hogy sok rágalom és roszszindulatú pletyka nem igaz.

Eközben a gyülekezet egy prosperáló, élénk és rendezett közösség képét mutatta, növekedett a részvétel az istentiszteleteken, megduplázódott az ifjúsági csoport, hosszú idő után újra próbál az Izsópka gyermekénekkar, nagyszerű gyülekezeti kirándulás, adventi, majd húsvéti vásár, adventi és böjti sorozatok, hittanversenyeken kimagasló eredmények követték egymást.

A pilisi gyülekezet természetesen nemcsak 2015-ben kellett, hogy szembesüljön a „fogadjátok be egymást” felszólításával. Örvendetes, hogy az elmúlt időszakban jelentős lépések történtek a konszolidáció irányába. Több gyülekezeti beszélgetést követően az addig sok kérdésben egymással szembenálló egyháztagok közös nyilatkozatot fogadtak el, amelyben minden résztvevő a békés együttműködés lehetőségét támogatta. Áprilisban sikeresen lezajlott a tisztségviselő-választás, és megkezdődött a lelkészválasztás előkészítése.

Észak-Pest

Mekis Ádám esperes jelentése szerint az egyházmegyét a kiegyensúlyozottság és stabilitás jellemzi, ugyanakkor a lassú és folyamatos fogyás is megfigyelhető a gyülekezeteknél.

Örvendetes jelenség, hogy a lelkészek túlnyomó többsége aktívan részt vesz az egyházmegye területén működő országos intézmények életében (fóti kántorképző, kistarcsai szeretetotthon, Aszódi Evangélikus Gimnázium).

Éppen az évi ige fényében nem kerülhetjük meg azonban azt a problémát, hogy Csóvár községet súlyos politikai megosztottság terheli, amely a személyi átfedtség miatt a gyülekezetbe és a presbitériumba is begyűrűzött. A helyzet azóta nem enyhült, hanem a feszültség fokozódott. Ebben az állapotban a gyülekezet belső békéjét fenntartani szinte lehetetlen. Osztom az esperes véleményét, amely szerint az egyetlen elfogadható előrelépés az lenne, hogyha a gyülekezet vezetőségéből és presbitériumából kivonulnának a politikailag egyik vagy másik oldalon elkötelezett, személyükben érintett emberek. A lelkész feladata ebben a helyzetben kizárólag a legszűkebben vett egyházi szolgálat elvégzése, valamint a gyermekek és fiatalok között végzett munka. További súlyos megosztottságokhoz vezethetne, ha ő bármelyik politikai oldal mellett állást foglalna.

Megjegyzem, hogy a csóvárihoz hasonló jelenséggel más gyülekezetekben is találkozni lehet. Ezúton is kérem a gyülekezeti elnökségek és presbitériumok felelősségteljes, csakis az egyház érdekeire tekintő magatartását.

Hajdú-Szabolcs

Jónak tartom, hogy az egyházmegyei presbitérium döntése alapján minden évben más és más terület élvez prioritást. Például 2014-ben a diakónia, 2015-ben az oktatás volt a középpontban. Feltűnő ugyanakkor, hogy Zsarnai Krisztián esperes mennyire kiemelten kezeli az ifjúság körében végzendő misszió ügyét. Ezt szolgálta az ötven résztvevővel megtartott egyházmegyei kerékpártúra vagy az a piliscsabai csendeshétvége, amelyen fiatalok és konfirmandusok vettek részt nagy számban.

Októberben száz fő részvételével pedagóguscsendesnapot tartottak. Itt jegyzem meg, hogy – már csak a kötelező hit- és erkölcsoktatásra való tekintettel is – változatlanul kiemelt fontosságúnak érzem a világi intézményekben tanító pedagógusok felkutatását és a velük való folyamatos kapcsolattartást. Ez mind szakmai, mind pasztorális szempontból indokolt. A lelkészekkel való jó együttműködésük is a „fogadjátok be egymást” ige jegyében kell, hogy történjen.

Természetesnek tartom, hogy a Nyíregyháza működő diakóniai intézmények naponta megélik 2015 évi ígéjének valóságát. A nyírtelki gyülekezetben és a Görögszálláson folyó roma munkáról korábban már több alkalommal szoltunk. Csak

remélni tudom, hogy egyházkerületünk közvéleményét nem kísérti meg az a gondolat, hogy a Györfi Mihály és munkatársai által vezetett, sok áldást nyújtó munkával mintegy abszolváltuk ezt a feladatot. Munka még van bőven! Öröm, hogy ebben az egyházmegyében is sok külföldi – elsősorban amerikai – önkéntes tevékenykedik, leginkább a diakóniában és az oktatásban.

Immár negyedik éve a Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye az Élelmiszerbankkal karöltve szociális tevékenységet folytat a megyében. Közel háromszáz rászorulóknak segítenek Nyíregyháza vonzáskörzetében. Szombatról szombatra számos önkéntes munkás áll rendelkezésre. Volt, hogy egy este négy mázsa élelmiszert is kiosztottak a rászorulóknak között.

Nógrád

A 2015-ös őszi közgyűlésen foglalkoztunk az egyházmegyei területrendezés kérdésével. Immár nem kérdés, hogy a gyülekezetek működésének kereteit több helyen végig kell gondolni, és szükség esetén jogilag is egymás mellé kell rendelni őket.

A gyülekezetek többsége kis létszámúnak számít, a templomlátogatás és áldozatkészség annál nagyobbak. Több templom megújulhatott a különféle pályázati lehetőségeknek köszönhetően.

Gyülekezeteink többsége a települések létszámával együtt fogyó közösség. Szabó András esperes külön kiemeli a házasságok és az egészséges családok számának csökkenését, továbbá az általában negatív demográfia, valamint a súlyos munkanélküliség kérdéseit. Az évi ígérez kapcsolódó esperesi megjegyzés: „Öröm, ha a beköltözők megjelennek közösségeinkben, illetve több gyülekezetben a cigányság részéről is komoly érdeklődés mutatkozik.”

A romák és a mélyszegénységben élő között évek óta végez szolgálatot Klenóczkyné Sulyok Anna bátonyterenyei lelkész. Szolgálatát a „kenyér és remény” nevű program keretében egyházkerületünk kiemelt mértékben segíti, részben a Martin-Luther-Bund hároméves támogatásával. Ennek segítségével a lelkész még több igen nehéz sorsú családot tud elérni, nekik ételt, valami közösségi és lelki programot tud biztosítani. Nem utolsósorban ebből a 8,7 milliós támogatásból tudjuk a lelkész nő fizetését biztosítani, mivel a kicsi és anyagilag gyenge gyülekezet amúgy erre nem volna képes.

Végül Nógrád kapcsán említtem meg, de más egyházmegyékre is érvényes, hogy igyekszünk a szlovák evangélikusság sajnos már csak pislákoló lángját élesztgetni. Újlag szorgalmazom, hogy ahol csak lehet, tartsanak szlovák nyelvű istentiszteleteket és egyéb alkalmakat. A Szlovák Evangélikus Egyházzal kötött partnerszerződés keretében szívesen fogadtunk volna egy-egy

gyülekezetbe anyanyelvi szlovák lelkészt. Nem rajtunk múlt, hogy ez a projekt eddig még nem valósult meg. Annál jobban örülök annak, hogy számos lelkész átjár szlovákiai területre istentiszteletek, bibliaórák vagy temetések végzésére. Sőt, Dechertné Ferenczy Erzsébet személyében főállású, Bálintné Varsányi Vilma személyében pedig részállású magyar lelkészt tudunk küldeni a sajógömöri és más gyülekezetekbe. A nemzetiségek közötti békesség is a „fogadjátok be egymást” parancsolat része.

Igen tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés!

Az alábbiakban összesítve, témák szerint csoportosítva adom közre a 2015-ben végzett fontosabb szolgálataimat.

Hálás vagyok minden munkáért, amit elvégezhettem. Urunk bocsássa meg tévedéseimet és mulasztásaimat. Köszönöm a Megyei Elnökségek Tanácsa, azon belül is a kibővített elnökség minden tagjának, hogy munkatársként együtt dolgozhattunk az elmúlt esztendőben is. Sok segítséget kaptam az Országos Iroda igazgatójától és munkatársaitól. Külön meg kell említenem azoknak a munkatársaknak a dolgozóit, amelyek az én felügyeletem alatt állnak: diakónia, külügy, média. Változatlanul elnöke vagyok egyházunk Reformációi Emlékbizottságának, illetve ebben a tanévben felügyelő püspöke az Evangélikus Hittudományi Egyetemnek. Köszönöm a püspöki hivatal minden munkatársának, hogy sokszor szinte erejükön felül helytállnak.

Püspöki szolgálatok – 2015-ös statisztika

Tevékenységek megoszlása

▶ Istentisztelet / áhítat	48
▶ Ünnepi istentisztelet (Iktatás, szentelés, átadás, évnyitó, évforduló stb.)	27
▶ Egyéb ünnepség (Bemutató, megnyitó, avatás, díjkiosztó, karácsony, búcsúztatás, megemlékezés stb.)	14
▶ Imaóra / imaszolgálat	4
▶ Konfirmációi óra	10
▶ Temetés	3
▶ Egyházkerületi / -megyei / országos alkalom (Missziói nap, közgyűlés, lelkészkonferencia, hivatásgondozás, LMK, MET, fórum, találkozó, ordinációs előkészítő, parókusi alk. vizsg. stb.)	26
▶ Egyéb konferencia / fórum / kerekasztal	13
▶ Beszélgetés / látogatás (lelkészek személyes és szolgálati ügyei, egyéb lelkigondozói beszélgetések, látogatások)	49

▶ Megbeszélés (gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi, országos és nemzetközi ügyek, kormányzati és médiakapcsolatok, intézmények, személyi kérdések, projektek, pályázatok, rendezvények, események, egyéni megkeresések stb.)	123
▶ Találkozó (politikusokkal, egyházvezetőkkel, külföldi partnerekkel, külföldi önkéntesekkel, teológushallgatókkal, diákokkal stb.)	23
▶ Hivatali munka (Hivatali munkatársakkal, egyházkerületi tisztségviselőkkel, felügyelt országos munkaágak vezetőivel)	49
▶ Ülés / gyűlés (PÜT, OE, OP, EHE szenátus, zsinat, bizottságok, eseti stb.)	54
▶ Interjú / TV- / rádiófelvétel	47
▶ Többnapos utak	17
▶ Egyéb	6
▶ Igei szolgálat összesen:	81
▶ Megtartott előadás összesen:	15

Gyülekezet-látogatások az Északi Evangélikus Egyházkerületben (20)

Aszód, Bánk, Bátortereny, Budafok, Budagyöngye, Budahegyvidék, Budavár, Csomád, Debrecen, Encs, Fancsal, Kelenföld, Nyíregyháza – Nagytemplom, Nyíregyháza – Vargabokor, Nyírtelek, Pilis, Szécsény, Szirák, Vanyarc.

További meglátogatott gyülekezetek (6)

Bécs (Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet), Brüsszel (Brüsszeli Magyar Protestáns Gyülekezet), Deák tér, Fellbach, Pauluskirche (Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet), Luxemburg (Luxemburgi Magyar Protestáns Gyülekezet), Ostffyasszonyfa.

Intézménylátogatások (23)

- ▶ ASZÓDI EVANGÉLIKUS PETŐFI GIMNÁZIUM
 - Pedagógustalálkozó, országos evangélikus tanévnyitó, szakmai nap (előadás, istentiszteleten liturgiai szolgálat)
 - Előadás az Ev. Iskolák Történelemtanári Konferenciáján
- ▶ BUDAPEST, FŐVÁROSI BÜNTETÉS-VÉGREHATÁSI INTÉZET MAGLÓDI ÚTI III. OBJEKTUMA
 - Börtönkápolna-szentelés és igehirdetés
- ▶ BUDAPEST, ORSZÁGOS ONKOLÓGIAI INTÉZET
 - Adventi szolgálat

- ▶ BUDAPEST, SZEMÉSZETI KLINIKA, SEMMELWEIS EGYETEM
 - Adventi szolgálat
- ▶ BUDAPEST, SAREPTA EVANGÉLIKUS SZERETOTTHON, IDŐSEK ÉS FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK OTTHONA
 - Igehirdetés és előadás diakóniai csendesnapon
 - Új épület szentelése, ünnepi istentisztelet, igehirdetés
 - Áhítat betlehemes műsor után
- ▶ BUDAPEST, EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM
 - Hanula Gergely – habilitáció
 - Szabó András – doktori védés
 - LVSZ konferenciamegnyitó (Lutheran-Roman Catholic Study Commission on Unity)
 - Tanévnyitó ünnepség, igehirdetés szolgálata
 - Szenátusi ülés
 - Ösztöndíjbizottsági ülés
- ▶ BUDAPEST-FASORI EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM
 - Áhítatok.
 - Előadás csendesnapon
- ▶ MISKOLC, KOSSUTH LAJOS EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS PEDAGÓGIAI SZAKKÖZÉPISKOLA
 - Évnyitó – igehirdetés szolgálata, Vígh Roland igazgató iktatása, Gerlai Pál iskolalelkész megerősítő áldása
- ▶ NYÍREGYHÁZI EVANGÉLIKUS ROMA SZAKKOLLÉGIUM
 - Roma szakkollégiumok évnyitója, igehirdetés
 - Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat – focikupa megnyitója
- ▶ NYÍREGYHÁZA, LUTHER MÁRTON KOLLÉGIUM
 - Martinovszky István búcsúztatása pedagógusnap kiemelt keretén belül, diákok számára évadzáró áhítat
- ▶ NYÍREGYHÁZI EVANGÉLIKUS KOSSUTH LAJOS GIMNÁZIUM / LUTHER MÁRTON KOLLÉGIUM
 - Évnyitó – igehirdetés szolgálata, a Luther Kollégium igazgatójának iktatása.

Többnapos utak (17)

- ▶ Brüsszel (2) – Brüsszeli Magyar Protestáns Gyülekezet meglátogatása, igehirdetés
- ▶ Genf (4) – LVSZ vezetőségi ülés
- ▶ Genf (6) – LVSZ tanácsülés
- ▶ Luxemburg (4) – Szolgálat magyar gyülekezetben, találkozás a Luxemburgi Protestáns Egyház vezető lelkészével, Luxemburger Wort interjú
- ▶ Moszkva (2) – Érsekiktatás
- ▶ Namíbia, Windhoek (8) – Teológiai konferencia

- ▶ Piliscsaba (2) – Egyházkerületi lelkeszi hivatásgondozó napok
- ▶ Piliscsaba (3) – Egyházkerületi lelkesztalálkozó
- ▶ Stuttgart (5) – Kirchentag
- ▶ Tallinn (3) – Az új észtek érsek, Urmas Viilma iktatása
- ▶ Tirana (4) – LVSZ-képviselő a Sant'Egidio közösség által szervezett, felekezeti közötti párbeszédéről szóló találkozón
- ▶ Torgau, Wittenberg (4) – Torgau: igehirdetési szolgálat, előadás. Wittenberg: Martin-Luther-Bund és GAW teológiai napok, a Luther-rajzfilm bemutatója
- ▶ Trondheim (3) – LVSZ európai régiós vezetői találkozó
- ▶ Varsó (3) – Igézhirdetési szolgálat a varsói Szent-háromság-templomban, LVSZ-egyeztetések 2017-ről és a női ordináció bevezetéséről
- ▶ Wittenberg (2) – Tárgyalás Stefan Rheinnal a Luther-végrendelet kölcsönadásáról
- ▶ Wittenberg (2) – Német LVSZ-iroda tanácsadó testületi ülés
- ▶ Wittenberg (3) – a Luther-rajzfilm bemutatása (3 epizód) az LVSZ fiatal reformátorok gyűlésén

Dr. Fábri György

Az egyház magát vagy Krisztust keresi? – „láthatóan” egy évvel 2017 előtt

Felügyelői jelentés a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének 2016. évi áprilisi közgyűlése számára

Reménységgel, elszánással és egymást biztatva készülünk évek óta annak az áldásnak a mind teljesebb megélésére, hogy a reformáció félezer évének ünneplése éppen nekünk kínál lehetőséget hitünkben való bizonyoságtételre a közfigyelem előtt, és segítséget ad számunkra önmagunkba nézni, önvizsgálatot tartani. Luther Márton útmutatása szerinti Krisztus-követőként az intézményi hanyatlást megállítani, az isteni kegyelmet befogadni és embertársainkban a Krisztus-arcot meglátni képes keresztényként, jól kormányzott egyházi közösségként állhatunk csak meg a mindennapi ítéletek előtt is.

Túlfeszített szervezeti önmarcangolás volna egyházkerületünk elmúlt egy évét mindezen mérnünk, azonban arról nem mondhatunk le, hogy szembesítsük magunkat keresztényi elküldetésünk maximáival. Egyházi stratégiánk („Láthatóan evangélikus”) ugyanakkor világosan kijelöli a mindennapi egyházi munkánk során ennek megnyilvánulásait. Jelentésemben ezen felelősséggel veszem sorra az egyházkerületi felügyelői szolgálatom során 2015–2016-ban elvégzett teendőket, tapasztalásokat, és igyekszem összefoglalóan tájékoztatást adni az országos

fejleményekről. Végezetül néhány olyan kérdést emelek ki, melyek továbbgondolása véleményem szerint elengedhetetlen a következő időszakban.

1. Találkozásaink

Egyházkerületünk működését elnöktársamnak, Fabiny Tamás püspöknek a jelentése alaposan és tárgyyszerűen mutatja be, amihez fontos alapul szolgálnak espereseink beszámolóit. Ezt nem csupán technikai szempontból tartom célravezető megoldásnak, hanem a keresztényi szubszidiaritás elvének érvényesülését is példázza az információk, cselekvések és felelősségek illetékes módon megosztása, az érdekeltékhez és érintettekhez kapcsolása, általuk való hitelesítésük. Ezt a példát követni javaslom felügyelői körben is.

A beszámolóhoz jómagam néhány konkrét esemény, illetve tevékenységi irány kiemelését teszem hozzá.

Kerületi missziós nap Debrecenben

Őszi közgyűlésünkön már részletesebben beszéltünk róla, de a hivatalos jelentésben is feltétlenül essék szó a találkozó tanulságairól. A debreceni és nagytemplomi helyszínválasztás merész lépés volt, aminek kimenetét egyértelműen sikeresnek tartom. A debreceni testvérek példászerűen teljesítették szervezési vállalkozásukat, Hajdú–Szabolcs gyülekezeteinek áldozatos és üzenetértékű közreműködéséért hálásak lehetünk, a nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium tanárainak és diákjainak szolgálatáért, a kálmánháziak bizonyoságtételéért. Vagyis: a missziós nap a miénk volt, magáénak érezte az egyházkerület. Református környezetben, református püspöki részvétellel kifejeztük vágyunkat és elköteleződésünket a keresztény egység mellett. Az igehirdetések megoldásai impulzívok és korszerűek lettek, a csoportfoglalkozások kellőképpen el-

gondolkodtattak. Az egymással újra találkozó testvérek öröme és élménye bizonyította, hogy egyáltalán nem elavult forma a missziós nap, „csupán” meg kell találnunk a valódi célját és tartalmát. Idén különleges feladatunk lesz a nemzetközi keresztény találkozóval összeszervezett speciális missziós napi alkalom, de erről külön napirendi pontban beszélünk majd.

Munkaévkezdő lelkészkonferencia Piliscsabán

Lelkészeink hivatásbeli és testvéri közössége az egyik legfontosabb alapzata egyházunk működésének, ezért is fájónak tartom, hogy egyházkerületünk lelkészeinek fele sem vett részt elejétől a végéig az alkalmon, rövidebb-hosszabb időre is csupán kevesebb mint hattizedük jelent meg. Különösen az intézményekben szolgáló lelkészek távolmaradása volt feltűnő, pedig ők is integráns részei egyházkerületünknek, ennek tudatosítása elengedhetetlen feladatunk.

A fő téma, a prédikációk kérdése nyilván identitásában érinti a lelkészeket, érzékenységük ennek értékelése kapcsán érthető. Egyházi hagyományunk és liturgikus rendünk okán ugyanakkor az igehirdetések gyülekezeteink számára is identitáskérdések, ezért a befogadók szempontjai nem lehetnek másodlagosak. Bízom benne, hogy sikerül gyülekezeti-intézményi szinten megteremteni az érdemi visszajelzések formáit, ez segítséget adhat lelkészek számára is. Erre azért is szükség van, mivel Piliscsabán is láttuk, milyen sokszínű az egyházunk a prédikációk felfogásában (s nyilván a mögöttük ösztönzően működő kegyességi, teológiai irányzatokban), azonban egy-egy gyülekezetben egy (legfeljebb egy-két) prédikációs vagy kegyességi/teológiai felfogás érvényesül.

Pályázatok

A pályázatok átfonják egyházi életünk egészét, mind a külső (költségvetési, illetve európai uniós), mind a belső források elérése, majd a vállalások teljesítése igen sok (meggyőződésem szerint túlnál sok) energiánkat veszi el. A külső forrásokhoz jutásban igyekeztünk egyházi, egyházkerületi preferenciákat érvényesíteni a szabály szerint kötelező ajánlásokkal, de Magyarországon működő, ezeket a leleményes testvérek időnként megkerülték. Pénzben ez bizonyára hoz, szervezeti és testvéri egységben, bizalomban, jó rendben azonban biztosan visz. A belső pályázatok szempontjainak kialakítása és lebonyolítása példaszerrű, ebben külön is köszönöm Bak Péter felügyelő-helyettes testvérünk munkáját, valamint Balicza Máté püspöki titkár közreműködését.

A következő uniós forrásidőszakban is megpróbáljuk az egyházi stratégia, különösen az élő gyülekezetek erősítésének elveit érvényesíteni. A foszladozó egyházszervezetre adandó szervezeti válaszaink támogatása, különösen az innovatív gyülekezeti és hálózatos lelkészi szolgálatok szervezésének támogatása kiemelt prioritásunk lesz, ilyenek végiggondolását ösztönözzük a pályázati támogatásokkal is. Fontos volna előrelépünk egy északi egyházkerületi szellemi, rendezvényi bázis létrehozásában, ami egyben módszertani-gyülekezeti szervezési támogató funkcióval is bírna, tehát indokolt lehet ennek érdekében koordinálni a gyülekezeti pályázati erőfeszítéseket is.

Oktatási intézményeink

A 2014–2015-ös év fájdalmas eseményei után jól eső örömmel számolhatok be arról, hogy Miskolcon a Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola nyugodt körülmények között folytatta munkáját, a szakmai előrelépések is láthatóak. Komoly fejlesztések elé nézünk Aszódon, általános iskolával bővül az intézmény, Isten áldását kérjük az új feladatok teljesítésére, különösen iskolánk társadalmi integrációt is teljesítő küldetésére. Óvodáink felől jó híreket kapunk, ez örömteli jövőépítése is egyházunknak.

Országos, de kerületi elnökségünk javaslatára kialakított egyházvezetési döntés született arról, hogy Nyíregyházán átfogó elemzés készül az evangélikus oktatás helyzetéről, kilátásáról. Furcsa és keresztény közegben nem értelmezhető viszonyokat, indulatokat tapasztalunk, miközben szakmai kérdések sora vár megoldásra az egymás mellett, de sajnos nem együtt-működő általános iskola és középiskola kapcsán, ahol a gyülekezeti és országos fenntartás szempontjait is egyeztetnünk kell. Sajnáltnám, ha ebben az ügyben nem volnánk képesek a gyülekezeti autonómia és az evangélikus egyházi érdek normális összehangolására, ez súlyos töréseket okozna a nyíregyházi evangélikus jelenlétünk távlataiban is. Egyházkerületünk elnöksége (maga mögött tudva a teljes országos egyházvezetés támogatását) elkötelezett az iskolák és kollégium integrált működése iránt, mert szakmailag csak ez értelmezhető. Természetesen a konkrét szervezeti megoldás sok szempontnak kell megfeleljen, ezek egyeztetését megkezdjük.

2. Beszámoló az országos egyházi fejleményekről

Országos egyházi rendezvényként nagy reménységgel készültünk fél évtized után újra az *Evangélikus Presbiterek Országos Találkozására*. Az EPOT megmutatta egyházunk erősségeit és hiányosságát

gait egyaránt. Visszaigazoló és lélekben is erősítő volt megtapasztalni, hogy az ország minden részéből érkezett gyülekezeti szolgálattevőkben ott él a közösség vágya, az együtt imádkozás, gondolkodás, éneklés, beszélgetés öröme. Szervezési ügyetlenkedéseink remélhetően hasznosulnak az ideai nemzetközi találkozó technikai előkészítésében, hiszen a helyszín ugyanaz, a lágymányosi Tüskecsarnok. Ennél is fontosabb tanulság, hogy sokkal markánsabban és bátrabban kell tudnunk megfogalmazni üzeneteinket egymás számára, nem lefékezve óvatossággal, programtúlzsúfolással a Szentlélek remélt kiáradását. A bátorság és feladatvállalás azonban elsősorban felügyelői szinten kell, hogy megjelenjen ilyen esetekben, hiszen nekünk kell hittel telve hívni a testvéreket a találkozásokra, legyen az EPOT, keresztény találkozó, missziós nap vagy a reménység szerint mind több gyülekezetközi és gyülekezeten belüli találkozás.

Egyházunk központi kérdése a *misszió*, ezért is üdvözlendő, hogy az egyház missziós stratégiája igen nagy figyelmet kapott. Őszi közgyűlésünkön a missziós lelkészi beszámoló kapcsán már volt erről szó körünkben, most arról számolhatok be, hogy a zsinati és nyilvános viták nyomán idén februárban – Hafenscher Károly és Szeverényi János testvéreink kezdeményezésére – Révfülöpön találkozott több lelkészünk is kötetlen beszélgetésben szólni erről. Őszinte, mély beszélgetésekről szólnak a hírek, aminek egyik eredménye, hogy a missziológia oktatása erőteljesebb hangsúlyt kap a Teológián. A missziós kérdések napirenden tartása továbbra is feladatunk, a kegyességi irányzatok megléte pedig egyházkerületünk realitásai közé tartozik.

Két, korábban megkezdett, közgyűléseinken részletesen tárgyalt program megvalósulása is zajlott. Az *Evangélikus Hittudományi Egyetem* fejlesztése tananyagokban, a Valláspedagógiai Tanszék létrehozásában és új oktatók felvételében öltött testet. Örülünk ezeknek, de ösztönözzük a mind ütemesebb és határozottabb lépésekre az egyetemet. Ugyanakkor az EHE közös felelősségünk is – mindenekelőtt abban, hogy legyen megfelelő számú és minőségű a lelkészutánpótlás. Sajnos itt nem számolhatunk be emelkedő tendenciákról, ezért külön is hangsúlyozom a gyülekezetek, lelkészek, felügyelők dolgát abban, hogy a hívó, értelmes és az egyház iránt elkötelezett fiatalok pályaválasztásakor hívják fel a figyelmet a lelkészi hivatásra is.

Az *Evangélikus Információs Szolgálat* létrejöttéről hallottunk tájékoztatást ősszel, idén pedig már kezünkbe vehettük a megújult *Evangélikus Élet* magazint és kéthetente megjelenő informá-

ciós párját. A visszajelzéseket nemrég értékelte az Országos Elnökség. A magazinjelleg frissülést, nyitottságot eredményezett, a teológiai orientációban és egyháziasságban viszont szükségesnek tartjuk az erősítést. A kéthetentei négyoldalas kiadvány ebben a formájában nem szerencsés, itt más megoldást várunk. Azt viszont csak a gyülekezeti-intézményi információs aktivitás biztosíthatja, hogy az egyházi sajtó gyökerezzen mélyen az evangélikusságban, internetes felületein pedig jelenjen meg mind többféle téma, vélemény az egyházunkból. Személyes véleményem mint médiával foglalkozó kutatónak és a társadalom felé nyitó egyházi kommunikáció szorgalmazójának: elsődlegesnek azt tartom, hogy a meglévő egyházi közösségünket szólítsa meg az egyházi média.

A Zsinat legutóbbi ülése első olvasatban foglalkozott egy jóval korábbi bizottsági anyag továbbvitele alapján a *lelkészházasságok* gondjaival. A „Láthatóan evangélikus” stratégiánk kiemelt pontja lelkész testvéreink munkájának támogatása, személyes szolgálatvállalásuk erőnk szerinti segítése. Nagyon fontosnak tartom, az egyház ne csupán szankciókkal válaszoljon a házasságok válságának lelkészi körben is lecsapódó jelenségével, hanem teremtse meg a prevenció eszközeit is. Közös felelősségünk olyan működési feltételeket kialakítani a lelkészek számára a gyülekezetvezetési teendők észszerű megosztásával, ami teret hagy a magánéletre és a lelkészi elküldetés megélésére. Ennél is fontosabbnak érzem, hogy szeretettel, odafigyeléssel forduljunk lelkészeinkhez, akik ugyanolyan esendő emberek, mint mi magunk vagyunk. Az pedig természetesen diszciplináris megoldásokat kíván, hogy a helyrehozhatatlanná vált lelkészházasságok vagy az egyházi morális normákkal szembenálló lelkészi életvitel ne zavarhassa meg, ne hitelteleníthesse az egyházszervezői, prédikációs, úrvacsora-kiszolgáltatói, hitoktatási munkát.

3. Amiről közösen kell gondolkodunk, amiért közösen kell imádkoznunk.

Egyházi szolgálatunk konkrét ügyeiben könnyű elveszni, elsodornak minket a szembenézésektől – jómagam személy szerint is gyakran érzem ezt az időnként futószalagon hozott pénzügyi, szervezeti döntések árjában. Ezért is fontos támogatás számomra, ha egy-egy gyülekezetlátogatáson (amelyből most sem jutott elég) vagy prédikációban vagy püspökeink, egyházi gondolkodóink vagy akár más felekezeti hiteles keresztények megnyilvánulásaiiban (mint például Róma jezsuita püspöke) felrázó szavakat hallok.

Van mire rákérdezni, van min elgondolkodni, van mihez Isten segítségét kérni. Nyilván szemé-

lyes preferenciákat mutat, ha kiemelem az engem most leginkább foglalkoztató ügyeket, nem a megválaszolás, csupán a szóba hozás igényével s azzal a javaslattal az egyházkerület számára, hogy ne hagyjuk ezeket belefakulni a hétköznapijainkba vagy a bezárkózásainkba.

A közélet és a média zavarossága elfedi előlünk a menekültek, a lakóhelyüket bármilyen okból elhagyó, boldogulásukat kontinensünkön kereső tömegek megjelenésében az egyházi teendőket. Súlyos veszély egyházunkra, keresztény identitásunkra, ha politikusi okoskodások, leginkább csak féloldalas magyarázatok és prognózisok alapján fogalmazzuk meg magunkat a migráció ügyében. A tömegmédia és tömegdemokrácia korában könnyű magyarázatok, hamiskodások és primitív ösztöneinkre rájátszó manipulációk uralkodnak, ezekről állampolgárként ítéljen ki-kí belátása szerint. De nem tudok elképzelni olyan egyházi magatartást, ami egy rosszul értelmezett politikai lojalitás vagy társadalmi felelősségvállalás örve alatt eltekint elsődleges mivoltunktól, kereszténységünkötől, amely a bajba jutottaknak segítséget, a nélkülözőknek és üldözötteknek menedéket, az otthontalanoknak szeretetet nyújtó krisztusi könyörületet kínál. Eközben pedig különösen is forduljunk imádsággal és támogatással a Közel-Keleten üldöztetést szenvedő keresztény testvéreink felé is.

Hasonlóan ne hagyjuk, hogy a zajló és láthatóan még tovább fokozódó migrációs kampányok eltereljék figyelmünket a szegénység, nélkülözés és kirekesztettség hazai botrányáról. Milliós tömegű honfitársunk él reménytelenségben; legyünk erőnk szerint támaszaik, vigasztalóik, és legyünk végre ügyükért minden erőnkkel megkerülhetetlen, elhallgattathatatlan és leke-

nyerézhetetlen felkiáltójelek a döntéshozók, a nyilvánosság számára – országosan és helyi szinten egyaránt.

Nem független ettől oktatási hálózatunk kérdése sem. Az oktatásügy ma országos kérdés, joggal. Az egyházi iskolák mentesek az állami rendszer sok gondjától, de a valódi, mély problémák minket is elérnek. Versenyképes tudás, a gyerekek életének megkönnyítése a felesleges terhelések helyett, a motiválás nehézségei a motiválatlan közegben, új pedagógiai módszerek, az integráció realitásai, a szociális és etnikai szegregáció leküzdése – emellett pedig a gyülekezet-építést szolgáló iskolai munka. Meggyőződésem, hogy csak akkor van értelme fenntartanunk iskoláinkat, ha mindezekben az állami iskoláknál sokkal-sokkal jobbak tudunk lenni

Végezetül jelentésem címére térek vissza. A magunk keresése mint életforma, jellegzetes kamaszkori sajátosság, kedves is tud lenni és izgalmas. De kétezer évvel Krisztus után, ötszáz évvel a reformáció kezdete után, közel három évtizeddel az egyházi felszabadulásunk után ideje volna magunkra találnunk – ez viszont csak akkor fog sikerülni, ha nem magunkat, hanem Krisztust keressük. Ezért fejezem be ugyanúgy a 2017-es év előtérbe helyezésével, mint tavaly, hiszen ezt az alkalmat nem szabadna elszalasztanunk.

Köszönöm a segítségeket, bizalmatokat, imádságaitokat, amelyekkel támogattatok eddig is, hogy a magam módján részt vehessek ebben. Köszönöm elnöktársam együttműködését és türelmét, a bővebb elnökség közreműködését, a püspöki hivatal munkatársainak munkáját.

Kérem a közgyűlés véleményét, kritikáját, iránymutatását a további munkához, leginkább pedig a testvéri segítséget, támogatást!

Személyi változások az Északi Egyházkerületben 2015

Egyházközségek

Csővár

Laczi Roland 2014. június 15-től lemondott állásáról, augusztus 15-ig az egyházmegye lelkészei végezték a helyettesítő szolgálatokat. 2015. augusztus 15-től Czöndör István a gyülekezet beosztott lelkésze.

Budavár

2015. július 19-től Balicza Iván nyugdíjba vonult, ettől az időponttól Liszka Viktor Gábor beosztott lelkész került a gyülekezetbe.

Bánk

Zsugyel Kornél 2015. augusztus 31-től lemondott állásáról, és a Nyugati Egyházkerületben szolgál tovább. Balázs Viktória október 1-től a gyülekezet megválasztott lelkésze.

Nógrád

2015. augusztus 31-től Zsugyelné Klenovics Katalin lemondott állásáról, és a Nyugati Egyházkerületben szolgál tovább. A gyülekezet helyettes lelkésze Balázs Viktória 2015. október 1-től.

Pilis

Blatniczky János és Blatniczkyné Hammersberg-Ganczstuckh Júlia lemondott állásáról, és a Nyugati Egyházkerület lelkészei lettek.

2015. szeptember 1-től Erdélyi Csaba a gyülekezet helyettes lelkésze, Bajnóczi Márió beosztott lelkészként szolgál a gyülekezetben.

Alberti

Bence Áron a gyülekezet beosztott lelkésze szeptember 1-től.

Felsőpetény

Szakács Tamás lelkész szeptember 1-től lemondott állásáról, a helyettesítő szolgálatot ettől az időponttól Gombor Krisztián kétbodonyi lelkész látja el.

Ipolyvece

Szakács Tamás lelkész szeptember 1-től lemondott állásáról, a helyettesítő szolgálatot ettől az időponttól Bartha István balassagyarmati lelkész látja el.

Csömör

2015. szeptember 1-től Kulcsár Márton részidős kórházlelkész és a gyülekezet beosztott lelkésze.

Egyházmegyék

Nógrádi Evangélikus Egyházmegye

Szakács Tamás szeptember 1-től egyházmegyei kiegészítő lelkész félállásban.

Házasságkötések

Heinemann Ildikó vecsési lelkésznő és **Gál János** 2015. március 21-én,

Thuránszky István béri lelkész és **Kiss Valéria** 2015. április 24-én,

Gerlai Pál miskolci iskolalelkész és **Nagy Helga** 2015. június 20-án,

Aklan Béla egri lelkész és **Cseszneg Ágnes** 2015. július 26-án, házasságot kötöttek.

Lelkészavatás

Czöndör István végzett teológust 2015. augusztus 1-jén Ostffyasszonyfán,

Kulcsár Márton végzett teológust 2015. augusztus 2-án Nyírtelken,

Tóth Orsolya végzett teológust 2015. augusztus 28-án Nyíregyházán,

Bence Áron végzett teológust 2015. augusztus 28-án Budapest-Kelenföldön avatta lelkésszé dr. Fabiny Tamás püspök.

Lelkészvizsgát tett

2014. november 26-án

Dobó Dániel nagycserkeszi beosztott lelkész,
Horváth-Hegyi Áron sámsonházi beosztott lelkész,

Liszka Viktor Gábor budavári beosztott lelkész.

Gyermekszületés

Dr. Agod Anett lelkésznek és férjének, **dr. László Virgil** lelkésznek 2015. február 24-én Mária Szófia nevű, első gyermekük született.

Hokker Zsolt budafoki lelkésznek és feleségének,

Hokker-Nagy Nikolettának 2015. április 6-án Vince nevű, harmadik gyermekük született.

Horváth-Hegyi Olivér szentendrei lelkésznek és feleségének, **Váraljai Jankának** 2015. április 10-én Jakab nevű, harmadik gyermekük született.

Malik Péter lucfalvi lelkésznek és feleségének, **Győrfi Eszternek** 2015. május 15-én Ráhel Hanna nevű, harmadik gyermekük született.

Asztalos Richárd tokaji lelkésznek és feleségének, **dr. Domaniczki Évának** 2015. május 27-én Ida nevű, második gyermekük született.

Kézdy Péter piliscsabai lelkésznek és feleségének, **Brózik Verának** 2015. június 10-én Róza Edit nevű, harmadik gyermekük született.

Csádó Balázs irsai lelkésznek és feleségének, **Benyusovics Kitti Eszternek** 2015. szeptember 24-én Botond nevű, első gyermekük született.

Halálozás

Szilas Attila ny. lelkész 2015. július 20-án elhunyt.

Id. Görög Tibor ny. lelkész 2015. augusztus 8-án elhunyt.

Emlékük legyen áldott!

nemely hatvan szüvít

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének kiadványa
Budapest, 2016.

Felelős kiadó: Dr. Fabiny Tamás

Szerkesztés: Balicza Máté, Sánta József

Szöveggondozó: Ecsedi Klára

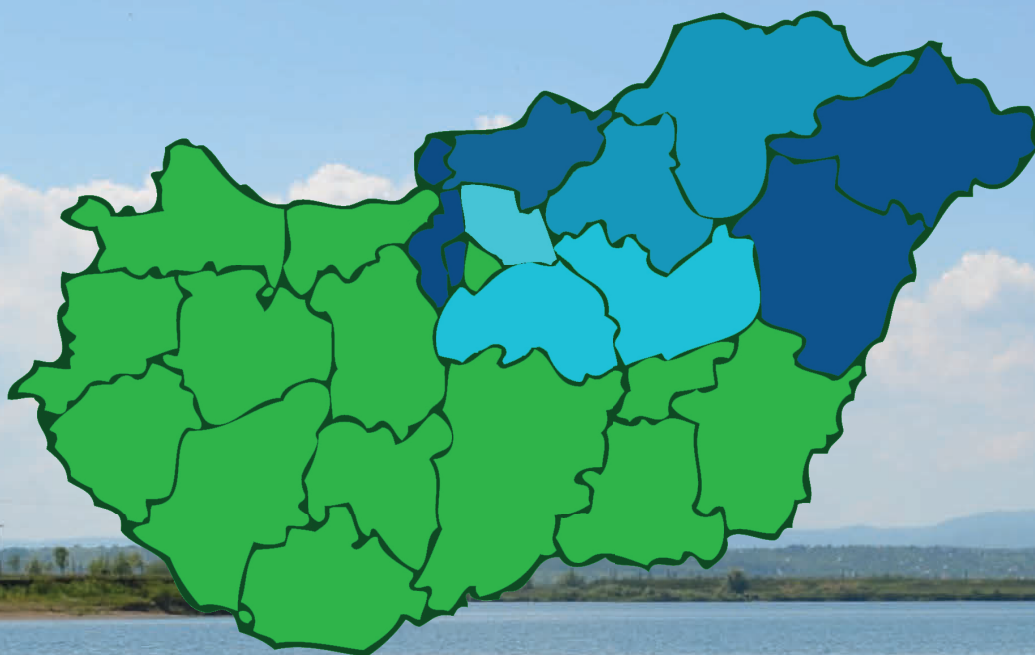
Nyomdai előkészítés: Luther Kiadó

Nyomdai kivitelezés: Mondat Kft.

Felelős vezető: Nagy László

Megjelent 1200 példányban.

MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLET

CONSERVANDO ET RENOVANDO